

TROBLA

GLASILO OBČINE VELIKE LAŠČE

Datum izida: 20. september

Kazalo:

ŽUPANOVA STRAN	4
OBČINSKE STRANI	5
ŠOLA IN VRTEC	9
KULTURA	13
KULTURNA DEDIŠČINA	17
KNJIŽNICA	18
VSEŽIVLJENSKO UČENJE	20
NAŠA DEDIŠČINA	28
DRUŠTVA	29
ZDRAVJE	42
PODJETNIŠKE STRANI	47
ŠPORT	50
ČEBELARSTVO	54
IZ NAŠIH KRAJEV	55
ZAHVALE	60
OGLASI	61

Letnik 23, številka 5, 20. september 2017. Izhaja sedemkrat letno, gospodinjstva v občini prejmejo glasilo brezplačno. **Naklada:** 1.590 izvodov. **Izdajatelj:** Občina Velike Lašče.
Odgovorni urednik: Gorazd Milavec. **Uredniški odbor:** Dragica Heric, Tadej Bavdek, Mojca Šilc, Angelca Petrič. **Lektoriranje:** Ema Sevšek. **Prelom:** Luart, d. o. o. **Tisk:** Luart, d. o. o.
Naslov uredništva: Trobla, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče.
Tel.: 01 781 03 70, E-pošta: trobla@velike-lasce.si.

Prispevke za Troblo lahko oddate tudi v nabiralnik, ki se nahaja v hodniku pritličja občinske stavbe.

TROBLA

glasilo
Občine Velike Lašče

ISSN 2536-4022

**Naslednja Trobla izide 25. oktobra 2017,
prispevke je potrebno oddati do 11. oktobra 2017.**

Fotografija na naslovnici:
Niko Samsa

ŽIVLJENJE V NAJBOLJŠI DEŽELI NA SVETU

Tak je začetek naslova knjige ameriškega avtorja, oženjenega z dekletom izpod sončnih Alp, Noah Charneya, ki opisuje življenje in potovanje po naši deželi. V knjigi z naslovom Slovenologija, ki opisuje njegovo odkritje Slovenije, pot, šrango, dokončanje doktorata v Ljubljani, sem se najdlje ustavljal na straneh z naslovom Kaj se lahko Američani naučimo od Slovencev ter obratno. Da je bilo branje še zanimivejše, je njegova analiza obsegala tudi področja zdravstva, varnosti, ekologije, šolstva ... Vse, kar je napisal, se mi je zdelo, da čisto drži.

Omenjeno knjigo sem navedel kot iztočnico za razmišljanje o enem delu njegove knjige. Bom kar citiral avtorjeve besede: »V Sloveniji je prisoten sindrom, da je treba ljudi, ki se izpostavijo in uspejo, postaviti na trdna tla. Obstaja obupen lokalni rek (sicer sem ga jaz prvič slišal): "Če gledaš v zvezde, boš stopil v drek." Kako grozno je to učiti in prenašati na otroke – ne trudi se s sanjarjenjem ali prizadevanjem, saj ti bo spodletelo in na koncu boš na slabšem, kot prej.«

Zdaj bi moral spustiti nekaj praznih vrstic, da bomo premislili, kako zveni, kajne?

V zadnjem mesecu dni, ko je bila večina med nami kakor koli udeležena v nakupovalnem, zanesenjaškem ali logističnem procesu začetka novega šolskega leta, je tako razmišljanje kar na mestu. Ali bomo že končno ustvarili družbo – pa naj si to gre za znanca, sosede, prijatelje ali kolege v službi, delavce, vodje, ravnatelje, direktorje ali župane –, ki bo ustvarila, pogoje za kreativnost, inovativnost, ekološko in spoštljivo držo, ki bo iz nas povlekla naše danosti ali talente.

Avtor te knjige v enem od rubrik primerja naše in ameriško šolstvo. Pravi, da je za naše šolarje odlično preskrbljeno. Imamo izobražene učitelje, infrastrukturo, urejeno socialno in zdravstveno varstvo, vse lepo zastavljeno. A na koncu šolanja mladi izredno težko dobijo službo.

Ob tem napisanem in informaciji, da vse več mladih – za nekatere med njimi smo iz naših žepov, za njihovo šolanje plačevali tudi po 20 let šolanja – odhaja v tujino. Se zavedamo, da tako brez truda tuja podjetja prihajajo do naših izobraženih kadrov, da s tem siromašimo naše gospodarstvo oz. postajamo nekonkurenčni, ker ne znamo ustvariti visoke dodane vrednosti, v katere naši učitelji očitno za našo državo po nepotrebnem vlagajo svoj čas in znanje.

Začelo se je novo šolsko leto, sprejeli smo prvošolčke. Naše učiteljice in učitelji so pripravljeni, da njihovo znanje prenesejo na šolarje. Mi starši, babice, dedki in drugi pa jim stojmo ob strani in jih navdihujemo z optimizmom, veseljem. Vsaj na začetku jim pomagajmo, da si bodo znali zavezati čevlje, obleči palerino ali nataktni škornje ... Domače vaje pa naj počasi že delajo sami, saj si bodo morali na koncu svojega šolskega izziva sami utreti pot v družbi. V Trobli objavljamo kar nekaj člankov o novostih in delu naše največje izobraževalne ustanove.

Kaj pa o šolanju in pravih kadrih, ki so potrebni za kakovostno delo, ki vodi do uspešnega podjetja, pravi Andrej Stritar, dobitnik letošnjega občinskega priznanja ter dolgoletno uspešen podjetnik v našem okolju, si preberite na novih straneh, v novi rubriki Podjetniški kotiček. Podjetniški kotiček je zastavljen v želji, da vam obrtnikom in podjetnikom ponudi možnost predstavitve vašega dela, kjer boste lahko poudarili, da je lokalno lahko več kot odličen izdelek ali storitev.

V septembru je bilo izredno živo na Gradežu, kjer tamkajšnji pridni domačini že vrsto let pripravljajo najrazličnejše prireditve, delavnice, nastope. Upam, da vam je bilo na nedavnem prazniku všeč in da ste kaj lepega o tamkajšnjih dogodkih povedali še drugim.

Prav tako je Univerza za tretje življenjsko obdobje pripravila program izobraževanja, začel se bo gledališki abonma in kmalu se bo končalo edino občinsko tekmovanje v malem nogometu ter polno drugi športnih dogodkov, kot so kolesarjenje, tenis, dejavnosti skavtov, plavanje... Spoštovani bralci, ne pozabite prebrati Metkinega članka o zanimivostih iz velikolaškega okraja ter Klemenove razprave o drugem Trubarjevem zborniku.

Na koncu je seveda Trobla samo kos papirja, ki ga občani prejmemo brezplačno in lahko v kakem gospodinjstvu vendarle ostane tudi neprebrana. Po drugi strani pa je to neprecenljiv dokument s kopico člankov, ki so posledica pridnih in dejavnih občanov, ki se trudijo, da bi nam vsem življenje obogatili in naredili lepo. Veste, na koncu našega življenja večinoma obstanejo samo spomini na dogodke, ki so se nam zdeli vredni in ali smo ji mi sami ustvarili in tako naredili nekaj čudovitega.

V današnjem svetu lahko kupiš marsikaj in kjer koli. Tako tudi mi kupujemo mnenja, poglede, dejanja ali govornice. V Trobli pa naj vas vsi dogodki v naši občini, vključno z delom župana in njegovih sodelavcev, ki se trudijo, da je naš denar vložen v vse »postavke« (investicije, popravila, vzdrževanje občinskih ali javnih objektov, podpora socialnemu in šolskemu varstvu, društvom, prireditvam ...), bogatijo in nagovarjajo, da tudi vi postanete del ekipe, del mozaika, ki nam bo ustvaril domovino še lepšo. Tako, kot jo zadnje čase opisujejo vsi turistični mediji po svetu.

Vaš urednik Gorazd Milavec

SPOŠTOVANE OBČANKE IN OBČANI!

Leto se preveša v drugo polovico in še posebej vesel sem, ker je tolikšno število otrok prvič sedlo v šolske klopi. To nam vsem nalaga veliko odgovornost in skrb za vzpostavitev čim boljših pogojev za najmlajše in za vse občane, da bo življenje v naši občini kar najbolj prijazno. Da bi staršem malo pomagali pri financiranju stroškov, ki jih imajo s svojimi osnovnošolci, smo v ta namen v občinskem proračunu predvideli določeni znesek, in sicer 25 evrov za vsakega osnovnošolca. Glede na zahvale, ki smo jih dobili od staršev, menimo, da je bila ta gesta lepo sprejeta.

Na podlagi rastočega števila učencev in ob dejstvu, da je sedanja podružnična šola na Turjaku povsem dotrajana, smo pričeli s postopkom za izdelavo projektov za pridobitev gradbenega dovoljenja za objekt nove podružnične šole in vrtca Turjak. Kot je znano, smo v lanskem letu v centru Turjaka za ta namen odkupili objekt in zemljišče ter naredili idejno zasnovo nove stavbe, ki je tudi usklajena z zahtevami Ministrstva za šolstvo. Ker pa je potrebno vzdrževati tudi obstoječo infrastrukturo, smo se lotili obnove strehe na stavbi nekdanje podružnične šole v Velikem Osolniku. Ostrešje smo obnovili tudi na sušilnici sadja na Gradežu.

Na področju gospodarskih dejavnosti še v letošnjem letu predvidevamo dokončati ureditev dodatnega območja v poslovni coni Ločica. V planu je izgradnja cestišča v tem območju in izgradnja vodovodnega sistema do cone. Z Direkcijo RS za infrastrukturo se dogovarjamo o možnosti sofinanciranja izgradnje levega zavijalnega pasu na državni cesti. Izvedba tega je predpogoj za pridobitev uporabnih dovoljenj za svoje objekte potencialnih investitorjev v poslovni coni. Prejeli smo tudi veliko število prijav na objavljena razpisa za dodelitev sredstev za ukrepe pospeševanja malega gospodarstva ter ohranjanje in razvoj kmetijstva v Občini Velike Lašče.

V dvoletnem občinskem proračunu imamo predvideno tudi ureditev centra na Turjaku in v Robu. Od občanov smo dobili veliko pripomb na nevdržno stanje, in sicer predvsem na Turjaku. Posamezniki so svoje avtomobile velikokrat pustili parkirane kar na cesti in brez slabe vesti odšli v trgovino ali kam drugam. Posledično se je promet začel odvijati po parkirišču, kar je zmanjšalo prometno varnost. Zato je bil izdelan projekt ureditve centra, ki je bil predstavljen tudi na Krajevnem odboru. Prepričani smo, da bo nova ureditev izboljšala prometno varnost v tem centru.

V centru Rašice je bila izvedena obnova meteorne ter gradnja fekalne kanalizacije, v sklopu del bomo uredili še javno razsvetljava ter traso v celoti na novo asfaltirali. Nadaljujemo tudi s celostnim urejanjem Trubarjeve domačije. Po nasutju novega parkirišča bomo urejanje nadaljevali z zasaditvijo. V naslednjem letu pa se načrtuje tudi prenova kozolca; tu je predvidena umestitev TIC-a ter INFO centra za projekt NATURA 2000.

Subvencioniranje izgradnje malih komunalnih čistilnih naprav poteka preko razpisa Občine Velike Lašče že 4. leto, pri čemer letos prevladujejo vloge novograditeljev. Na področju urejanja cest je v zaključni fazi asfaltiranje odseka lokalne ceste Laze-Podhojni Hrib ter javne poti v del naselja Medvedjek. V Robu smo uredili zunanje stopnišče na pokopališču. Izvedena je bila sanacija 300 kubičnega vodohrana Ulaka, kjer se je obnovil beton in premazal z nepropustnim slojem. Obnovitvena dela

so potekala tudi na področju vodovodnega sistema Rute (odseka Bane in Naredi) in na vodovodnem sistemu Velikih Lašč (Gmajna), kjer se je zamenjal dotrajan cevovod.

V Velikih Laščah smo zamenjali ulične oznake ter hišne številke. Načrtujemo tudi menjavo lamelnih oznak do vseh pomembnejših lokacij v Velikih Laščah. V teku so tudi pripravljala dela za izgradnjo zunanjega fitnesa. Lociran bo ob prenovljeni Šolski ulici, saj želimo, da je dostopen čim večjemu številu uporabnikov. Nad vhodom v športno dvorano smo postavili novo nadstrešnico. V načrtu je tudi obnova igrišča pri glasbeni šoli v Velikih Laščah.

Med poletjem smo v Zdravstveni postaji Velike Lašče preselili pralnico in tako pridobili in uredili večji prostor za patronažno službo. Ob predvideni upokojitvi šolske zobozdravnice smo uspešno izpeljali tudi postopek podelitve koncesije za mladinsko zobozdravstvo, s čimer upamo, da bo za oskrbo naših otrok poskrbljeno na najvišji ravni. In ker je september predvsem v znamenju pričetka novega šolskega leta, želim vsem učencem, dijakom in študentom uspešno delo. Vsem učiteljem, profesorjem in vzgojiteljem pa želim, da se bo vaš trud bogato obrestoval.

Anton Zakrajšek, župan

IZGRADNJA KANALIZACIJE NA RAŠICI

V avgustu smo začeli z izgradnjo kanalizacije na Rašici. Na trasi od Trubarjevega spomenika do kapelice v središču vasi sta že zgrajena meteorni in fekalni kanal, sledi pa še priprava za postavitev cestne razsvetljave ter zaključno asfaltiranje.

Dela kljub trdi podlagi in zelo globokim izkopom, ki mestoma dosežejo skoraj 3 metre globine, potekajo hitreje od pričakovanj. Posledično bo manjši tudi strošek izvedbe, zato smo se z izvajalcem že dogovorili, da se z deli nadaljuje do vrha vasi.

Odzivi občanov so zelo pozitivni, saj bo »klanec« in pa center vasi sedaj zares dobil podobo, kakršno si Trubarjev kraj zasluži. Ob tej priložnosti bi se radi zahvalili vsem krajanom Rašice za zgledno sodelovanje in razumevanje ob izvajanju del.

Roman Viršek, občinska uprava

OBVESTILO OBČANOM

Tudi letos nam vremenske ujme z močnimi in pogostimi nalivi ne prizanašajo. Občane prosimo, da če opazite kakršno koli nepravilnost na občinskih cestah, pokličite na številko 051 332 357 (Režijski obrat Občine) in potrudili se bomo, da jo čimprej odpravimo.

Roman Viršek, občinska uprava

UREDITEV CENTRA V TURJAKU

Zaradi naraščajočega števila pripomb občanov v zvezi s parkiranjem v centru Turjaka smo pristopili k celostni ureditvi problematike. Parkirani avtomobili in pogosto prehitra vožnja tik ob objektu, kjer se izvajajo različne dejavnosti, so namreč predstavljali nevarnost za vse udeležence v prometu. Obenem želimo sam center tudi vizualno urediti in ga tako narediti krajanom in drugim obiskovalcem še bolj prijetnega.

Na podlagi projekta ureditve bomo nekoliko spremenili potek javne poti JP954011 in s tem zagotovili varnejši dostop pešcev do objekta. Nastali prostor ob objektu bo ozelenjen, nameščene pa bodo tudi klopi. Prilagojen bo tudi prometni režim.

V sklopu del nameravamo izvesti tudi dodatna bočna parkirišča za parkiranje avtobusov in tovornjakov, na vzhodnem delu pa bo urejeno parkirišče za avtodome in vsa potrebna infrastruktura.

Roman Viršek, občinska uprava

DELA NA VODOVODNEM PODROČJU

Tudi letos bomo vložili kar nekaj sredstev v obnovo vodovoda in pripadajočih objektov. Zaradi velike dolžine omrežja so stroški za vzdrževanje sistema precejšnji, vendar je skrb za čisto vodo primarnega pomena in temu resnično namenjamo še posebno pozornost.

V poletnih mesecih smo že sanirali dva daljša odseka v Banah in Naredih, trenutno je v teku zamenjava cevododa na Gmajni v Velikih Laščah. Vsa navedena območja bodo opremljena tudi s hidranti, tako da bo poskrbljeno tudi za ustrezno požarno varnost.

Zamenjanih je bilo kar nekaj dotrajanih ali poškodovanih hidrantov, na novo smo zgradili povezovalni cevovod na Podulaki in območje prav tako hidrantno opremili.

Izvedli smo celovito prenovo vodohrana na Ulaki. Pojavile so se večje poškodbe betona, kjer je voda iztekala, ukrepati pa je bilo potrebno tudi zaradi zagotavljanja neoporečnosti pitne vode.

Čim prej nameravamo pripeljati vodovod tudi v novo poslovno cono Ločica, saj so nekatera zemljišča že prodana, tako da bodo investitorji lahko nemoteno začeli z gradbenimi deli.

Trenutno smo v fazi izbire najugodnejšega izvajalca, z deli pa bomo predvidoma začeli že konec septembra.

Roman Viršek, občinska uprava

Športna dvorana je v avgustu dobila novo nadstrešnico nad vhom. Dela je izvedlo podjetje Tetiva.
Občinska uprava

ZADEVA: IZVAJANJE MERITEV NAJVIŠJE DOVOLJENE HITROSTI POSAMEZNIH VRST VOZIL NA OBMOČJU OBČIN USTANOVITELJIC

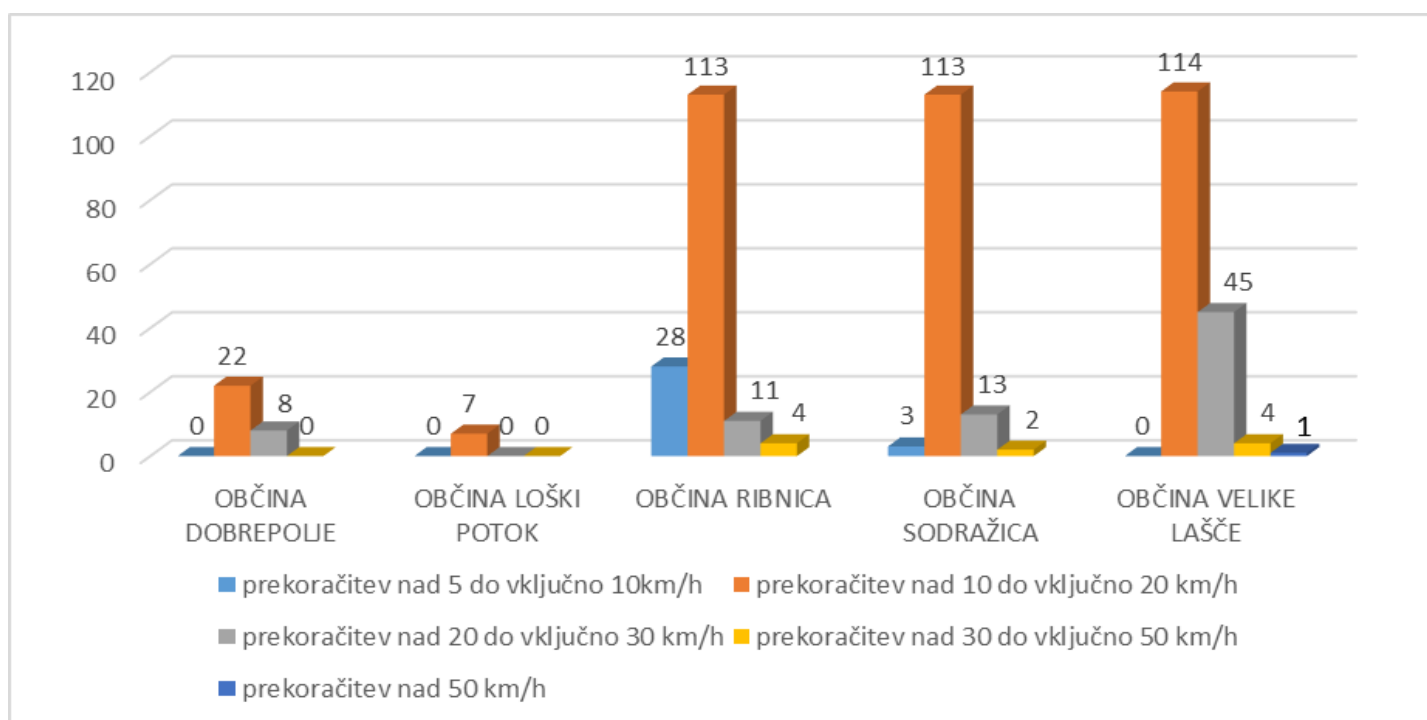
Med pomembnejšimi nalogami občinskega redarstva je tudi zagotavljanje varnosti v cestnem prometu v občinah ustanoviteljicah. Ker je hitrost v cestnem prometu kot dejavnik tveganja eden izmed glavnih vzrokov prometnih nesreč, ki lahko usodno vplivajo na naša življenja, je prednostna naloga občinskega redarstva izvajanje nadzora nad najvišjo dovoljeno hitrostjo posameznih vozil v cestnem prometu, s čimer želimo prispevati k večji varnosti vseh udeležencev v prometu.

Skladno z Zakonom o pravilih cestnega prometa (Uradni list RS, št. 82/13 – uradno prečiščeno besedilo in 68/16; v nadaljevanju ZPrCP) lahko občinski redar izvaja nadzor nad najvišjo dovoljeno hitrostjo izključno s samodejnimi napravami in sredstvi za nadzor prometa, s katerimi se prekrški slikovno dokumentirajo. Občinski redarji lahko izvajajo nadzor na vseh cestah v naselju, zunaj naselja in nekategoriziranih cestah zunaj naselja, ki se uporabljajo za javni cestni promet, pa le na občinskih cestah.

Statistiko kršitev glede na razred prekoračitve predpisane hitrosti v letu 2016 v občinah ustanoviteljicah prikazuje spodnja slika. Podatki meritev kažejo, da so najpogostejše prekoračitve dovoljene hitrosti v razredu prekoračitve nad 10 do vključno 20 km/h, enako velja tudi za leto 2015:

Ob primerjavi podatkov o številu kršitev prekoračitve hitrosti med letoma 2015 in 2016 prav tako ugotavljamo, da se število kršitev kljub povečanemu nadzoru ne zmanjšuje.

Skladno s Programom dela občinskega redarstva izvajamo nadzor nad najvišjo dovoljeno hitrostjo na mestih, kjer na podlagi spremljanja prometa vozniki dosegajo visoke hitrosti, ki bistveno presegajo dovoljene, ter v bližini šol, vrtcev in šolskih poti, kjer je ogroženost pešcev splošno večja. Pri določitvi lokacij za nadzor nad najvišjo dovoljeno hitrostjo občinsko redarstvo še posebej upošteva **predloge občinskih Svetov za preventivo in vzgojo v cestnem prometu in policije. Pri določitvi lokacij pa upoštevamo tudi predloge občanov, ki jih prejmemo na e-naslov: inspektorat-redarstvo@ribnica.si.**

Prikaz števila prekoračitev glede na razred prekoračitve predpisane hitrosti v letu 2016

OB ZAČETKU NOVEGA ŠOLSKEGA LETA

Prvi šolski dan je skoraj vsako leto na 1. septembra. To je prav poseben dan v letu. Na ta dan se odprejo šolska vrata po vsej Sloveniji, vrata osnovnih šol za učenke in učence in srednjih šol za dijakinje in dijake. Tudi vrtec odpre 1. septembra svoja vrata za nove malčke. Zlasti je 1. šolski dan zanimiv za prvošolčke, ki so že komaj čakali, da bodo veliki in odšli v šolo. Veselje in verjetno pri kom tudi malce strahu: Le kaj nas čaka? Podobno so se spraševali srednješolci, tisti, ki so šli v 1. letnik, in tisti, ki jih letos čaka matura. Prepričana sem, da je prevladal interes, prijetno pričakovanje novega, druženja s prijatelji in navsezadnje tudi interes in motiv pridobivanja znanja ter novih veščin. 1. september pa je stresen tudi za starše. Starši si želimo, da bi se otrok v šoli dobro počutil in se rad učil, da bi imel dobre učitelje, ki bi bili strokovnjaki na svojem področju in dobri pedagogi. Hkrati pa mnogi starši ob prvem problemu zvalijo krivdo na šolo in učitelja. Vendar je dejstvo, da mora biti pri pouku v šoli zagotovljena vsaj minimalna disciplina, da do procesa učenja in vzgoje sploh pride. Šola se je spremenila od takrat, ko smo vanje vstopali mi, starši, po mojem mnenju na bolje. Nove metode in oblike dela, novi učni pripomočki in sredstva, nova tehnologija. Spremenil se je način družinskega življenja. Predvsem zaradi sprememb v družbi in pomankanje časa nas marsikdaj pripelje do sklepanja nekih kompromisov v življenju, ki to sploh niso. Tu mislim na preveč permissivno in včasih popustljivo in/ali vsedopuščajočo vzgojo. Ampak, da ne bo zvenelo vse skupaj preveč pesimistično – pomembna je kvaliteta odnosov in ne kvantiteta. Četudi imamo občutek, da

smo premalo z otrokom, pomembno je, da se takrat, ko smo z njim, z njim ukvarjamo. To ne pomeni čas brez televizije ali brez raznih tablic in telefonov, a ko je čas za televizijo, bodimo z njim, glejmo oddaje, ki so zanimive, se iz njih kaj naučimo ... Imejmo kdaj tudi dan brez vsega naštetega, pojdimo v gledališče, na izlet, podelajmo kaj na vrtu ali pecimo piškotke.

Vendar se moramo zavedati, da je učenje delo, da so potrebne delovne navade, ki se kasneje preoblikujejo v učne navade. Tu pa starši odigramo pomembno vlogo. Otroka navajamo na dnevni ritem, na določeno rutino, pomagamo mu, da razume, zakaj mora pospravljati igrače, napisati nalogo, skrbeti morda za domačo živalico itd. Ne smemo dovoliti, da otrok diktira ritem življenja, kaj bo delal, česa ne bo in podobno. Potrebno je veliko potrpljenja in psihične moči, predvsem pa zgloda, da dosežemo vzgojni cilj. Pri tem moramo dopustiti, da otrok sodeluje, se z njim pogovarjati, hkrati pa mu moramo postavljati meje, kaj se sme in česa ne. Pa ne tako: Ne, ker jaz tako rečem! Temveč mu razložimo, zakaj in kaj mi počnemo. Starša naj bosta pri vzgoji enotna, dosledna in naj o vzgojnih postopkih ne parlamentirata pred otrokom. Zavedati se moramo, da otrok ima pravice, ima pa tudi dolžnosti in mora biti odgovoren za svoja dejanja.

Učiteljem želim, da bi bili pri svojem delu čim bolj uspešni, da bi bili uspešni v komunikaciji z otroki in starši. Vsem skupaj želim SREČNO, čim več učnih uspehov, delovnega zadovoljstva in varno pot v šolo in iz nje!

Dr. Tatjana Devjak, podžupanja

NOVO ŠOLSKO LETO

Daleč pred zaključkom enega šolskega leta se prične priprava na novo šolsko leto. Pravzaprav se začne že ob vsakem dogodku; če z zadostno mero kritičnosti pogledamo na izvedbo, lahko pravzaprav vedno ugotovimo, kje bi lahko bili boljši oziroma drugačni.

Tudi letos ni bilo nič drugače. Ob pisanju poročila smo ugotavljali, katera predavanja smo imeli, kaj se nam je od srečan najbolj vtisnilo v spomin in kaj od slišane in preizkušene bomo lahko prenesli v razred med učence.

Če združimo vse skupaj, naše rezultate iz šolskega leta 2016/17 in pogled naprej ... Najuspešnejši smo na športnem področju, radi bi bili še boljši na področjih znanja in ker vemo, da gibanje telesa omogoča intenzivnejše delovanje možganskih povezav, smo prišli do možganske gimnastike oz. Brain Gyma. Izobraževanje za učitelje je izvajala Tanja Černe, k predavanju smo povabili tudi naše vzgojiteljice, pomočnice vzgojiteljic in sosednji šoli, in sicer OŠ Dobropolje in OŠ IG. Izobraževanje je bilo strokovno, prijetno in uporabno.

Na šoli imamo tudi nove kinestetične mize, ki omogočajo učencem, da lahko pri urah pouka stojijo oz. jim omogočajo gibanje. Vsak od nas se zaveda, da večurno sedenje ni najbolj zdravo za razvoj osnovnošolcev, da ni motivacijsko, pa je že druga zgodba.

Na našo šolo smo povabili tudi Janka Selinška; ta nam je predstavil orodja oz. pripomočke »play2gain« za izkustveno učenje, ki aktivira ljudi navzven in navznoter. Znanja, ki smo jih pridobili, bodo novosti v novem šolskem letu.

Lotili se bomo torej projekta uporabe kinestetičnih miz s pravim namenom. Naj se tudi ob tej priliki zahvalim donatorjem, ki v tem vidijo toliko dobrega kot vodstvo šole. Smo ena izmed redkih šol v Sloveniji, ki ima takšno število kinestetičnih miz.

Posebnost novega šolskega leta bo tudi projekt učencev devetih razredov, o čemer vas bodo sami obvestili v eni izmed naslednjih številčk občinskega glasila.

V letošnjem šolskem letu na centralni šoli 17 oddelkov obiskuje 354 učencev, 34 učencev v dveh kombiniranih oddelkih obiskuje PŠ v Robu in kar 51 učencev v štirih oddelkih imamo na podružnični šoli na Turjaku.

PRVI ŠOLSKI DAN

Prvi šolski dan je vsako leto nekaj posebnega. Tudi letos je bilo tako. Otroci so se med počitnicami spremenili, nekatere smo komaj spoznali, skoraj vsi pa so prišli v šolo dobrovoljni. Sprejeli smo jih pri vhodu, nato pa je sledil uvod v novo šolsko leto v šolski avli.

Himna, poslanica ministrice in pozdravni govor ravnateljice.

Predstavili smo jim učiteljico Urško, ki bo z njimi v podaljšanem bivanju.

Nagovor podžupanje in ravnateljice šole

V imenu občine je učence od 2. do 9. razreda pozdravila podžupanja Tatjana Devjak.

Otrokom je spregovorila o pomembnosti učenja in znanja, o vrednotah in poudarila prometno varnost. Seznanila jih je z deli, ki so bila opravljena na PŠ Rob, saj smo ogradili šolsko dvorišče in tako zagotovili večjo varnost učencem in drugim otrokom iz kraja, ki se radi igrajo na šolskem igrišču z okolico. Povedala je, da se nadaljuje projekt gradnje šole in vrtca na Turjaku, da bo urejeno igrišče pri glasbeni šoli in da bo blizu šole zunanji fitness. Slednjega so se otroci zelo razveselili in aplavz je bil močan.

Ob 10.00 smo sprejeli prvošolčke. Kar 37 iz centralne šole, 9 iz PŠ Rob in 16 iz PŠ Turjak. Učiteljici Branka Levstik in Jožica Mavsar Nosan ter druga učiteljica Vera Lipovec smo jih sprejeli pred vhodom na razredno stopnjo.

Vhod so prilagodili prvemu dnevu vstopa v šolo, prerezali smo trak, glasba je igrala ... in bilo je lepo. Čestitali smo prav vsakemu prvošolčku, ki je na ta dan postal učenec OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče. Sledila je kratka seznanitev v razredih. Poslušali so pravljico, jedli torto in prejeli posebna darila, ki so jih zanje pripravili učenci s predmetne stopnje. Med tem časom so se starši seznanili z organizacijo podaljšanega bivanja, ki ga je predstavila Senta Tehovnik Kolar. Priključili so se nam prvošolci z obeh podružničnih šol z razredničarkama in drugima učiteljicama in sledilo je fotografiranje ... Nato pa nagovor podžupanje, ki je prvošolčke nagovorila s pomočjo lutke. In otroci so zares uživali. Sledila je igrica za otroke in starše, ki jo je zaigral Sten Vilar. Verjamem, da bo prvi šolski dan ostal otrokom v lepem spominu.

Ravnateljica:
mag. Metoda Kolar

VRTEC SONČNI ŽAREK

Vrtec Sončni žarek je po počitnicah odprl vrata v vseh treh enotah. V času počitnic je deloval vrtec v Velikih Laščah. Otroci so bili združeni v skupine glede na starost in glede na enoto, iz katere so prihajali. Vzgojiteljice so načrtovale pester in zanimiv program, tako da so počitniški dnevi hitro minili. Kljub temu da je bilo poletje vroče, so otroci zgodnje dopoldanski čas preživeli zunaj, raziskovali, se učili in se veliko igrali z vodo.

V poletnih mesecih smo v vrtcu izvedli naslednja vzdrževalna in investicijska dela:

- enota Karlovica: preplastili asfaltno igrišče,
- enota Velike Lašče: prepleskali igralnico in hodnike, v kotlovnici zamenjali bojler in sanirali talno ogrevanje, obnovili parket v dveh igralnicah.

V tem letu bo vrtec obiskovalo 225 otrok, prvič pa je vrtčevski prag prestopilo 48 otrok. Sprejeli smo vse otroke, ki do meseca novembra 2017 izpolnijo starostni pogoj, to je 11 mesecev. Imamo še 3 prosta mesta v II. starostni stopnji (starost od 3 let naprej).

Na prihod malčkov smo se dobro pripravili in tako kot že vrsto let, tudi v tem letu, izvajamo postopno uvajanje otrok v vrtec z enim od staršev. Še pred prihodom otroka v vrtec imamo v mesecu juniju s starši roditeljski sestanek, na katerem jim posredujemo vse potrebne osnovne informacije o vrtcu in odgovorimo na njihova vprašanja. V avgustu pa se vzgojiteljica in starši srečajo na individualnem pogovoru in na roditeljskem sestanku, na

katerem se dogovorijo o uvajanju otroka v vrtec. Vključitev otroka v vrtec pomeni veliko spremembo v njegovem življenju, za starše pa je to čustveno zahtevno obdobje, saj se pogosto prvič za daljši čas ločijo od otroka. Prav zato je postopno uvajanje v vrtec zelo pomembno in sodelovanje vzgojiteljev in staršev nujno, ker lahko le skupaj ustvarijo razmere za otrokov proces navezovanja in posledično prijetno bivanje v vrtcu. Čustva in občutja svojih staršev otroci zelo dobro prepoznajo in se na njih odzivajo, zato je pomembno, da se starši v času uvajanja dobro počutijo, zaupajo vzgojiteljicam in da verjamejo, da je vključitev v vrtec pravilna odločitev. Kmalu bo otrok z veseljem obiskoval vrtec in pridobival nove prijatelje in zanimive izkušnje.

Tudi v tem šolskem letu načrtujemo poleg rednega programa dodatne in obogatitvene dejavnosti in praznovanja. Z njimi dopolnimo in popestrimo vrtčevski vsakdan. Tako bomo v Tednu otroka pripravili program za vsak dan: ogledali si bomo lutkovno predstavo, izvedli orientacijski pohod, obiskala nas bo tetka Jesen in v dopoldanskem času pripravili različne delavnice za vse otroke, itd.

V prazničnem decembru bodo v vrtcu potekale različne dejavnosti in prireditve (babice, dedki oz. otrokovi bližnji v vrtcu, ogled predstave, nastop glasbene šole, novoletni ples, itd.). Skupaj z občino Velike Lašče bomo v prazničnem decembru pripravili prireditev za vse otroke naše občine v športni dvorani. V vrtcu bomo praznovali kulturni praznik, pust, praznik naše občine, leto pa bomo zaključili z zaključno prireditvijo.

Stanka Mustar

ORGANIZACIJA DNEVNIH PREVOZOV UČENCEV

V novem šolskem letu je nekaj sprememb tudi pri dnevni prevozi učencev v šolo in domov. Poleg šolskih kombijev, ki jih vozijo Jože Miklič, Jože Juvanec in Marko Šavli, bo prevoze z avtobusom in minibusom izvajalo podjetje Avrigo, d. o. o., iz Nove Gorice, dodatne prevoze s kombijem pa podjetje Borger-Gremo, d. o. o., iz Ljubljane. Za otroke s posebnimi potrebami občina zagotavlja prevoz v Center za izobraževanje, rehabilitacijo in usposabljanje v Kamniku ter v Osnovno šolo Ljubo Šercer v Kočevju.

NOVA KONCESIONARKA V ŠOLSKI ZOBOZDRAVSTVENI AMBULANTI

S prvim oktobrom se bo poslovila šolska zobozdravnica Emilija Lušnic, dr. stom., ki je izvajala dejavnost mladinskega zobozdravstva vse od leta 1996. Občina Velike Lašče je izvedla razpis za podelitev nove koncesije na področju mladinskega zobozdravstva. Izbrano je bilo podjetje KG-DENT, d. o. o., Hlebče 6, 1315 Velike Lašče, nosilka koncesije pa bo zobozdravnica Katja Gradišar. Prepričani smo, da bo nova koncesionarka dobro nadaljevala delo svoje predhodnice, predvsem v dobro naših otrok.

OB NOVEM ŠOLSKEM LETU

Prvega septembra je bil za naše prvošolčke prav poseben dan, saj so prvič prišli v šolo - v hišo učenosti. Šolski prag je prestopilo 62 prvošolcev. Na začetku je na centralni šoli otroke in starše nagovorila ravnateljica Metoda Kolar, ko pa so prišli še učenci in starši s podružničnih šol, pa tudi podžupanja Tatjana Devjak.

Ravnateljica se je ob sprejemu v šolo rokovala z vsakim otrokom in mu izročila rumeno rutko. Kasneje so spoznali tudi učiteljice, poslušali pravljico, prepevali in se posladkali s torto. Na koncu so si ogledali tudi predstavo Stena Vilarja.

Kljub temu da nam vreme ni bilo ravno naklonjeno, je bilo dopoldne veselo in nasmejano.

Pa pogumno novim dogodivščinam naproti, prvošolčki!

Učiteljice

Vsak človek je zase svet,
čuden, svetel in lep
kot zvezda na nebu ...

Vsak tiho zori,
počasi in z leti,
a kamor že greš, vse poti
je treba na novo začeti.

(TONE PAVČEK)

Učenci, želimo vam, da vsak dan prag šole prestopite nasmejani, sproščeni in željni novih znanj. Starši, vam pa želimo, da boste imeli voljo in moč voditi svoje otroke po poti odgovornosti in spoštovanja ter da boste imeli možnost preživljati z njimi sproščene trenutke. To bo staklo močne vezi, ki vas bodo povezovali tudi v prihodnosti.

Bodimo prijazni drug do drugega, stopimo skupaj in tako bomo lažje premagovali vsakodnevne šolske izzive.

Kolektiv OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče

POLETJE NA TRUBARJEVI DOMAČIJI

S koncem šole v juniju in pričetkom poletja okrog Trubarjevine vse malo potihne, pa vendar to ne pomeni, da ostanejo naša vrata zaprta. V poletnem času šolarje zamenjajo poročni svati in posamezni obiskovalci, v večji meri so to družine. Naši vodniki Andrej, Klemen, Metka in Nuša se zaradi drugačnega, poletnega načina dela obiskovalcem lahko veliko bolj posvetijo in sledijo tudi njihovim osebnim zanimanjem. Za dodatno popestritev je poskrbela tudi naša nova knjigobežnica.

Vse poletje je bila v galeriji Skedenj na ogled likovna razstava Trubarjevi kraji z naslovom Trubarjeva misel v Evropi danes. Razstava, ki jo je tako kot vsako leto pripravilo Kulturno-umetniško društvo Primož Trubar je bila odprta na Trubarjev dan, 8. junija.

Razstavo je tudi tokrat predstavila Helena Grebenc Gruden.

Program je povezoval Matjaž Gruden.

V četrtek, 14. septembra, je Trubarjevim krajem sledila slikarska razstava Žive Agrež z naslovom Zgodbe valov. Več o odprtju razstave boste lahko prebrali v naslednji številki, zdaj pa velja povabiti, da si razstavo ogledate v živo. Na ogled bo do konca meseca.

Za glasbo je poskrbel kvartet saksofonov Glasbene šole Ribnica, oddelka Velike Lašče: Liam Samsa, Neža Purkart, Lenča Debeljak in Tanja Gruden.

Oktober bodo pri nas gostovali Prekmurci iz Puconcev, in sicer z razstavo grafik z naslovom Po Trubarjevih poteh. Prireditev bo združena s predstavitvijo nemškega prevoda monografije Trubarjeva domačija praznuje.

Foto: Boštjan Podlogar
Barbara Pečnik

**četrtek, 5. oktobra 2017, ob 19. uri
na Trubarjevi domačiji**

**»PO TRUBARJEVIH POTEH«
PREDSTAVITEV NEMŠKEGA PREVODA
MONOGRAFIJE**

1986–2016: Trubarjeva domačija praznuje

in odprtje gostujoče likovne razstave grafik

**POSTAJE NA TRUBARJEVI
ŽIVLJENJSKI POTI**

avtorja arh. in prof. Alojzija Drašlerja

Nastopajo:

Jadranka Juras, mezosopran

Bine Devjak, tenor

Irina Milivojevič, klavir

Občina Velike Lašče, Razvojni zavod Občine Puconci
in Občina Puconci

PARNAS ZASTOPAL BARVE SLOVENIJE V FRANCIJI

V začetku julija je Zavod Parnas nastopil na dvodnevni sejmski prireditvi Fete de l'Europe v mestu Amilly v Franciji. Na vsakoletnem mednarodnem dogodku 100 km južno od Pariza, ki ga obišče več tisoč obiskovalcev, je tokrat poleg Belgije, Italije, Nemčije, Španije, Švedske in Irske prvič sodelovala tudi Slovenija. Številne Francoze in druge obiskovalce smo s promocijskim materialom navduševali za obisk Slovenije, ogledali so si s fotografsko razstavo Alenke Škamperle in ostale fotografije velikolaške dediščine in Slovenije, lahko so se udeležili delavnice izdelave miniaturnih knjig. Pobudnik našega gostovanja, naravovarstvenik Philippe Dore, nam je kot odličen ambasador Slovenije pomagal premagovati tudi jezikovne zagate. Občina Amilly se je izkazala kot odlična gostiteljica, zahvaljujemo se tudi Občini Velike Lašče za sofinanciranje stroškov našega obiska in lepo protokolarno darilo.

»Kakor za komedijo tudi za življenje ni pomembno, če je dolgo, ampak če je dobro odigrano.«

Seneka

V prejšnji številki Troble smo predstavili program predstav letos že 21. sezone gledališkega abonmaja v Velikih Laščah, v tej številki pa vas obveščamo o ceni in vpisu abonmaja.

CENE ABONMAJSKIH VSTOPNIC (7 predstav) ob predložitvi dokazila:

- redna cena: 55 EUR,
- za dijake, študente in upokojene: 50 EUR,
- v prosti prodaji: 15 EUR na predstavo.

Možno je plačilo v dveh obrokih.

Plačilo rezerviranih vstopnic lahko opravite tudi z nakazilom zneska na TRR: 01334010000223 s sklicno številko 00 713004-2017. Ker znesek vseh prodanih vstopnic predstavlja manj kot polovico cene celotnega abonmaja, razliko do polne cene pa financira Občina Velike Lašče, bodo prednost pri nakupu imeli občani naše občine.

Poleg prodaje vstopnic za občane Velikih Lašč bo možen tudi nakup abonmaja za občane sosednjih občin, saj si želimo, da bi bile predstave dobro obiskane.

REZERVACIJA ABONMAJA:

- **za občane Velikih Lašč: od petka, 22. septembra, od 8.00 dalje** (v času poslovnega časa občinske uprave);
- **za občane sosednjih občin: od petka, 29. septembra, od 8.00 dalje** (v času poslovnega časa občinske uprave).

Rezervacija abonmaja je možna osebno na sedežu občine (Levstikov trg 1, Velike Lašče) ali **na telefonski številki: 01/78 10 370.**

Rezervirane vstopnice je potrebno dvigniti do zaključka vpisa, v nasprotnem primeru gredo nazaj v prosto prodajo.

VPIS ABONMAJA:

- **v sredo, 27. septembra 2017, od 10. do 17. ure;**
- **v četrtek, 28. septembra 2017, od 10. do 12. ure;**
- **v sredo, 4. oktobra 2017, od 10. do 17. ure;**
- **v četrtek, 5. oktobra 2017, od 10. do 12. ure.**

PREDSTAVE:

Prva predstava gledališkega abonmaja 2017/2018 bo predvidoma v petek, 20. oktobra, ob 19.30. Gostili bomo Špas teater s komedijo MOŠKI SO Z MARSA, ŽENSKES SO Z VENERE.

V gledališki abonma 2017/2018 je novembra vključena še komedija KUD Primož Trubar MARTIN KRAPAN, decembra koncert Orkestra mandoline, s komedijo BUTNSKALA nas bo januarja nasmejalo Prešernovo gledališče Kranj, februarja se nam bo Valič teater predstavil s komedijo SREČNO LOČENA, marca se bomo nasmejali komediji ŠE VEDNO MAME SiTi teatra in aprila zaključili s komedijo Špas teatra MATILDA POČAK.

Občina Velike Lašče si pridržuje pravico do spremembe programa, če izvajalec zaradi bolezni ali druge višje sile ne bo mogel izvesti predstave v dogovorjenem roku.

Lepo vabljeni!

Dr. Tatjana Devjak

GLEDALIŠKO GLASBENA PREDSTAVA „EN GODEC NAM GODE“ V VELIKIH LAŠČAH

V Ljudskem domu Šentvid nad Ljubljano smo v februarju pripravili premiero gledališko-glasbene predstave o življenju in delu Lojzeta Slaka z naslovom „En godec nam gode“. Tej je poleg predpremiere sledilo še osem ponovitev in sedaj se s predstavami vračamo. Prva jesenska ponovitev bo 14. oktobra ob 19.30 v Velikih Laščah.

Besedilo za predstavo, ki je nastala po istoimenski knjigi Ivana Sivca, je napisal Roman Končar, režiral pa Brane Kopač, tudi predsednik društva Blaž Potočnikova čitalnica, znotraj katerega deluje Teater Šentviški, ki je predstavo postavil na ogled.

V predstavi je upodobljeno Slakovo življenje iz otroških dni do velikega gala koncerta v Cankarjevem domu. V dramsko besedilo je vključenih več kot deset Slakovih melodij, ki so izvajane v živo. Nastopajoči so hkrati dramski igralci, pevci in instrumentalisti. Skupaj je odigranih 43 vlog, kar je izjemno zahteven projekt. Tudi tehnična podpora in scena sta zelo zahtevni. V sam projekt gledališke predstave je vključenih prek 50 sodelujočih.

Karte za predstavo v Velikih Laščah je mogoče naročiti na telefonski številki 031 725 470 (Ida Bečan).

Za dodatne informacije o predstavi smo Vam na voljo na številki 051 390 787 ali na elektronskem naslovu drustvobpc@gmail.com.

Teater Šentviški

FUDŽI

v mislih se zaljubljam vate ...
v mislih srkam tvoj nasmeh ...
v mislih se objemava željno ...
v mislih voljan poljub samo med nama ...
v mislih ljubim tvojo mehko dušo s strastjo življenjsko ...

Fidji

»Skoraj vsi, ki pišemo,
stavimo slovenske besede,
mislimo pa le nemški.«

Fran Levstik

četrtek, 28. 9. 2017
LEVSTIKOV DOM

19.00 Predavanje
dr. Jonatana Vinklerja

Reformacija in slovenska
jezikovna kultura v 16. stoletju
preko Levstika do danes

Sejna soba

18.00 Pravljično
ustvarjalna delavnica
za otroke

Kdo je napravil Vidku srajčico?
Knjižnica

Lepo vabljeni!

mestna
knjižnica
ljubljana

Občina
Velike
Lašče

IZ VELIKOLAŠKEGA OKRAJA 5

O CUPRENCAH

Kakšne so bile

Coprnice so si predstavljali kot stare grde ženske. Njih obraz je bil naguban, imele so skuštrane lase, v spodnji čeljusti samo en velik zob, ki je bil zelo oster, široka usta ter pol metra ali še več dolg jezik. Imele so zelo velike oči, gledale so z »belim« brez punčice, često so bile tudi škilaste. Njih obleka: ošpetelj in kiklja je bila zelo raztrgana in zamazana. Še dandanes pravijo starim in raztrganim ženskam: taka je kot coprnica. Po navadi so bile coprnice bose ali pa obute v copate ali pa v stare in pošvedrane čevlje. Imele so nadalje dolg in špičast nos, na koncu rdeč kot od starega šnopsarja. Imele so tudi dolge in ostre nohtove in gorje onemu, če so se spustile vanj. Vsega so opraskale po obrazu, da je bil krvav. Rute so imele na »štuc«.

Prebivale so po brlogih in luknjah v gozdovih, ljudem nedostopnih krajih. Podnevi jih sploh ni bilo na spregled. Le kadar se je storila noč, tedaj so jo ubrale k ljudskim seliščem in vasem. Pojavile so se kar nenadoma iz kakega grma ali grmade. V rokah so nosile laherno. Delale so razne nesreče: nevihte, povodnji, točo, slabo letino, požare, pomolzle so tudi krave in mleko popile.

Ljudje so se jih branili z molitvijo in jih odganjali z blagoslovljeno vodo. Včasih so hodile; če pa je bila sila, so tudi letale po zraku. Njih glavno zbirališče je bilo na Kleku. Od tu so letale na vse strani. Videli so jih, kako so letale na brezovih metlah. Vedele so za vsak dogodljaj v družini in v deželi. Najbolj rade so se maščevale nad prevzetneži in ošabneži. (Mrkun, 1934)

Cuprence so se na Krogu shajale

Na Krogu so imele cuprence shod – to so bile iz Cerknice, s Slivnice, pa naše, krvavske, pa klekarce (s Kleka), pa so se na Krogu shajale. Tam so imele svoje plesišče. Videli so jih kot lučke, ki so švigale sem pa tja. Da jih je pa kdo videl na metli leteti, tega pa nisem slišala. (Vera Gorjup)

Na Matajčevem hribu

Cuprence so se zbirale tudi nad Osredkom na Matajčevem hribu. Ko smo grabili, je prišla stara mati, da je malo pokomandirala, saj delala ni več. Pa je rekla: „No, le pogledjte, na tem hrastu so imele cuprence shod. A vidite, kako so veje zraščene, pogledjte, kakšne gladke veje so, ko so se zmeraj tukaj shajale. Pa so prišle, z Notranjske, najbrž krvavske tudi, pa iz teh vasi: Golo, Škrilje, Zapotok, Sevnec. Tu so imele glavni zbor, potem so se pa razporedile, kam bo katera šla.“ Ko sem bila jaz stara kakih 15 let, jih je imela stara mati že kakih 80. Takrat, ko je malico prinesla, je bila pa govoranca. Otroci smo kar požirali to.

(Vera Gorjup)

Coprnice so bile tudi na Matajcu pri senožetih. To so bile ženske, ki so zapeljevale moške. Tako so govorili moški, ki so bili pijani. (Pavla Geroni, Vir: Krvapivc, str. 96)

Z Gabrja v Veliki gori

Stari ljudje so otroke v Retjah strašili, da morajo biti zvečer doma, ker bo drugače priletela coprnica, cumpr'nca. Otroci so se bali in kar videli, kako je priletela s hriba, Gabrja v Veliki gori.

(Albina Gruden, Dolnje Retje. Vir: Krvapivc, str. 52)

Z Mokrcra

Pripovedovali so jim tudi, da cupr'nca z Mokrcra z baklami šibajo sem in tja. Tega so se bali in zato niso tiščali ven, ampak so bili mirni v hiši. Včasih so šli gledat, pa so hitro zbežali. Švrkalo je sem in tja, bolj pri tleh. Neka ženska je živela bliže gozda in to večkrat opazovala.

(Polde Gruden, Dolnje Retje. Vir: Krvapivc, str. 52)

S Kureščka

Od Turjaka so nekdam vozili kmetje v Ljubljano drva prodajat. Na pot so krenili že ob drugi uri zjutraj. Pogosto so videli, kako so se na Kureščku prižigale lučke, ki so najprej skakale pri tleh, potem pa so se dvignile v višave. Konji so se plašili in rezgetali, preplašeni vozniki pa so dejali, da na Kureščku spet plešejo coprnice.

(Anton Gale, Turjak. Vir: Krvapivc, str. 55)

NOVOSTI NA NAŠIH POLICAH

V knjižnici Frana Levstika Velike Lašče se vedno trudimo, da bi za bralce priskrbeli novo in zanimivo gradivo. Ne moremo mimo tega, da je spet jesen. Tudi v knjižnici bomo kmalu začeli s prireditvami. Konec septembra skupaj z občino pripravljamo že 2. Levstikov večer. Oktobra pa začnemo z dejavnostmi za najmlajše: pravljica in ustvarjalna delavnica. Začela se bo tudi foto delavnica, vodili jo bo Boštjan Podlogar.

Tako da knjižnica še zdaleč ni samo prostor, poln knjig, revij in DVD-jev. Ko že govorim o gradivu, ki ga ima knjižnica, prilagam seznam revij, ki jih lahko v knjižnici prelistate. Člani si jih pa lahko tudi izposodite na dom:

Za odrasle: Avenija, Avto magazin, Burda, Cosmopolitan, Demokracija, Dober tek, Dom2, Gaia, Gea, Karma plus, Mama, Mladina, Monitor, Naš dom, National geographic Slovenija, Radar, Reporter, Sensa, Svet in ljudje, Unikat, Vzajemnost, Zarja, Zdravje, Zeleni raj, ZPSTEST (VIP), Zvezde, Ženska, Življenje in tehnika.

Za otroke in mladino: Ciciban, Cicido, Cool, National geographic Junior, Prostočasnik, Tim, Top!.

Za učenje tujega jezika: angleščina: Current, Scholastic art, Science world; **nemščina:** Das rad, Schuss.

Še opis osmih novosti, ki so prišle v knjižnico med poletnimi počitnicami.

Mladinski oddelek

RESNIČNOST

R. J. Palacio: Julianova zgodba

Ocean, 2017

Skoraj tri leta mineva, odkar smo dobili Čudo, slovenski prevod mednarodne uspešnice in prejemnice mnogih mednarodnih nagrad za kakovostno literaturo. August Pullman se je rodil s hudo deformacijo obraza in do desetega leta preživel številne operacije. Zgodbo Čudo nam pripovedujejo August sam, njegova sestra ter nekaj prijateljev. Sedaj je pred nami še druga plat zgodbe – Julianova zgodba. Julian je do novega sošolca Avgusta nesramen, pači se mu za hrbtnom, v omarici mu pušča žaljiva sporočila, izmisli si „igro“, pri kateri si mora tisti, ki se dotakne Avgusta, umiti roke. Kako na medvrstniško nasilje odreagira šola? Kako se odzovejo Julianovi straši? In kdo pomaga Julianu, da se iz napak nekaj nauči?

FANTASTIKA

Tolonen, Tuutikki: Pošastna varuška

Mladinska knjiga, 2017

Vznemirljiva in zabavna pustolovščina, zgodba o prijateljstvu in sprejemanju drugačnosti!

Mamo treh otrok povabijo na brezplačne počitnice na Laponsko. Očeta ni, ker je na službeni poti, zato otroci za ta čas dobijo novo varuško. A ta je precej nenavadna. Ne meni se kaj dosti zanje, zelo je redkobesedna, večinoma nerazumljivo momlja, spi

v omari in okorno hlača po stanovanju, sicer pa je prijazna in neškodljiva. In je v resnici kosmata gozdna pošast. Kmalu otroci ugotovijo, da so tudi starše drugih otrok v njihovem kraju poslali na počitnice in zanje zdaj skrbijo gozdne pošasti. Zato združijo moči in poskušajo skupaj priti do dna vznemirljivi skrivnosti ...

Knjiga priljubljene finske pisateljice Tuutikki Tolonen Pošastna varuška je prevedena že v 14 jezikov, zanjo pa je pisateljica v letu 2016 prejela nagrado Arvid Lydecken, ki jo podeljuje Zveza finskih mladinskih pisateljev.

ZGODBICE

Nataša Konc Lorenzutti: Nisem smrklja

Mladinska knjiga, 2017

Prvoosebne pripovedi osemletne Polone nam prikažejo vsakdanje življenje v veliki družini: veselje in žalost, ljubezen in prepire, prijateljstvo, odnose in dogodke v šoli, smrt sošolke, navdušenje nad glasbo in naravo ...

»Rada sem punčka, nisem pa smrklja. Zadnjič me je mami tako nagravžno ozmerjala, da me še zdaj strese, če se spomnim na to. Odrasli nasploh premalo pazijo na besede!«

MEDICINA ZA MLADINO

Lipka-Sztarbałło, Krystyna: Vprašanja iz kopalnice

KUD Sodobnost International, 2017

Slikanica Vprašanja iz kopalnice prinaša igrive

odgovore na vsa vprašanja, povezana s kopalnicami, stranišči in osebno higieno, skozi zgodovino in vse do današnjih dni. Opozarja pa tudi na dejstvo, da je količina vode, s katero je skrb za higieno neločljivo povezana, omejena, da moramo skrbeti zase in za planet. Simpatično poučno branje. Mimogrede: ste vedeli, da so se vitezi o pomembnih stvareh pogovarjali na straniščih, daleč stran od soban, pot do njih pa so jim kazali skrivni znaki?

Odrasli oddelek

DRUŽBENI ROMAN

Curtis Sittenfeld: Za oženit

Mladinska knjiga, 2017

Zakon je precenjen, razmišlja gospod Bennet, oče petih neporočenih hčera. Njegova žena je drugačnega mnenja in je pripravljena narediti vse, da bi omogočila vsaj najstarejši dekleti: nežno Jane, učiteljico joge, ki si močno želi otroka, in nemirno Liz, novinarko in ljubico poročenega moškega. Priložnost za to se ponudi, ko v mesto pride eden najbolj zaželenih samcev, dr. Bingley, ki prijateljuje z ošabnim nevrokirurgom Fitzwilliamom Darcyjem.

Kakšen bi bil roman Preveznost in pristranost, če bi ga Jane Austen napisala danes? Curtis Sittenfeld nam ponuja svojo različico. Roman Za oženit je napisala v okviru Projekta Austen, predelavi šestih romanov priljubljene angleške pisateljice.

Curtis Sittenfeld je avtorica več knjižnih uspešnic. Piše tudi za časopise in revije, med drugim za New York Times, Time in Vanity Fair. Doma je iz Cincinnatija, kamor je postavila dogajanje pričujočega romana.

KRIMINALKA

Hawkins, Paula: Pod gladino

Mladinska knjiga, 2017

V dneh pred smrtjo je Nel Abbott večkrat poklicala sestro Jules, vendar se ta ni zmenila zanjo. Zdaj je Nel mrtva. Jules se mora vrniti v domači kraj, čeprav si ga nikoli več ni želela videti. Strah jo je. Zelo strah. Še najbolj pa se boji vode in Tolmuna pogubljenih ...

Paula Hawkins, ki je z romanom Dekle na vlaku prepričala 20 milijonov bralcev po svetu, je v težko pričakovanem novem psihološkem trilerju ustvarila podobo zadušljivega mesta z mračno preteklostjo in znova dokazala, da je odlična poznavalka človeških značajev.

BIOGRAFSKI ROMAN

Per J Andersson: O Indijcu, ki se je s kolesom peljal vse do Švedske, da bi tam znova našel svojo veliko ljubezen – resnična zgodba

Učila International, 2017

Indijec Pradjumna Kumar, imenovani Pikej, se je rodil v vasici na robu džungle družini iz kaste nedotakljivih. Čeprav izjemno bister ter likovno nadarjen, je fant že v osnovni šoli spoznal krutost in absurdnost indijskega kastnega sistema, v katerem so bili nedotakljivi podvrženi skrajnemu zaničevanju in poniževanju. Kljub številnim zapletom se je Pikej vpisal na umetniško šolo v New Delhiju, denar za preživetje si je služil kot ulični risar portretov mimoidočih in kmalu zaslovel. Med portretiranjem je spoznal svetlolaso Švedinjo Lotto, s katero sta se v hipu zblížala in zaljubila. Po Lottinem odhodu je Pikej vzel usodo v svoje roke ter se s kolesom podal na 7000 km dolgo pot do Švedske. Biografski roman, ki poleg čudovite, nevsakdanje ljubezenske zgodbe prinaša tudi barvit zgodovinski pregled dogajanja v Indiji pod taktirko takratne svobodomiselne predsednice Indire Gandhi.

MEDICINA

Adler, Yael: Koža od blizu – vse o našem največjem organu

Učila International, 2017

„Koža je ogledalo naše duše, je zaslon, na katerem se prikazujejo zgodbe iz naše notranjosti, iz našega nezavednega. Dermatologi kot kriminalisti vneta iščemo sledi na koži. Te nas včasih popeljejo globoko pod kožo, kjer ugotovimo, da ta trpi zaradi duševnega primanjkljaja, stresa, porušenega duševnega ravnotežja ali zaradi bolezni organov ter naših prehranjevalnih navad.«

Dermatologinja Yael Adler nam v nazorni in zabavni knjigi Koža od blizu približa našo kožo in nam pojasni vse, kar moramo vedeti o njej.

UČENJE VSE ŽIVLJENJE

UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE VELIKE LAŠČE

Študijski krožek »NAŠ KRAJ VČERAJ, DANES, JUTRI«

SPOMLADANSKA POTEPANJA

Prvo spomladansko potepanje je bilo namenjeno obisku Mestnega muzeja v Ljubljani in razstave »Naša doba prihaja« o razvoju ljubljanske industrije v zadnjih dveh stoletjih. Spoznali smo prve začetke industrije v Ljubljani, prve industrialce in tovarne ter si osvežili bolj ali manj še sveže spomine na vsakodnevno življenje v obdobju prejšnje Jugoslavije vse do današnjega časa.

Ker nam je bilo vreme v drugem semestru veliko bolj naklonjeno kot v prvem, smo v študijskem krožku Naš kraj izkoristili lepe spomladanske ponedeljke za potepanje po naših lepih krajih. Čeprav živimo v teh krajih, se srečujemo že vrsto let in smo naše kraje obdelali že po dolgem in povprek, smo našli še kar nekaj poti in koticov, ki jih še nismo obiskali.

Prvo pot smo načrtovali že v preteklem šolskem letu, izvedli pa smo jo v maju, ko smo prehodili krog okrog Suhega podolja okrog Velikih Lašč. Pot nas je vodila iz Velikih Lašč čez Kijane vse do sv. Trojice. Uživali smo v pogledu na valovito pokrajino in v razgledih v vse smeri.

V Malih Laščah smo prečkali glavno cesto, vodenje pa je prevzela Marinka Dernovšek iz Malih Lašč. Pod Avtohišo Zalar smo zavili v gozdiček in pred nami se je odprl večini še nepoznan Smrečnik, kraška kotanja, obdana s smrekami, po čemer je kraj dobil tudi ime.

Ugotovili smo, da se na določeni točki iz Smrečnika vidi celo Ilijev kozolec v Retjah. Po okrepčilu z domačim malinovcem in sveže pečenim zavitkom pri Marinki smo pot nadaljevali proti velikolaškemu gasilskemu domu in nazaj v središče Lašč.

Organizacijo naslednjega ponedeljka sta prevzela v svoje roke Meta in Lojze Šporar z Rašice. Sprejela sta nas pri sebi pod kozolcem na »Mali Rašci«; ob zaključku pa sta nas seveda tudi lepo pogostila. Po stezi pod njuno hišo smo se odpravili do stajškega studenca, kjer smo preizkusili, ali je voda res tako dobra, kot se Raščani radi pohvalijo. Obvezno pa ni manjkal niti »vzpon na raški Triglav«.

Prvi junijski ponedeljek smo se odpravili v nam veliko bolj znane konce. Kratkemu postanku v Dolnjih Retjah je sledil vzpon na Sv. Rok in ogled obnovljene notranjosti podružnične cerkvice. Zaključili smo pri Ani Andolšek v Velikih Laščah; ta nas je pogostila s kavo in okusnimi sladicami.

Za zaključni izlet smo si izbrali raziskovanje ortneškega gospostva. Za pomoč smo prosili Tejo Hočevar in Metko Starič iz Zavoda Parnas in jima prepustili vodenje izleta. Dobili smo se pred gostiščem Vinija v Ortneku, nato nas je pot vodila čet Pusti hrib v Hudi konec, kjer smo pot do ostankov gradu in do cerkvice sv. Jurija peš nadaljevali po starem grajskem drevoredu.

O zgodovini Ortneških nas je poučila zgodovinarica Teja Hočevar iz Velikih Lašč.

Po okrepčilu v prenovljeni gostilni Pri Matjaku v Ortneku smo pot nadaljevali mimo Pekla na Velike Poljane. V cerkvi sv. Jožefa smo si ogledali restavrirane oltarje iz ortneške cerkvice sv. Jurija, se ustavili v kapelici z oltarjem iz starega ortneškega gradu, izlet pa zaključili pri Sv. Tomažu. Čeprav je bila cerkvica zaprta in smo si lahko ogledali le fresko sv. Krištofa na zunanji fasadi, so vse odtehtali čudoviti razgledi na Veliki Žrnovec, na Maršiče in ostale slemenske hribčke. Teja in Metka, hvala!

Žalostna podoba cerkvice sv. Jurija

Metka Starič nam je predstavila delo hrovaških malarjev na Maršičih in v okolici.

Naša naslednja postaja je bila cerkva sv. Urha na Maršičih z znamenito fresko Lisico romarico.

Da smo bolj svečano zaključili šolsko leto, je poskrbel Emil Lenič, ki nam je v Laščah pripravil obilen piknik, ob katerem smo lahko še malo poklepetali, strnili vtise preteklega šolskega leta in že naredili nekaj načrtov za jeseni. Tudi Emilu lepa hvala!

Mentorica:

mag. Barbara Pečnik

Foto: Ana Pia Debeljak, Andrej Fele

Vsi,
ki ste željni plesa in petja, tudi glasbeniki,

vabljeni,
da se pridružite

Folklorni skupini Velike Lašče,
ki ohranja in predstavlja dolenske plese in pesmi kot so jih plesali naši predniki, hkrati pa s pesmijo in plesom predstavlja tudi različne običaje podeželja.

Za vse informacije pokličite Jožico
na telefon
040 703 806

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO TURJAK

Prireja gasilsko veselico pred gasilnim domom **na Turjaku dne 6.10.2017 s pričetkom ob 20.00 uri. Ob 18.00 uri bo prevzem novega vozila.** Za razvedrilo bo poskrbel **Ansambel SAŠA AVSENIKA,** za hrano, pijačo pa turjaške gasilke in gasilci. Prireditev bo pod šotorom.

VABLJENI

VRATA UNIVERZE ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE VELIKE LAŠČE SE SPET ODPIRAJO – DOBRODOŠLI!

Dolgo vroče poletje je za nami in že smo padli v hladno jesen. Ta čas je kot nalašč za to, da razmislimo, kako bomo preživljali dolge (čeprav kratke) zimske dneve in kako se bomo čim bolj koristno in prijetno zaposlili, da bomo vedri pričakali pomlad.

Tukaj je nekaj predlogov, o katerih bi lahko razmislili, če še nimate jasnega načrta in ste odprti za nova izkustva.

Ste morda priseljeni in ste se vozili v službo v Ljubljano (ali kam drugam), zdaj pa ste v pokoju in bi radi bolje spoznali okolje, v katerem živite, njegove ljudi, zgodovino in druge zanimivosti kraja? Bi si radi ogledali kakšno razstavo, raziskovali okoliške kraje in se družili v prijetni skupini? Če je tako, se pridružite študijskemu krožku Naš kraj včeraj, danes, jutri. Seveda bomo veseli tudi domačinov, saj so prav ti polni podatkov o posebnosti kraja, v katerem so se rodili, odraščali in živeli, in lahko to dragoceno znanje podelijo z drugimi.

Vas zanimajo vprašanja o naravi realnosti in kako so se s tem večnim vprašanjem in odgovori nanj spopadali filozofski misleci vseh časov? O tem in drugih temah človekovega obstoja boste lahko spregovorili na krožku Filozofija na Slovenskem. Verjemite, da znajo biti razprave na témo, ki zadeva vsakogar med nami, zelo zanimive.

Ste bolj praktične narave in bi želeli obnoviti ali razširiti svoje znanje o uporabi računalnika, tablic in pametnih telefonov? Potem imamo za vas računalniški krožek, kjer boste odkrili marsikatero možnost, o kateri se vam doslej ni niti sanjalo ali pa ste zanjo vedeli, le da je niste znali sami uporabljati.

Imate kdaj literarni navdih, pa mu ne pustite, da pride do izraza, ali pa bi radi videli, da vašo stvaritev kdo prebere in oceni, vas pravilno usmeri? Morda bi radi le izboljšali svoj jezik ali pa se urili v besednih igrah in podobnem? Temu in še čemu je pri nas namenjen literarni krožek.

Bi radi prijeli za čopič in ujeli na platno pogled na lepo pokrajino, cvetlico ali vam drag predmet, pa ne veste, kako se lotiti zadeve? Tega se lahko naučite na likovnih delavnicah, če se pridružite naši simpatični likovni skupini.

Poznate koga, ki nima nikoli problemov, se dobro razume z domačimi in s sosedi, mu gre dobro v službi, je odličnega zdravja in se nikoli ne sekira? Če ste to vi, lahko preskočite ta odstavek. Če pa se kot večina ljudi nenehno srečujete s takimi ali drugačnimi problemi (lahko jih imenujete tudi izzivi), bi vam mogoče pomagalo, da se vključite v debatni krožek Pogovori z zdravnico. Dobili boste odgovore na to, kako si lahko sami zmanjšamo stres in trpljenje, ki nam ju včasih prinaša življenje v zvrhani meri.

Ali dovolj skrbite za svoje zdravje, ste ozaveščeni glede zdrave prehrane in zdravega načina življenja nasploh? Menim, da tega ni nikoli dovolj, saj slabe navade nenehno preizkušajo našo odločenost, da bomo delali vse, kot je prav, včasih pa nam manjka tudi pravega znanja. Nekaj napotkov za zdravo življenje s pomočjo zdravnih rastlin in zelišč ter telesnih vaj boste dobili na naših zeliščarskih delavnicah; te so odprte tudi za tiste, ki niso člani UTŽO. Oktobra se polega tega lahko udeležite predavanja Zdravje iz čebeljega panja. Če pa bi radi sami delali s čebelami, boste vse potrebno o tem zvedeli na čebelarskem krožku.

Toliko zaenkrat. Več podrobnosti o krožkih, njihovih mentorjih, lokacijah in terminih si lahko preberete v letaku, ki je tudi objavljen v Trobli, vabljeni pa ste tudi na uvodno srečanje 4. oktobra na Trubarjevi domačiji. Tam boste lahko v osebni pogovor dobili odgovore na vprašanja, ki vas zanimajo.

Vabljeni ste vsi, upokojenci in tisti, ki nimate tega statusa, pa ste brez službe ali pa bi si enostavno radi razširili svoja obzorja z znanji, ki jih ponujajo naši študijski krožki. Veseli bomo tudi mladih, če bi se nam seveda želeli pridružiti.

Upam, da se vidimo!

Danica Cvetko

UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE VELIKE LAŠČE – KUD PRIMOŽ
TRUBAR VELIKE LAŠČE

vas vabi na

**SREČANJE OB ZAČETKU NOVEGA ŠTUDIJSKEGA LETA
2017/2018**

SREČANJE BO V SREDO, 4. OKTOBRA 2017, OB 18. URI
NA TRUBARJEVI DOMAČIJI NA RAŠICI.

Na srečanju bodo predstavljeni naslednji krožki in delavnice: Naš kraj včeraj, danes, jutri, Filozofija na Slovenskem, računalniški krožek, delo literarne in likovne skupine, krožek Pogovori z zdravnico, čebelarski krožek ter zeliščarske delavnice. Po predstavitvi vas čaka še skupno druženje ob majhni pogostitvi.

Veseli bomo vaše udeležbe!

NEKAJ O ŠTUDIJSKEM KROŽKU FILOZOFIJA NA SLOVENSKEM

V predzadnji številki Troble je mentor filozofskega krožka na Univerzi za tretje življenjsko obdobje Velike Lašče mag. Klemen Fele predstavil delo krožka v preteklem študijskem letu. Ob tem je optimistično napovedal, da bodo o svoji izkušnji tega krožka spregovorili tudi sami slušatelji. No, videti je, da smo slušatelji v tej skupini bolj plahe narave in da svoje znanje filozofije – vsaj za zdaj – ocenjujemo kot preveč nezadostno, da bi o tem pisali sestavke v Troblo. Da pa ne bi ostalo čisto brez odziva, lahko preberete, kaj je vodilo enega od slušateljev, da se je letos spomladi pridružil tej skupini, dodan pa je še kratek povzetek sestavka, ki sem ga pripravila na osnovi knjige Eckharta Tolleja »ZDAJ! Resnično tvoj je samo ta trenutek« in je bil predstavljen na krožku.

Danica Cvetko

UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE VELIKE LAŠČE – KUD PRIMOŽ
TRUBAR VELIKE LAŠČE

vas vabi na

PREDAVANJE BRANETA BORŠTNIKA NA TEMO

»ZDRAVJE IZ ČEBELJEGA PANJA«

PREDAVANJE BO V SREDO, 11. OKTOBRA 2017, OB 17. URI
V KLUBSKI SOBI LEVSTIKOVEGA DOMA V VELIKIH LAŠČAH

Vsi, ki vas zanima, kako si lahko pri zdravju pomagamo s čebeljimi izdelki, ste prisrčno vabljeni.
Prijava ni potrebna. Ob večjem številu udeležencev bo predavanje v sejni sobi.

Veseli bomo vaše udeležbe!

KRATKO O TEM, ZAKAJ SEM SE PRIDRUŽIL ŠTUDIJSKEMU KROŽKU FILOZOFIJA

Že od gimnazijske filozofije mi je ostala radovednost in želja spoznavati.

Če s prejšnjo družbeno ureditvijo, v Jugoslaviji, nisem bil zadovoljen, sem še veliko manj s sedanjo v »samostojni« Sloveniji. »Religija« požrešnega, nekritičnega potrošništva v kombinaciji z modernimi komunikacijskimi tehnologijami, skokovitim razvojem znanstvenih disciplin (npr. kognitivne znanosti in nevrofiziologije in s tem povezane umetne inteligence) povzroča v družbi(ah) nevzdržna neravnotežja, na vseh področjih življenja. Človek temu težko sledi, če se tega zaveda. Katastrofalne posledice so vidne tudi v naravnem okolju.

Človek želi obvladovati svet, pa ne obvladuje (razume) niti samega sebe!

Vsak človek ima življenjsko filozofijo in bolj ali manj celovito, na nižji ali višji intelektualni, kulturni ali čustveni ravni, dojema in udejanja svoje življenje. Meni so se predvsem porajala etična in moralna vprašanja, kako ravnati v takšnih razmerah. Zdravorazumska, vsakdanja in nedomišljena filozofija se mi je zdela premalo, zato sem se odločil poglobiti svoje znanje in se pridružil filozofskemu krožku, ki ga vodi mag. Klemen Fele.

Andrej Knaus

ECKHART TOLLE: ZDAJ! RESNIČNO TVOJ JE SAMO TA TRENUTEK

Ljudje smo tukaj zato, da se lahko uresniči božji namen stvarstva. Razsvetljenje pomeni dvig nad misel in ne padec nazaj na raven pod mišljenjem, na raven živali ali rastline. V razsvetljenem stanju še vedno lahko uporabljamo misleči um, kadar je potrebno, le da precej bolj usmerjeno in učinkovito kot poprej.

Razsvetljenje je naše naravno stanje, v katerem se čutimo eno z Bitjem. Ker te povezanosti ne moremo vedno občutiti, nas navdaja lažni občutek ločenosti od sebe in od sveta okrog nas.

Z besedo Bitje je mišljeno večno, vselej navzoče Eno Življenje onkraj nešteti oblik življenja, ki so podvržene rojstvu in smrti. Ni pa to bitje, ta bit, zgolj onkraj, temveč tudi globoko v sleherni obliki kot njeno najgloblje nevidno in neuničljivo bistvo. Vsakemu od nas je vedno dostopno kot naša resnična narava, ne moremo pa ga doumeti z razumom. Spoznamo ga lahko le, kadar naš um miruje, kadar smo zavestno navzoči v sedanjem trenutku. Istovetenje z umom ustvarja zaslon med nami in ostalim svetom kot tudi med nami in nami samimi ter med nami in Bogom, zato pozabimo, da smo pod zunanjo obliko eno z vsem, kar je.

Ko odraščamo, si oblikujemo miselno predstavo o tem, kdo smo, predstavo, ki temelji na našem osebnem in kulturnem ozadju. Temu fantomskemu jazu lahko rečemo ego. Sestoji iz miselne dejavnosti in se lahko ohranja le z nenehnim mišljenjem. Za ego sedanji trenutek skorajda ne obstaja, zanj sta pomembni le preteklost in prihodnost. Ego je lažen, po meri uma ukrojeni jaz. Ker je ego zgolj lažna izpeljanka jaza, se mora istovetiti z nečim zunanjim. Nenehno se mora braniti in nenehno ga je treba hraniti.

Prevlada uma je le stopnja v evoluciji zavesti, ki jo moramo zdaj preseči, sicer nas bo naš lastni um pokopal. Mišljenje in zavest nista sopomenki, mišljenje je zgolj eden izmed vidikov zavesti. Misel ne more obstajati brez zavesti, toda zavest za svoj obstoj ne potrebuje misli.

Um, kakor ga uporablja E. Tolle, ni zgolj mišljenje, temveč vsebuje tudi čustva in vse druge nezavedne miselnoemocionalne odzivne vzorce. Čustva se porajajo tam, kjer se stikata um in telo. Čustva so odziv telesa na um oz. odraz uma v telesu.

Vzrok vsega našega trpljenja in težav je čas – navezanost na preteklost in prihodnost oz. zanikanje zdajšnjega trenutka. Tako življenjska sila in neskončna ustvarjalna moč Bitja, ki je neločljivo povezano z zdajšnjim trenutkom, ostajata pod pregrinjalom časa; naša prava narava je skrita za zaslonom časa. Bolečine se bomo znebili šele tedaj, ko bomo nehali črpati občutje samega sebe iz istovetenja z lastnim umom, se pravi iz lastnega ega. Tedaj se nam bo Bitje razkrilo v vsej svoji resnični naravi.

Na osnovi knjige, navedene v naslovu, pripravila Danica Cvetko

Letna članarina UTŽO Velike Lašče znaša 5,00 evrov.

Prispevek za študijske krožke je 15,00 evrov na semester (poravnan prispevek vam omogoča vstop na srečanja vseh študijskih krožkov).

Delavnice se izvajajo z doplačilom.

Čebelarski krožek se bo izvajal v okviru Čebelarskega društva Velike Lašče.

Prijave in dodatne informacije:

KUD Primož Trubar Velike Lašče, UTŽO Velike Lašče, Stritarjeva cesta 1,
1315 Velike Lašče

telefon: 041 380 036 (Danica Cvetko)

spletna stran: www.kud.trubar.si,

elektronska pošta: utzo.velikelasce@gmail.com

UTŽO Velike Lašče je članica Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje.

Delovanje UTŽO omogočata Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Občina Velike Lašče.

UČENJE VSE ŽIVLJENJE

UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE VELIKE LAŠČE

PREDSTAVITEV ŠTUDIJSKIH KROŽKOV

ŠTUDIJSKO LETO 2017/2018 – zimski semester

ŠTUDIJSKI KROŽKI IN DELAVNICE

NAŠ KRAJ VČERAJ, DANES, JUTRI

Mentorica: mag. Barbara Pečnik

Udeleženci študijskega krožka spoznavajo lokalno okolje v preteklosti in sedanjosti. Spoznavajo zgodovino, etnološke posebnosti, navade in običaje ljudi nekdanj in danes. Med seboj se bogatijo z lastnimi izkušnjami iz življenja v kraju oziroma zunaj njega. Poleg predavanj in uvodnih predstavitev tem delo vključuje samostojno raziskovanje posameznih vsebin, ogled zbirke kulturne dediščine v lokalnem okolju, ogled aktualnih razstav in terensko zbiranje ustnega izročila. Veliko prostora je tudi za druženje.

Termin in lokacija: ponedeljek, 16.00–17.30 na Trubarjevi domačiji na Rašici.

Začetek: 6. november 2017.

FILOZOFIJA NA SLOVENSKEM

Mentor: mag. Klemen Fele

Udeleženci bodo s pomočjo mentorja spoznavali slovenski humanizem 16. stoletja s poudarkom na filozofiji Primoža Trubarja.

Termin in lokacija: torek, 17.00–18.30 na Trubarjevi domačiji na Rašici.

Začetek: 17. oktober 2017.

RAČUNALNIŠKI KROŽEK

Mentor: Matjaž Klančar

Vsebina: Udeleženci bodo v tem semestru poglobili in nadgradili že pridobljeno znanje o uporabi računalnika, različnih aplikacij (Microsoft Office, interneta, družbenih omrežij, e-pošte idr.), uporabi pametnih telefonov in tablic, pri čemer se bo vsebina programa prilagajala potrebam skupine.

Termin in lokacija: sreda, 18.00–19.30, Osnovna šola Velike Lašče.

Začetek: 18. oktober 2017.

LITERARNA SKUPINA KUD PRIMOŽ TRUBAR VELIKE LAŠČE

Mentorica: mag. Ana Porenta

Člani literarne skupine se ukvarjajo z ustvarjanjem raznolikih besedil, od najkrajših (definicij, rekov, aforizmov, misli) do malo daljših zapisov (anekdot, razmišljanj, zgodb) in pesmi. Ob branju člani skupine razmišljajo o pisanju ter se posvečajo jezikovnim igram in vajah za spodbujanje ustvarjalnosti.

Termin in lokacija: enkrat mesečno ob četrtek ob 18.00 uri, klubska soba Levstikovega doma, Velike Lašče.

Začetek: 19. oktober 2017.

LIKOVNE DELAVNICE

Mentorica: Urška Meke

Delavnice so primeren za vse, ki imajo umetniško žilico, za začetnike in za tiste z več znanja. V tem študijskem letu bo poudarek na razmišljanju o celostnem procesu slikanja (od skice do slike), uporabi različnih tekstur in slikanju na platno. Udeleženci se bodo spopadli tudi z likovnimi nalogami na podlagi upoštevanja likovne teorije in z raznolikimi motivi v akrilni tehniki.

Termin: torek, 10.15–11.45 na sprotno dogovorjeni lokaciji

Začetek: 17. oktober 2017

POGOVORI Z ZDRAVNICO

Mentorica: Darinka Grmek Štrukelj

Udeleženci bodo na tem študijskem krožku ob pomoči mentorice razmišljali o tem, ali si lahko sami zmanjšamo trpljenje, in kako.

Termin in lokacija: dvakrat mesečno ob četrtek, 17.00–18.30, klubska soba Levstikovega doma, Velike Lašče.

Začetek: 12. oktober 2017.

ČEBELARSKI KROŽEK

Mentor: Brane Borštnik

Pridobivanje teoretičnega znanja o čebelah in prenos tega znanja v prakso.

Termin in lokacija: vsak prvi petek v mesecu, 17.00–18.30, klubska soba Levstikovega doma, Velike Lašče.

Začetek: 6. oktober 2017.

Informacije in prijave: Brane Borštnik, tel. 031 336 905

ZELIŠČARSKE DELAVNICE

Mentorici: Ana Usenik in Darja Mlakar (Društvo Zapotok)

Vsebina: Svet zdravilnih rastlin in začimb

Organizirane bodo 3 delavnice, na katerih nas bosta mentorici poučili, kako lahko s pomočjo zeli s travnika in vrta pridemo do zdravja ali ga ohranimo. Novembra 2017 bodo glavna tema revmatske težave (artroza, revmatizem, artritis, osteoporoza), februarja 2018 bo govora o krvnih obtočilih, spomladi 2018 pa bo delavnica v naravi s spoznavanjem in nabiranjem zdravilnih rastlin.

Lokacija: klubska soba Levstikovega doma, Velike Lašče, zunaj v naravi.

Začetek: 9. november 2017 ob 17. uri.

Zeliščarske delavnice se izvajajo z doplačilom, ki je odvisno od članstva v UTŽO Velike Lašče.

TRUBAR IN TRUBARJESLOVCI II

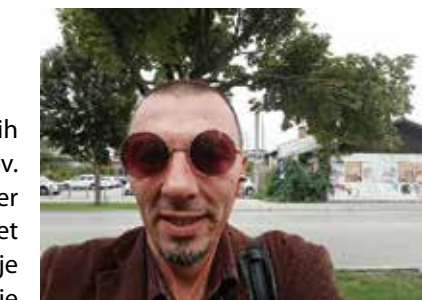
»Prav XIX. stoletje in pa začetek XX. stoletja pomenita vrhunec prvega razdobja v revolucionarnem gibanju proti kapitalizmu, razdobja, v katerem ima gibanje pretežno obliko razrednih bojov. V XIX. stoletju je razvoj notranjih nasprotij kapitalističnega reda prvokrat dosegel kritično točko. V tem stoletju niso bile več le ljudske množice, zlasti delavske množice, ki so v veličastnih nasprotovanjih izpričale, da *nočejo* več živeti po starem, po kapitalističnem. Tudi tam, kjer se jim je posrečilo zadušiti antikapitalistične upore, so se vladajoči kapitalistični krogi zavedli, da ne *morejo* več živeti po starem in da se morajo v marsičem prilagoditi novemu, če hočejo obdržati oblast v svojih rokah. Tudi tam, kjer je bilo revolucionarno gibanje v XIX. in XX. stoletju premagano, liberalna stran ni mogla prek vrste njenih pridobitev, ki so bile ogromnega pomena za ves nadaljnji razvoj naroda. Še več, razvoj politične oblasti v pravcu oblikovanja in utrjevanja ustavnih monarhij je tudi s svoje strani terjal prilagajanje uradne politike novim družbenim naziranjem. S tem v zvezi je treba zlasti omeniti take reformne poizkuse v okviru novih držav, kot sta nacionalizem in liberalizem.«

Pisec prebranega citata naj zgolj za nekaj trenutkov ostane skrivnost. Najdete ga na koncu besedila, ki zares sumljivo diši po sodobnosti, čeprav ne spada niti v 19. stoletje niti v 20. stoletje. Kako in zakaj si besedila sploh prevajamo v nam razumljiv, današnji jezik. Ontološko gledano je jezik VSE, česar se je dobro zavedal že Primož Trubar. Če sem v prejšnji številki Troble zapisal nekaj o Ilešičevem razumevanju Trubarja, to je Trubarja kot predhodnika oziroma nasprotnika novoilirske ideje, se zdaj lotimo Drugega Trubarjevega zbornika, ki je izšel ob 400. obletnici izida prve slovenske knjige, natančneje leta 1952. Ta zbornik je uredil najpomembnejši trubarjeslovec Mirko Rupel (1901-1963), omenili smo ga kot urednika Kidričeve knjižice Primož Trubar (1951). Drugi zbornik je prav tako izdala Slovenska matica, obsega 9 izvirnih razprav in člankov, krasijo ga podobe med besedili ter priloge. Zbornik ima tudi znanstveni aparat, ki ga razprava mora imeti.

A začnimo na začetku, pri članku Borisa Ziherla (1910-1976), za katerega slovenska Wikipedija trdi, da je visok partijski in državni funkcionar

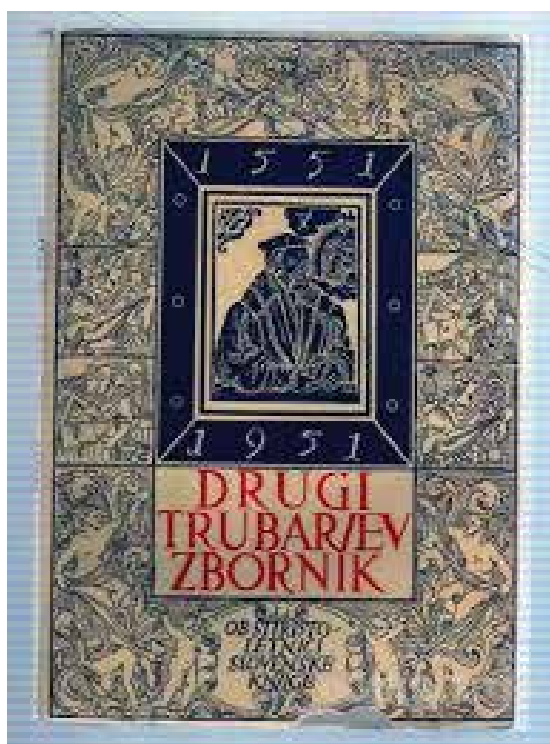
in eden glavnih komunističnih ideologov. Besedilo je zanimivo, ker v začetku petdesetih let prejšnjega stoletja vpelje drugačno razumevanje sveta, v katerem je deloval

Primož Trubar. Torej imamo nov pogled, ki je seveda ideološki. A zakaj sploh pišem o miselnem svetu tega časa, ki naj bi ga

nepreklicno povozil čas. Zanima me, kako tak ideološki tekst prevesti v sodobnosti. Poslužil sem se logike palimpsesta. Palimpsest je stran rokopisa iz zvitka ali knjige, s katere je bilo besedilo spraskano ali sprano, da jo je bilo mogoče uporabiti za nov zapis. Ziherlov citat sem prebral z logiko palimpsesta. In tako smo dobili prvi citat. Za konec pa še Ziherlov izvorni citat iz Drugega Trubarjevega zbornika:

»Prav XVI. stoletje in pa začetek XVII. stoletja pomenita vrhunec prvega razdobja v revolucionarnem gibanju proti fevdalizmu, razdobja, v katerem ima gibanje pretežno obliko verskih bojov. V XVI. stoletju je razvoj notranjih nasprotij fevdalnega reda prvokrat dosegel kritično točko. V tem stoletju niso bile več le ljudske množice, zlasti kmečke množice, ki so v veličastnih vstajah izpričale, da *nočejo* več živeti po starem, po fevdalnem. Tudi tam, kjer se jim je posrečilo zadušiti antifevdalne vstaje, so se vladajoči fevdalni krogi zavedli, da ne *morejo* več živeti po starem in da se morajo v marsičem prilagoditi novemu, če hočejo obdržati oblast v svojih rokah. Tudi tam, kjer je bilo reformacijsko gibanje v XVI. in XVII. stoletju premagano, katoliška protireformacija ni mogla preko vrste njegovih pridobitev, ki so bile ogromnega pomena za ves nadaljnji razvoj naroda. Še več, razvoj fevdalne politične oblasti v pravcu oblikovanja in utrjevanja absolutnih monarhij je tudi s svoje strani terjal prilagajanje uradne Cerkve novim družbenim naziranjem. S tem v zvezi je treba zlasti omeniti take reformne poizkuse v okviru katoliške Cerkve, kot sta jezuitizem in janzenizem.«

ČLANI DRUŠTVA ZA OHRANJANJE DEDIŠČINE NA PRIREDITVI KOMARJEVA NEDELJA

Člani našega društva so se 3. septembra udeležili prireditve Komarjeva nedelja pri Stari cerkvi v Ljubljani. To je tradicionalna prireditev, ki poteka prvo nedeljo po godovanju apostola sv. Jerneja, zavetnika omenjene šišenske cerkve ter rudarjev, mesarjev, krojačev, vinogradnikov ... Cerkev naj bi bila zgrajena pred 11. stoletjem, prvič je v listinah omenjena leta 1308. Leta 1825 je bila močno poškodovana v požaru, v kasnejših letih je bila večkrat obnovljena, pred 2. svetovno vojno je načrt za preureditev izdelal arhitekt Jože Plečnik.

In od kod poimenovanje? Medtem ko so se v Dravljah zaradi kmetij otepali muh, naj bi na mestu, kjer je zdaj soseska Stara cerkev, nekoč stala dva bajerja, ki sta bila seveda raj za komarje in velika nadloga za Šiškarje. Pametni krajanji so zato tiste davne dni (po ustnem izročilu in delno po zapisih v redkih ohranjenih listinah naj bi bilo to ob koncu 19. stoletja) domislili, da bodo na ta dan »klali, mlatili, tolkli in obešali« komarje ter jih enkrat za vselej iztrebili. Tako je po legendi nastala prireditev Komarjeva nedelja, obstajala pa naj bi celo komarjeva pesem.

Zadnja avgustovska nedelja je bila (poleg uničevanja nadležnih komarjev) posvečena žeganju, druženju, veselju in zabavi. V Turističnem društvu Šiška so prireditev ponovno obudili po osamosvojitvi. Pred cerkvijo se tako vsako leto zberejo prodajalci izdelkov domače obrti, domačih slaščic in drugih prehranskih izdelkov, rokodelci prikazujejo različne ročne

spretnosti, predstavijo se društva, potekata kulturno-zabavni program ter bogoslužje, povezano z zavetnikom cerkve.

Tudi letos se je na prireditvi predstavilo naše društvo. Na stojnici so ponujali nekaj domačih dobrot, Tončka Jakopin in Slavka Virant sta prikazovali staro podeželsko opravilo – izdelovanje zobotrebcev, Andrej Jakob je pletel košare. Ob spremljavi kitare predsednika Marka Šavlija so zadoneli glasovi skupine naših ljudskih pevk Suhe češplje. Ocenjujejo, da je bilo sodelovanje uspešno in da so se številni obiskovalci ter nekateri mediji zanimali za aktivnosti in prizadevanja našega društva ter izvedeli tudi za našo osrednjo prireditev – Praznik suhega sadja.

Zdenka Zabukovec
Foto: Andrej Jakob

KOŠNJA

Trave so v polnem zamahu latenja,
pisane rože na višku cvetenja,
mladi kosec s staro »bečeesko« travo položi,
topel vetrič pihlja, jo sonce suši.
Sprehajalec se ustavi: »Kako lepo diši!«

Kjer strmi breg prevesi se v dolino,
na pašo sočno spuščamo živino.
Od pomladi do jeseni zunaj se sprehaja,
pozimi v jasliah dobra posušena klaja.

Ana Pia Debeljak

21. TRADICIONALNA REVIIJA PEVSKIH ZBOROV

Že v letu 1956, slaba dva meseca po smrti skladatelja Marija Kogoja, so napredni mladinci s Turjaka ustanovili KUD Marij Kogoj, na čelu katerih je bil žal že pokojni Milan Zelnik. KUD je nato pod vodstvom različnih predsednikov deloval do leta 1986, torej nadaljnjih 30 let.

Leta 1987 sem se po težki bolezni vrnil iz bolnišnice in se resno zavzel za ponovno oživitev kulturnega društva. Glede tega sem se pozanimal pri Zvezi kulturnih organizacij Vič, kjer so ugotovili, da Turjaški KUD še nikoli ni bil registriran. Da bi ga lahko registrirali, bi bila potrebna ustanovitev neke kulturne skupine, ki bi lahko takoj začela z nastopi pod okriljem ZKO Slovenije.

Na nekakšnem občnem zboru, ki smo ga sklicali 18. 10. 1987, smo skupaj s pevkami in krajevnimi zanesenjaki ustanovili ŽPZ, kasneje preimenovan v ŽPZ Rozamunda. S tem smo deloma zadostili pogojem za registracijo društva. Na omenjenem sestanku sem bil za predsednika društva imenovan jaz in sem potem vodil KUD Marij Kogoj še naslednjih 30 let.

Podpredsednik organizatorja se zahvaljuje vsem zborom in obiskovalcem ter jih povabi na pogostitev.

Letošnje leto, 30. leto delovanja društva, je zopet prelomno, saj je društvo na občnem zboru izvolilo novo predsednico Katarino Gačnik. Na tem zboru smo tudi sprejeli plan dela za tekoče leto in ga pod novim vodstvom Katarine Gačnik že uspešno izvajamo.

Plan dela zajema tudi organizacijo tradicionalne 21. REVIIJE PEVSKIH ZBOROV OBČINE Vel. Lašče, ki smo jo uspešno organizirali 10. junija, ponovno v Levstikovem domu v Velikih Laščah. Na koncertu je nastopilo 6 domačih pevskih zborov in 2 gostujoča iz občine Ribnica. Nova predsednica Katarina Gačnik je bila v času prireditve upravičeno odsotna, zato sem jo nadomeščal jaz, novi podpredsednik. Omeniti pa moram pri tem, da je predsednica poskrbela za vse, tudi za najmanjše podrobnosti, za uspešen potek in izvedbo letošnje revije.

Revijo je pričela Velikolaška vokalna skupina, ki je zapela Trubarjevo pesem »Nu pujte, pujte, vsi ljudje!«.

Napovedovalki programa sta bili že uveljavljeni Manca Petrič in Jaša Nika Petrovič. Na oder sta povabili občinsko predstavnico, svetnico Ladko Deterding.

Revijo je tudi letos pričela Velikolaška vokalna skupina.

Že uveljavljeni povezovalki programa Manca Petrič in Jaša Nika Petrovič

Predstavnica občine Velike Lašče, občinska svetnica Ladka Deterding

Po njenem uvodnem nagovoru se je zvrstilo 8 zborov s po dvema pesmima. Proti koncu programa sem spregovoril nekaj besed tudi jaz kot podpredsednik KUD Marij Kogoj. Vsem navzočim sem se zahvalil in jih obenem povabil na pogostitev. Podeljeni so bili tudi priložnostni spominki vsem prisotnim zborovodkinjam.

Nonet Vitra, ki je že nekajkrat nastopil na naših občinskih revijah

Otroški šolski PZ OŠ Primoža Trubarja pod vodstvom zborovodkinje Vite Mekinda in korepetitorke Ane Dolšak

Gostujoča vokalna skupina Alegria iz Ribnice, v kateri prepeva kar nekaj naših občank

Podelitev spominkov vsem zborovodkinjam

Vsem zborom in vsem, ki ste pomagali pri izvedbi letošnje občinske revije, ter obiskovalcem se lepo zahvaljujemo za sodelovanje. Se vidimo zopet prihodnje leto!

Franci Pečnik

Foto: KUD Primož Trubar

VSEM MATERAM SVETA

Mati za otroke, brate, sestre poskrbi.
Tako kot ljubi mati,
nihče ne zmore take ljubezni dati.
Skrbna, preudarna in poslušna,
čutno vidi vse, kar beseda ni,
morda smeh, solza,
kanček veselja, žalosti.

To vse opazi vsaka mati.
Opazi vse otrokove skrbi,
mama vedno pomagati zna,
ima čut, ki ga moški nima,
intuicija, kje in kaj gre narobe.

Mati v času veselja in sreče
otrokom besedo lepo reče.
Za pekoče besede najde svoboden izraz
kot potoček žuboreč,
kako lepo je, ko jim jezik teče.

Vse matere so nekaj nadčloveškega,
otrokom podarjajo sveta življenja,
so karizme, kajti ko jih ni,
njihov duh v nas živi.

In mi vstopamo v njihove vloge,
postanemo skrbniki take ljubezni.
Smo čutni, poslušni, skrbni,
odkrijemo, kaj potrebujejo druge oči.
Oči imajo svojevrstno govorico,
vse povejo brez besed.
Rad živel bi tisoč let,
dvoril bi dekletu kot poet.

JNovak

TRADICIONALNO 24. MEDOBČINSKO SREČANJE HARMONIKARJEV "TURJAŠKI HARMONIKAR" 2017

Drugi kulturni projekt pod vodstvom nove predsednice Katarine je bil 24. »TURJAŠKI HARMONIKAR«. Srečanje je bilo izvedeno v petek, 23. junija na Turjaku. Na njem je nastopilo 19 harmonikark in harmonikarjev ter pevka. Nastopajoči so prišli iz 8 občin: Velike Lašče, Ig, Grosuplje, Škofljica, Dobrepolje, Ljubljana, Idrija in Cerklje na Gorenjskem. Vsem so bila podeljena priznanja JSKD OI LJ.-okolica, ki jih je podelila predsednica organizatorja Katarina Gačnik.

To srečanje je pomembno predvsem zato, ker krepi samozavest ter opogumlja mlade nastopajoče za nadaljnjo glasbeno pot in je za nekatere odlična odskočna deska za prihodnje ustvarjanje. Na srečanjih podpiramo medgeneracijsko sodelovanje; najstarejši harmonikar je letos štel kar 96 let, najmlajša je bila letos 8-letna pevka Taja Štefanc. Skrbimo tudi za enakopravno zastopanost obeh spolov ter za enako razmerje med nastopajočimi iz domače občine Velike Lašče ter okoliških in drugih občin. Nikoli ne pozabimo tudi na dejstvo, da moramo čim več mladim dati priložnost, da se izkažejo na odru, zato se vsako leto zamenja 5 nastopajočih, torej vsak harmonikar nastopi na naših srečanjih približno petkrat.

S Turjaškim harmonikarjem vsako leto počastimo DAN DRŽAVNOSTI in obudimo spomin na zmago Andreja Turjaškega pri Sisku. Obenem je Turjaški harmonikar namenjen tudi ohranitvi spomina na umrlega Alojza Cento, odličnega harmonikarja in pobudnika harmonikarskih srečanj na Turjaku že iz leta 1990.

Naslednje leto bo organizirano že 25. («mali jubilej») srečanje harmonikarjev na Turjaku. Že zdaj načrtujemo, da se bomo takrat še dodatno poklonili spominu na legendarnega harmonikarja Alojza Cento, in sicer tako, da naj bi na srečanju njegov nečak zaigral njegovo najljubšo skladbo, ob tem pa naj bi zapel njegov sin, nekdanji operni pevec. Prvič naj bi na oder s harmoniko stopil Lojzetov pravnuk z Rašice.

Vse zgoraj opisane značilnosti dajejo našemu »Turjaškemu harmonikarju« **POSEBEN ZNAČAJ**, ki ga moramo negovati in ohranjati tudi v prihodnje. Z novo predsednico našega kulturnega društva nam bo to zagotovo uspelo!

Zahvala vsem za sodelovanje pri izvedbi srečanja in nasvidenje prihodnje leto!

Borut Tomažin iz občine Velike Lašče z najmlajšim sinom, ki že »preizkuša« oder

Tine Tomažin, Borutov prvi sin, ki se je letos prvič predstavil na srečanju

Ažbe Gradišar iz občine Velike Lašče letos nastopa prvič.

Predsednica KUD Katarina Gačnik podeljuje nastopajočim priznanja JSKD OI Lj.-okolica.

Prvič je nastopila tudi pevka Taja Štefanc iz občine Dobrepolje ob spremljavi brata Žana na harmoniki.

Srečanje se je zaključilo z igranjem skupne skladbe »Na Golici«.

Za KUD Marij Kogoj Turjak

Franci Pečnik

Foto: Evgen Šerbec

Tinkara Andročec iz občine Grosuplje letos nastopi prvič, saj lani ni mogla zaradi bolezni.

POLETJE

Pisano cvetje poletja nas radosti,
 belo rumena ivanjščica kot svetilka žari.
 Na vrtu šarm dišečih vrtnic cvetov,
 čebelice drobne v panj hitijo domov.
 V gozdu slatne jagode rdečijo,
 češnje domače v vročih dneh osvežijo.

Ljudje za oddih si vzamejo čas,
 sprostijo ob šumenju morskih valov,
 drugi predano hodijo v gore,
 kampirajo ob jezeru v hladni senci dreves.

Vsak dopust sam ali v družbi preživi,
 doživetja so lepa, s tem največ zase naredi.

JNovak

SKAVTSKO POLETJE

Skavti tudi med počitnicami nismo počivali. Vsaka starostna skupina je imela svoj poletni tabor.

TABOR VV

Volčiči smo letošnji poletni tabor uživali na morju. Nastanjeni smo bili v prijetnem sečoveljskem župnišču. Vseh pet dni smo maksimalno izkoristili. Spoznavali smo okolico, plavali, urili ročne spretnosti z ustvarjanjem in se igrali. Obiskali smo piranski akvarij, kjer sta nas najbolj navdušila morska psa, ter si nato ogledali znamenitosti Pirana.

TABOR IV

Prvi teden v avgustu smo izvidniki in vodnice imeli tabor, kjer smo se zabavali in utrdili naša prijateljstva. Tabor se je odvijal v Podgozdu pri Žužemberku, kjer smo uživali v lepoti gozdov in reki Krki. Letošnja tema tabora so bili Rimljani. Spoznavali smo njihovo kulturo, hrano ter običaje in navade. Skozi celoten tabor smo se naučili veliko novega. Naše mlajše skavte smo naučili, kako si zakuriti ogenj, kako v svojem življenju uporabljati vozle, kako si iz lesa narediti preprosto klop ali mizo in še marsikaj zanimivega. Pa tudi starejši smo se veliko naučili. Na začetku skavtskega leta smo si izbrali veščine, kot so stezosledstvo, bivakiranje, ognji in kuhanje ... Skozi celo leto smo se učili izbrane veščine, na taboru pa smo o njih imeli krajši izpit. Tabor je bil zanimiv, poučen in zabaven hkrati.

POTOVALNI TABOR PP

Popotniki in popotnice smo svoj potovalni tabor začeli v Novi vasi in se peš odpravili proti Ložu, kjer smo prespali na razvalinah gradu. Naslednje jutro je bilo precej mokro zaradi rose, a se nismo ozirali na to. Odpravili smo se proti Snežniku. Pot na Snežnik je bila dolga in strma, zato smo prespali v gozdu. Med spancem nas je prebudil dež s krajšim nalivom. Ni nas pustil suhih, tako da nam je preostalo samo še to, da zaspimo nazaj ter zjutraj spakiramo in gremo. Tretji dan nas je pot najprej vodila proti Sviščakom. Tam smo si vzeli nekaj ur počitka, imeli kosilo, si sušili mokra oblačila, šotorke in spalne vreče. Nato smo odrinili proti predvidenemu prenočišču, vasi Kuteževo. Vse le

ni šlo tako gladko, saj smo »zalutali« po poti, ki ni bila vrisana na zemljevidu. Kljub pripetljaju smo prispeli do vasi Kuteževo in tam prespali pri družini, ki nam je nudila večerjo in zajtrk. Zjutraj smo se družini zahvalili ter se poslovili in odšli proti kraju Novokračine, kjer smo brez problemov prestopili mejo. Prespali smo pri lovski koči nad vasjo Rupa. Ko smo se zjutraj zbudili, smo vedeli, da nas čaka še dolga pot do morja. Odpravili smo se proti cilju. Imeli smo dolg odmor za kosilo. Po počitku smo se odpravili na pot in po nekaj urah prispeli do Opatije. Zjutraj smo vstali in se odpravili k sveti maši. Gospod župnik nas je lepo in prijazno pozdravil ter povabil na pijačo. Prosili smo ga, ali bi lahko kje prespali. Pokazal nam je veliko sobo, nam pa so se na obraz narisali veliki nasmeški. Tista noč je bila dolga, saj smo dolgo v noč igrali tarok. Zbudili smo se v zadnje jutro, zahvalili smo se gospodu župniku in se odpravili proti plaži, kjer smo preživeli dopoldne. Po kosilu je bil čas za odhod proti avtobusni postaji. Vkrkali smo se na avtobus; ta nas je pripeljal do Ljubljane. Tam se je končal naš potovalni tabor.

Prispevek so pripravili Luka Marolt - Šaljivi fazan, Luka Šavli - Aqua kozorog, Miha Šavli - Raziskovalni rakun.

SKAVTI VABIMO V SVOJE VRSTE.

Več informacij na spodnjem e-naslovih:

- Od 3. do 5. razreda, VV (volčiči in volkuljice): voditelj.vv@gmail.com
- Od 6. razreda do 1. letnika, IV (izvidniki in vodnice): voditelj.iv@gmail.com
- Od 2. letnika naprej, PP (popotniki in popotnice): savli1990@gmail.com

Skavti še vedno zbiramo star papir. Jeseni bomo organizirali akcijo zbiranja starega papirja, o kateri vas bomo še obvestili. Če vam že sedaj zmanjkuje prostora za shranjevanje, pokličite na telefonsko številko: 040 953 128. Dogovorili se bomo za čim hitrejši odvoz.

Vnaprej se vam zahvaljujemo za vaše sodelovanje.

ORATORIJ V VELIKIH LAŠČAH

Od 21. do 25. avgusta je v župniji Velike Lašče potekal oratorij z naslovom »Dotik nebes«. Tema letošnjega oratorija je Marija – naša Nebeška mama. Letos se ga je udeležilo 93 otrok, od predšolskih do 9. razreda, skrb zanje pa je prevzelo 17 animatorjev.

Oratorij ni samo počitniško varstvo, ampak vsako leto vključuje drugačno zgodbo, ki je njegova rdeča nit. Na podlagi zgodbe se pripravi kateheze, igre in delavnice. Oratorij smo začeli s sveto mašo v naši farni cerkvi, nato pa nadaljevali s himno, igro in katehezami. Otroci so se med oratorijem vključili v različne delavnice in igre. Tako se spoznavajo, sodelujejo in si med seboj pomagajo.

V sredo smo imeli celodnevno romanje in izlet. Poromali smo na Sveto goro, kjer smo imeli sveto mašo, ki jo je daroval naš g. župnik. Radi pa spoznamo tudi kulturne znamenitosti Slovenije. Tako so si starejši otroci ogledali Tolminska korita, najnižjo vstopno točko v Triglavskem narodnem parku, mlajši pa so z ladjico Lucija pluli po jezeru Most na Soči in uživali v neokrnjeni naravi in čisti vodi.

Naša farna cerkev je posvečena Mariji. Različni kipi in slike pa so tudi po podružnicah in kapelicah. To nam je v sliki in besedi predstavil gospod Manfred Deterding, za kar se mu lepo zahvaljujemo.

Da z izdatki čim manj obremenimo starše, gre zahvala donatorjem in vsem, ki prostovoljno prispevate po svojih zmožnostih. Iskreno se vam zahvaljujemo.

Posebno zahvalo pa izrekamo še Antonu Zakrajšku, županu Občine Velike Lašče, ki je za oratorij prispeval sredstva iz Županovega sklada. Da smo imeli otroci in animatorji tudi letos brezplačen topel obrok, gre zahvala gostilni Pri Kropcu, Kmetijski zadrugi Velike Lašče in gostilni Pri Kuklju.

Peko na žaru je tudi letos prevzel gospod Milan, za animatorje pa so poskrbeli v Piceriji pri Roku. Prošnji za donacijo so se odzvali še občinski odbori Slovenske demokratske stranke, Slovenske ljudske stranke in Nove Slovenije. Denarna sredstva so prispevali še: zakonca Marko in Katja Gradišar in Trgoup, uredništvo časopisa Krošnjar nas je samoiniciativno razveselilo s pecivom, gospa Anica je za otroke ocvrla flancate, gospe Petra in Ajda pa sta nas posladkale s sladoledom.

Dragi starši in babice, pristrčna zahvala tudi za vse druge sladke prigrizke in sadje. Zahvala vsem, ki ste v cerkvi oddali svoj dar za potrebe oratorija, in vsem, ki ste darovali več, kot je bilo potrebno.

Zahvaljujemo se tudi PGD Velike Lašče za klopi in mize ter Osnovni šoli Primoža Trubarja za posode. Za vso pomoč in spodbudo med oratorijem se zahvaljujemo tudi gospodu župniku Andreju. Zahvaljujemo se tudi vam, starši, ker ste nam zaupali svoje otroke, vam, dragi otroci, pa hvala za prijeten teden. Naj bo novo šolsko in veroučno leto uspešno, predvsem pa polno zaupanja in medsebojnega spoštovanja.

Branka Levstik
foto: Boštjan Podlogar

**VELIKOLAŠKE MAŽORETKE
VABIMO, DA SE NAM PRIDRUŽIJO
NOVE ČLANICE OD STAROSTI 8
LET DALJE.**

**VPISUJEMO CEL SEPTEMBER OB
PETKIH OB 16.00 V PROSTORIH
LEVSTIKOVEGA DOMA.**

**PRIDI IN ZAPLEŠI Z NAMI
(KONTAKT 040 303 674).**

POPRAVEK

V zadnji številki Troble z dne 12. julija 2017 je v članku z naslovom Folklorni večer s folkloristi iz Novega Sada na strani 18 prišlo do napake. V odstavku, ki govori o Festivalu Kurešček, je bilo napačno napisano, da je bil to tretji festival in da je za glasbo poskrbel ansambel Toplar. Pravilno se celoten stavek glasi: »Tudi na tokratnem festivalu, četrtem po vrsti, se je kuhl golaž, za glasbo je tokrat poskrbel ansambel Bratov Štrukelj, program so popestrili velikolaški folkloristi.« Za napako se opravičujemo.

DAN GOSPODINJ

Zadnje julijsko nedeljo, dan po godu sv. Marte, zavetnice gostoljubja, doma in družin, so tudi letos članice Društva podeželskih žena Velike Lašče praznovale Dan gospodinj. V svojih prazničnih oblekah in s praporjem, ki ga nosi Draga Ponikvar, so pred farno cerkvijo v Velikih Laščah pričakale farane in jih pospremile k sveti maši.

Zbrane je v cerkvi nagovorila predsednica Društva podeželskih žena Velike Lašče Magdalena Peterlin, sledila je maša, ki jo je vodil župnik Andrej Ojstrež, sodelovale pa so tudi članice društva. Po končani maši se je ob dobrotah, ki so jih pripravile članice, nadaljevalo druženje ob zvokih harmonike Metke Štrukelj. Predsednica društva Magdalena Peterlin se je s skromnimi darili zahvalila vsem gostom, predstavnicam sorodnih društev sosednjih občin, da so se tudi letos odzvale vabilu in prišle na Dan

gospodinj v Velike Lašče. Ivan Levstek, predsednik Kmetijske zadruge Velike Lašče, ki društvu na različne načine vsakokrat priskoči na pomoč, je prejel posebno zahvalo za sodelovanje z željo, da tako ostane tudi v prihodnje. Predsednica društva se je zahvalila tudi župniku Andreju Ojstrežu, ki omogoča, da večkrat koristijo prostore župnišča v Velikih Laščah za pogostitve in razstave, ki jih pripravljajo.

Dragica Heric

Članice Društva podeželskih žena z gosti iz sorodnih društev sosednjih občin

Predsednica DPŽ Velike Lašče Magdalena Peterlin se je vsem gostom zahvalila za njihovo prisotnost na Dnevu gospodinj v Velikih Laščah.

TERME ŠKRLOVICA 2017

5 m³ lesa, 1000 vijakov, 60 m³ vode, 30 pridnih rok in ena nora ekipa so napisali na majice in postali razlog, da je bilo letošnje poletje na Škrlovcu nekaj posebnega. Z veliko dobre volje, delom in vztrajnostjo je skupina mladih tudi letos presenetila - bazen, večji od lanskoletnega, višji tobogan, lesena plaža ter izjemen razgled so navdušili obiskovalce.

Da je ideja zanimiva in vredna pozornosti, je potrdil tudi obisk Televizije POP TV, ki je s prispevkom v večernih novicah pritegnila še več radovednežev. Nad bazenom niso bili navdušeni le otroci, ampak tudi odrasli.

foto: Stane Oblak

Letošnje vroče poletje bo tako zagotovo ostalo v lepem spominu tudi zaradi Term Škrlovec. Ekipi pa veljajo vse pohvale za pogum, trud in medsebojno sodelovanje, saj so znova dokazali, da je s skupnimi močmi mogoče veliko doseči.

Nika Perovšek

foto: Nika Perovšek

V LK TURJAK TUDI POLETI AKTIVNI

Kljub dolgemu, vročemu poletju smo bili člani Lokostrelskega kluba Turjak aktivni. Imeli smo nekaj delovnih akcij, redno smo se udeleževali tekem za slovenski 3D in AH pokal in konec julija tudi organizirali eno od tekem. Res da je naša tekmovalna ekipa v primerjavi z lanskim letom številčno manjša, a kljub temu dobri rezultati niso izostali.

V soboto, 29. 7. 2017, smo člani LK Turjak organizirali zadnjo letošnjo tekmo slovenskega AH pokala. Vreme nam je bilo naklonjeno, proga v okolici gradu je bila odlično pripravljena, zato je več kot 80 tekmovalcev iz 23 slovenskih klubov imelo odlične pogoje za tekmo.

Barve LK Turjak je zastopalo pet lokostrelcev, na zmagovalni oder pa je stopil Anton Mohorčič, ki je v kategoriji sestavljeni lok osvojil bronasto medaljo. Zahvala vsem članom, ki so pomagali pri pripravi in izvedbi tekme, iskrena zahvala gostišču Rozika za odlično malico.

Še en dogodek je, ki se ga radi udeležimo. Tudi letos smo namreč dobili vabilo iz Žužemberka, da se udeležimo njihove tradicionalne prireditve Trški dnevi, tokrat že devetnajste po vrsti. V Žužemberku se nas je podalo pet turjaških lokostrelcev in z veseljem smo prispevali svoj delež k lepemu srednjeveškemu dnevju na gradu Žužemberk. Bili smo ena od mnogih skupin iz cele Slovenije, Hrvaške in Slovaške, ki so obiskovalcem prikazovale način življenja, zabavanja, mečevanja, lokostrelstva in še česa v časih davno nazaj. Za nas je bila seveda osrednja točka lokostrelski turnir in tudi letos je zmagal turjaški lokostrelca – v absolutni konkurenci Tilen Turjaški, med paži pa Liam Srobotniški.

Žal pa v življenju ni vse veselo in tako smo avgusta izvedeli, da nas je mnogo prezgodaj po kratkotrajni hudi bolezni zapustil naš dolgoletni član Maks Koren. Spomladi je izvedel za težko bolezen in je kljub zdravniški pomoči ni uspel premagati. Spominjali se ga bomo kot odličnega tekmovalca, dobrega učitelja in iskrenega prijatelja. Bil je velik poznavalec lokostrelstva in je imel ogromno znanja, ki mu ga ni bilo težko posredovati novim članom.

Kot v vsaki stvari, ki se ji je posvetil – in teh ni bilo malo – je tudi v lokostrelstvu iskal popolnost, kar mu je z dobrimi rezultati tudi uspevalo. Žal se je njegova življenjska pot prehitro končala ...

Zapisal: J. Klun

SLOVESNOST V KOTAH PRI ROBU

Kote so zopet oživele; kot vsako leto smo se tudi letos julija meseca zbrali in izkazali padlim talcem spoštljiv spomin, najmanj, kar lahko naredimo za nekoga, ki zaradi krute vojne ni imel možnosti doživeti svojega življenja na človeški, civiliziran način. In v skladu s sporočilom pesmi Vinka Möderndorferja, ki smo jo tudi letos prebrali na slovesnosti, smo dolžni ohranjati spomin na domačine, ki so plačali za svobodo najvišjo ceno, s svojim življenjem. Tega ne smemo pozabiti!

Tokratna slovesnost je bila še nekoliko bolj slovesna zaradi vseh treh praporov našega društva, po nagovoru predsednika društva pa je tudi tokrat Ciril raztegnil svojo harmoniko in skupaj smo zapeli nekaj partizanskih pesmi. Zagotovo se vidimo tudi ob letu!

Pohvaliti moram tudi člane društva iz Cent in pa Dolščakov za ureditev okolice spomenikov v Robu in grobišča v Kotah!

Tekst in foto: Srečo Knafelc

JEJMO PROSENO KAŠO

Zgodovina prosa

Domovina prosa je srednja Azija, na Kitajskem je bilo znano kot »kitajsko žito«. Navadno proso je bilo eno prvih sort žita, ki so ga v Evropi pridelovali za prehrano ljudi; arheološke najdbe dokazujejo, da so ga gojili že Kelti, tisoč let pred našim štetjem. Slovani so jedi iz prosene kaše, ki so bile simbol rodnosti, pripravljali predvsem na svatbah, ob krstu in na sedmini. V nekaterih evropskih deželah so nevestam proso potresli v čevlje, da bi bile pridne. Med slovenskimi kmeti je bila prosena kaša vsakdanja jed od srednjega veka naprej, do sredine 20. stoletja je bila evropski »kruh revežev«. Konec 20. stoletja se je pridelava prosa zelo zmanjšala. Z razvojem biodinamičnega in ekološkega kmetovanja pa se je pridelava v zadnjem času spet povečala.

Pridelava v našem društvu

Tudi v našem Društvu za ohranjanje dediščine smo se ob njegovi ustanovitvi odločili, da bomo obudili tradicionalno ročno setev prosa. Letos maja je vlogo sejalka prevzel sam predsednik društva Marko Šavli; na star način sta posevek

povaljala Boris Zore in Janez Petelin. Članice smo proso junija ročno oplele. Medtem ko s tem ni bilo velikih težav, je bila avgustovska žetev za nas večji izziv, saj je, razen Slave Virant, manjkalo nekaj najbolj izkušenih žanjic. Nekatero se vsako leto učimo narediti preveslo, vendar do naslednjega leta žal že pozabimo. Največ nas je bilo takih, ki nikoli nismo žele in smo se tega »priučile« v društvu, nekaterim pa je to kmečko opravilo znano vsaj iz mladosti; tako smo s skupnimi močmi dokaj hitro »dožele« do konca njive. Še isti večer smo se skupaj s člani lotile še metve, ki pravzaprav najbolj zabavno »proseno« opravilo. Letos smo bili sami »stari mački«, tako da ni bil nihče krščen – vržen v kup slame. Predsednik društva se je po navodilih Staneta Zabukovca preizkusil v retanju, na koncu smo poklepetali ob obvezni skupni malici. Naslednji dan sta z vejanjem delo dokončala Stane Zabukovec in Damjan Petrič. Letina je bila še kar bogata, spet pa smo ugotavljali, da bi naslednje leto potrebovali višje kole za postavitve mreže, saj so proso z vrha pridno kradli ptiči, ker le redko kje še najdejo to poslastico.

Koristnost prosa

Po kakovosti in hranilnosti je proso podobno rižu. Vsebuje malo manj kot 70 % ogljikovih hidratov, slabih 10 % beljakovin in 4 % maščob, veliko fosforja, magnezija, kalija, železa, kalcija, vitamine skupine B ... Vsebuje tudi kremen, ki spodbuja zaznavanje čutil. Stare knjige ga uvrščajo med zdravilne rastline. V njem je vse tisto, kar potrebuje otroški organizem za zobe, kožo, nohte, lase in čutila. Ker je to z leti v vedno slabšem stanju, s pomočjo prosa lahko upočasnimo starostne procese. Proso je naravni antibiotik, preprečuje razvoj gnilobnih bakterij, pomaga pri prebavi, [čisti črevesje](#) in [razstruplja telo](#). Zaradi magnezija, ki znižuje krvni tlak, zmanjšuje tveganje za srčni napad, ki je pogosto posledica ateroskleroze. Magnezij je tudi eden najpomembnejših mineralov za večjo učinkovitost inzulina in receptorjev za glukozo. Kalij pomaga pri uravnavanju krvnega tlaka. Zaradi visoke vsebnosti vlaknin proso zmanjšuje raven slabega holesterola in povečuje količino koristnega holesterola, kar tudi zmanjšuje nevarnost za srčno-žilne bolezni. Pozitivno deluje na ledvice in jetra, pospešuje potenje in odvajanje vode.

Na vodi kuhana kaša pomaga pri zakisanosti presnovkov, ki sprožijo putiko. Proso preko svojih maščob spodbuja toplotne procese, vsebuje tudi močne antioksidante, ki zmanjšujejo škodljiv vpliv prostih radikalov, zato je tudi zaščita pred sklerozo in rakom. Je tudi edino žito, ki v želodcu povzroča alkalno reakcijo. Uživanje prosa je priporočljivo za bolnike s [celiakijo](#), [saj ne vsebuje glutena](#).

Proso je koristno tudi v kozmetiki. Kašnata maska, obogatena z [limoninim sokom](#) ali [medom](#), nadomesti kremo, povrne koži sijaj, napetost in normalizira njeno kislost.

Jedi

Priporočljiv je tedenski obrok jedi, v kateri je proso. Prosenka kaša je lahko prebavljiva in zelo okusna. Kuhamo jo na mleku ali vodi kot samostojno jed, iz zrn ali moke lahko spečemo različne sladice, včasih so ji dodajali krompir, [kislo zelje](#) ali repo, gobe, fižol ali sadje. Z njo nadevajo tudi

klobase. Članice našega društva so mojstrice pri pripravi prosene kaše s suhimi slivami, kašnate potice, pite s kašo ... Zanimivo je, da kljub nekdanji razširjenosti pridelave prosa na Primorskem tega žita mnogi ne poznajo in so ga v našem društvu prvič pokusili. V smehu so pripomnili, da so se v mladosti najedli predvsem polente. Nad kašo so bili navdušeni, še posebej je okusna, če je na koncu popečena v krušni peči. Sama ji dodam tudi malo kisle smetane, nekateri namesto zabele z drobtinami po vrhu potresejo mlete oreščke, dodajajo rozine ... Receptov na spletu ne manjka.

Pa dober tek!

Zdenka Zabukovec

V okviru izvajanja preventivnih programov bomo nadaljevali s programom vadbe

»RAZGIBAJMO SE«

Program je namenjen predvsem tistim, ki imajo **težave s hrbtenico, za boljše počutje, za manj bolečin v križu ...**

Vadba bo potekala v **MALI ŠPORTNI DVORANI VELIKE LAŠČE ob ponedeljkih in četrtek zvečer – ob 20. uri** (od oktobra 2017 do marca 2018).

Program bo vodila

Martina Bavdek Nedeljkovič, dipl. med. sestra.

Cena programa za sezono 2017/2018 je **15 evrov**. S tem zneskom se pokrije najemnina prostora, ostali stroški pa se sofinancirajo iz občinskega proračuna – preventivni programi.

Vpis in pričetek vadbe bo v ponedeljek, 2. oktobra 2017, in v četrtek, 5. oktobra 2017, ob 20. uri.

Udeleženci naj s seboj prinesejo brisačo in športne copate.

Lepo vabljeni!
Občina Velike Lašče

V GRADEŽU ODPRLI SEZONO SUŠENJA SADJA

Letos je spomladanska pozeba in kasneje še suša vzela večino sadja v sadovnjakih po Sloveniji. Tudi v velikolaških travniških sadovnjakih skorajda ni sadeža. Kljub temu so člani Društva za ohranjanje dediščine Gradež 29. avgusta letos prižgali peč stare sušilnice sadja in začeli s sušenjem prvega dozorelega sadja, to je sliv in hrušk.

Prvo sadje za sušenje, predvsem slive, so dobili iz Primorske, saj edino tam ni bilo spomladanske pozebe. Kot pravi Jožica Zabukovec, članica društva, ki je letos prevzela organizacijo sušenja v stari sušilnici sadja, bodo iz primorskih sadovnjakov poleg sliv dobili tudi večino jabolk in v novembru še kaki. Običajno začnejo sezono sušenja sadja v zadnjem tednu avgusta, in sicer s slivami in hruškami, v septembru in oktobru sušijo jabolka ter v novembru še kaki. Sušeno sadje društvo ponudi svojim obiskovalcem sušilnice in na raznih prireditvah po Sloveniji. V zidani sušilni peči na drva sušijo sadje, kot so ga sušili pred več kot 70 leti, na povsem naraven način brez dodatkov in konzervansov. V zadnjih letih so veliko sadja sušili tudi za druge iz različnih koncev Slovenije. Letos bo sušenja sadja za druge zagotovo malo, saj je večino sadja, predvsem na Štajerskem in Dolenjskem, pomrznilo, pove Jožica Zabukovec.

Manj težav kot s sadjem imajo z drvami, saj jih je zaradi škode po lubadarju in še vedno zaradi žledoloma pred leti v domačih gozdovih še vedno veliko. Kot pravi Andrej Jakob, kurjač v sušilnici sadja, uporabljajo za peč v sušilnici bukova drva. V peč mora Andrej nalagati drva vsake štiri ure, podnevi in ponoči, dvakrat na dan; zjutraj in zvečer, pa je treba vse lese, na katerih se suši sadje, tudi po vrsti preložiti ter po nekaj dneh dovolj posušena sadja pobrati. Čeprav je sušenje odvisno od same zrelosti sadeža, so slive običajno suhe v od treh do štirih dneh, ostalo sadje pa od dva do štiri dni, odvisno od debeline sadja. Vsak večer, včasih pa tudi zjutraj, se v sušilnici zberejo tudi ostali člani društva, med stotimi člani jih je vsaj od 15 do 20 aktivnih; ti pomagajo Jožici in Andreju pri opravljenih v sušilnici.

Dragica Heric

Sušenje sliv

Pobiranje že posušenih hrušk

PROGRAM SVIT REŠUJE ŽIVLJENJA

Ste morda prejeli vabilo za sodelovanje v Programu Svit, pa oklevate? Ne bojte se sveta tam znotraj – sodelovanje v programu vam lahko reši življenje! Svit je državni program presejanja in zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb in raka na debelem črevesu in danki.

Kaj pa so presejalni programi?

To so programi, pri katerih s preprostimi metodami (npr. preiskava blata, brisi, vprašalniki, ultrazvok ...) med domnevno zdravimi prebivalci iščemo tiste, pri katerih je velika verjetnost, da bodo zboleli (npr. imajo predrakave spremembe) ali pa bolezen že imajo, se pa še ne kaže z značilnimi znaki. Pri pozitivnem presejalnem testu so potrebne nadaljnje preiskave, saj presejalni testi ne dajo končne diagnoze. Presejalni testi se izvajajo za tiste hude bolezni, ki so pogoste in ob pravočasnem odkritju

ozdravljive. Med takšne sodi tudi rak debelega črevesa in danke.

Eden izmed znakov, ki nam sporoča, da se v našem črevesju nekaj dogaja, je kri v blatu. **Če v blatu opazite kri, se morate nemudoma posvetovati s svojim zdravnikom!** Toda krvavitev je včasih tako majhna, da je s prostim očesom ne opazimo. Bolezen se lahko tako dolgo razvija potuhnjeno, brez očitnih znakov. **Zaznavanje** prav takšnih **prikritih krvavitev** pa **nam omogoča Program Svit.**

V Program Svit, ki je **brezplačen**, smo vabljeni vsi prebivalci Slovenije od 50. do 74. leta starosti, ki imamo urejeno obvezno zdravstveno zavarovanje. Namenjen je ljudem, ki ne kažejo nobenih bolezenskih znakov. Namen programa je zmanjšanje obolevnosti in umrljivosti za rakom debelega črevesa in danke, kar lahko dosežemo s pravočasnim odkrivanjem predrakavih sprememb ali začetne stopnje raka.

Postopek sodelovanja v programu je precej preprost, potrebno pa je natančno upoštevanje navodil. Po pošti prejmete vabilo z izjavo o sodelovanju. Ko izpolnjeno izjavo vrnete, prejmete pribor za odvzem vzorcev blata. Priložena so tudi natančna navodila za odvzem. **Če vam postopek odvzema kljub temu ni povsem jasen ali pa vas begajo kakšna druga vprašanja v zvezi z udeležbo v programu, vam svetujemo, da obiščete »Svitov kotichek« v svojem zdravstvenem domu, kjer bodo poskrbeli za odpravo vseh nejasnosti.** Vzorca blata je treba odvzeti v dveh zaporednih odvzemanjih in ju vrniti v priloženi ovojnici po pošti. V laboratoriju opravijo preiskavo, s katero ugotavljajo prisotnost krvi v blatu. Dosedanje izkušnje Programa Svit kažejo, da je bila kri v blatu ugotovljena pri 6% preiskovancev. Za veliko večino je torej z oddajo vzorcev blata postopek zaključen. V program bodo ponovno povabljeni čez dve leti. **Je pa redno testiranje vsaki dve leti enako pomembno kot prvo, zato jih nikar ne opuščajte.**

Če se izkaže, da je v blatu prisotna kri, je potrebno odkriti vzrok krvavitve. Zato je potrebna preiskava črevesa - kolonoskopija. Vsaka kri v blatu seveda še ne pomeni raka ali predrakave spremembe, možen vzrok so npr. hemoroidi (zlata žila). V letu 2016 so ob kolonoskopijah v okviru Programa Svit odkrili predrakave spremembe pri 63% preiskovancev, raka pri 3 %, pri 34 % pa ni bilo neoplastičnih sprememb. Velika večina odkritih rakov je bila še v zgodnji fazi, ko so povsem ozdravljivi z operacijo in ni potrebno nobeno drugo onkološko zdravljenje. Med raki debelega črevesa in danke, ki so jih odkrili pred uvedbo Programa Svit, pa je bilo tako zgodaj odkritih le malo (12 %). Predrakave spremembe (polipe) lahko odstranimo že med kolonoskopijo in s tem odstranimo tveganje za razvoj raka.

Tako ocenjujemo, da lahko s Programom Svit vsako leto preprečimo najmanj 200 smrti. Da bi to dosegli, pa je pomembno, da ljudje izkoristijo možnost sodelovanja v programu. V letu 2016 se je na Svitova vabila odzvalo 64 % vabljenih, želimo pa si, da bi se jih v prihodnje še več.

Program Svit že kaže lepe rezultate: število obolelih za rakom debelega črevesa in danke, ki je prej iz leta v leto naraščalo, se je začelo zmanjševati, saj odkrijemo in odstranimo že predrakave spremembe.

Za nekatere skupine bolnikov pa test na prikrito krvavitev ne zadošča, ker potrebujejo redne kontrole s kolonoskopijo. To so bolniki s kronično vnetno črevesno boleznijo (ulcerozni kolitis, Crohnova bolezen), tisti, ki so jim pri kolonoskopiji že kdaj odstranili polip, in osebe, ki so že zbolele za rakom debelega

črevesa. Če ste v izjavi o sodelovanju navedli katero od teh stanj, zato ne boste več vabljeni v program Svit, ampak se udeležujte rednih kontrolnih kolonoskopij.

Za dodatne informacije o poteku Programa Svit ali pomoč pri sodelovanju v programu lahko pokličete klicni center Svit na tel. 01 62 04 521 ali pišete na e-naslov info@program-svit.si ali po pošti na naslov Program Svit, p.p. 241, 1001 Ljubljana. Več o programu pa izveste na <http://www.program-svit.si/>.

Če ste vi ali vaši bližnji dobili vabilo za sodelovanje v Programu Svit torej ne oklevajte - lahko vam ali njim reši življenje!

Slika 1a in 1b: Gospod Svit, ki je nekakšna maskota programa Svit, skrbi za svoje zdravje in želi izvedeti, ali se morda v telesu ne dogaja kaj takega, zaradi česar bi bilo potrebno ukrepati. Posnemajmo ga tudi mi!

Slika 2a, 2b in 2c: Pribor za odvzem vzorcev blata bomo prejeli po pošti in nato odvzeta vzorčka v priloženi kuverti tudi oddali na pošto. Natančno sledimo navodilom in upoštevajmo, da je potrebna količina vzorca blata zelo majhna!

Slika 3a in 3b: Pri kolonoskopiji zdravnik specialist z inštrumentom pregleda notranjost debelega črevesa. Če najde polip, ga lahko takoj odstrani in tako prepreči, da bi se razvil v raka.

Po gradivu Programa Svit pripravili:
Tjaša Jerman, dr.med.,
Kati Rupnik, dipl. org.,

KAJ JE VADBA KINEZIOFIT IN KOMU JE NAMENJENA?

Je oblika vadbe, s katero izboljšujemo vse gibalne sposobnosti telesa (gibljivost, mišično moč, aerobno vzdržljivost, ravnotežje, koordinacijo, hitrost). Gibanje se izvaja kontrolirano, nadzorovano, zato je vadba varna in primerna tudi za osebe, ki imajo kronične težave mišično-skeletnega sistema (bolečine v mišicah, sklepih, osteoporoza ...). V enurni vadbi dvakrat tedensko tako učinkovito pridobivamo srčno-žilno vzdržljivost, mišično moč, gibljivost, vzpostavljamo medmišično ravnovesje, zmanjšamo bolečine, izboljšamo zavedanje telesa in nadzor nad pravilnim gibanjem pri vsakodnevnih opravilih. S poudarkom na izboljšanju funkcionalnih gibalnih vzorcev zagotavljamo lažje in varneje opravljanje poklicnih, prostoračnih in rekreativnih dejavnosti. Pomembno je, da na vadbi ne tekmujejo z drugimi, ampak le sami s sabo! Začetna zmogljivost posameznika se namreč lahko zelo razlikuje glede na poklic, način življenja in navade. Cilj vseh vadečih pa naj bi bil enak, to je izboljšati gibalne sposobnosti glede na posameznikovo začetno stanje ter izboljšanje počutja in zdravja nasploh.

Vadba je namenjena ženskam in moškim; udeležencem, ki vadbo obiskujete že več let in novim zainteresiranim članom, ki se veselijo novih življenjskih izzivov, želijo aktivno pristopiti k izboljšanju svojega zdravja in »danes« narediti nekaj za svoj bolj zdrav »jutri«.

KAJ JE VADBA ZDRAVA HRBTENICA IN KOMU JE NAMENJENA?

Sodoben način življenja je glavni vzrok, da je naša hrbtenica vse bolj obremenjena. Vzroki za bolečine v hrbtenici so različni (bolezni, degenerativne spremembe), najpogosteje pa so posledica dalj časa trajajoče – statične prisilne drže, ki so nemalokrat posledica premalo namensko pravičnega gibanja. Za zdravo hrbtenico nista dovolj sprehod, hoja, potrebno je redno izvajanje ciljnih usmerjenih vaj, s katerimi okrepimo določene mišične skupine, druge pa z namenov vzpostavljanja medmišičnega ravnovesja raztezamo.

Poudarek pri vadbi Zdrava hrbtenica je na vajah za ohranjanje in izboljšanje gibljivosti hrbtenice, njene mišične moči, stabilnosti in telesne drže. Naučimo se samozavedanja svojega telesa, pravičnega dihanja, pravičnih tehnik dviganja in spuščanja bremen ... Enostavne, preproste gibe stopnjujemo v kompleksne funkcionalne gibalne vzorce iz vsakdanjega življenja; izvajamo jih kontrolirano, pod stalno mišično kontrolo. Le redno, pravilno

izvajanje vaj dolgoročno učinkovito lajša in preprečuje bolečine v hrbtenici in drugih sklepih. Najbolje je, da vadba postane del našega vsakdana in ne le občasna pristočasna dejavnost.

Vadba je namenjena osebam s težavami hrbtenice in tudi tistim, ki jih želite pravočasno preprečiti. Vsem, ki želite izboljšati kakovost življenja, zaščititi telo pred poškodbami tkiv, povečati gibljivost sklepov in mišično moč in posledično uživati v svojem telesu!

Obe vadbi poteka pod strokovnim vodstvom dipl. fizioterapevte.

Število mest je omejeno, zato je priporočljiva predhodna prijava za nove člane.

Prijave in informacije na telefon:

031 339 703

Anita Jaklič, dipl. fizioterapevka

ZDRAVO VADIM, SE TESTIRAM – RAZMIGAM TELO IN UM

Med počitnicami smo pozabili na vse strese in prav je tako. Nadihali smo se svežega zraka, se zbistrili in sprostiti. Obiskali načrtovane in nenačrtovane destinacije in se gibali v naravi. Si vzeli čas, ki ga med letom tako zmanjkuje. Se družili s svojimi bližnjimi in spoznavali nove ljudi. Neizprosno in čisto tiho se približuje jesen s svojimi novimi čari. Poletje izgublja svojo energijo, zato čakajo izzivi, ki se jih bomo lotili. Ne bomo pozabili na investicijo v svoje zdravje. Za dolgoročni učinek bomo poskrbeli z vajami in obogatili svojo notranjo in zunanjo energijo.

Članice Društva UZRI in novi iskalci bomo spet iskali načine zdrave vadbe in urjenja v volji. Popolno pozornost in kombinacije vaj, s katerimi vplivamo na naše telo in počutje, so pomembne za naše zdravje in s pomočjo vaditeljev je to čisto enostavno.

Kako poteka vadba in kako vpliva na naše zdravje?

S popolnim sproščanjem, umiranjem in meditacijo bomo poskrbeli za zmanjšanje oteklin, krčev in prehitrih ali počasnih misli. Še globlje bomo spoznavali sebe in okolico. Lotili se bomo načinov prejetanja in oddajanja vseh tistih občutkov, ki jih dnevno potrebujemo ali se jih hočemo znebiti. Nahranili bomo sklepe, pretegnili mišice in kite, zmanjšali že znane tegobe starih poškodb. Globine energij in naše zmožnosti bomo preverili z načinom premlevanja zasukov, utrinkov predklonov in zaklonov (sedeči položaji, obremenjenost in preobremenjenost, opravljanje dela).

Česar ne dosežemo v višine (recimo visoke omarice, brisanje prahu in čiščenje stekel), urimo z iztegi in dvigi. Kar je globoko pod nami (recimo vsa gospodinjstva in vrtna dela, brisanje tal), bomo našli s predkloni in talnimi gibi.

Kaj pridobim s tem načinom vadbe v vsej mogoči izbiri vadb pilatesa, za zdravo hrbtenico, za sklepe, joge?

Naše telo je zakladnica. Vadbo lahko vzamemo, kot da gremo na klepet ali druženje s prijatelji, le da se tukaj fizično razmigamo in sprostim. Ravno to je čar res dobre vadbe, ki ima učinke tudi teden dni po vadbi, saj je iz izkušenj naših vadečih, mlajših in starejših, to dolgoročen način za vzdrževanje in ohranitev zdravja. Z znanjem uporabe pripomočkov, kot so žogice, stoli, palice, trakovi prenesemo vaje v svoje domove med naše najbližje. Naučimo se osnovnih masažnih gibov, da imajo tudi naši domači veselje ... Naš um nas postavlja pred dejstvo: bom, zmorem, smem, premagam sebe ali izgovore ... Ugotovimo, kje smo močni, kje smo šibki.

Vaja zasuk in test

Za prvo vajo sem izbrala zasuk kot osvežitev in odlično sprostitev hrbta. Služi kot priprava na vsakodnevno delo za računalnikom ali na druga opravila s ponavljajočimi gibi – ne glede na starost in na pomanjkanje časa in energije v hladnejših dneh. Vajo izvajajte po svojih zmožnostih, upoštevajte ohlapnost mišic ali znane težave.

Za test pripravite trak iz blaga, elastični trak, pas, šal, ogrlico ... Nujno na dosegljivo mesto!

Ležimo na hrbtu, podlaga naj bo čim bolj ravna, tako da nam je udobno in toplo (izogibajmo se prepihu). Z rokami in nogami se pretegnemo na vse strani. Predel križa naj bo podložen, če imate že znane ovire in težave v tem delu. Sproti preverjamo predel ramen in vratne hrbtenice, da glava primerno leži na podlagi. Začutimo lopatice in jih premaknemo tako, da se še bolj udobno namestimo. Nogi pokrčimo v kolnih, jih potegnemo nase in objamemo ter se kotalimo levo in desno. Naredimo nekaj ponovitev. Nato dvignemo glavo in se kotalimo še v smeri naprej in nazaj.

Za težjo različico: Če dopuščajo zmožnosti, stegnemo noge v končnem položaju naprej in jih prenesemo v končni položaj za glavo. Naredimo nekaj ponovitev. Leže se še enkrat pretegnemo in raztegnemo.

Nadaljevanje

Stoje naredimo še nekaj dihalnih vaj. Odpremo prsni koš, da v telo priteče več kisika, se napolnijo pljuča in razširijo rebra. S tem načinom dihanja zmasiramo trebušno prepono. Potegnimo trebušne mišice čim bolj proti hrbtenici in napihnimo trebuh, nekajkrat ponovimo. S tem vplivamo na redno prebavo in presnovo, ohranjamo tudi vitek trebuh (le več vadbe je potrebno!). Nogi stojita trdno na tleh v širini bokov. Popek potegnemo proti hrbtenici navznoter. Dihanje bo usklajeno z gibanjem: vdih sredina, izdih na stran. Roki odročimo, kolikor visoko želimo in prepletemo prste. Obrnemo dlani od sebe. Počasi pričnemo z zasukom tako, da so boki pri miru. Sukamo se v obe smeri, vedno naredimo postanek na sredini. Vajo izvajamo čisto počasi.

Vajo izvedemo še v različici iz predklona, stegnemo roki kot zgoraj in se zasukamo v desno in v sredino ter v levo in v sredino in se dvignemo v začetni položaj. Vajo ponovimo vsaj 10-krat in si zapomnimo, do kod smo se zasukali, koliko daleč je segal naš zasuk. Boki so stabilni in jih ne premikamo.

Sedaj izvedemo test. Okoli vratu si nadenemo, kar smo pripravili. Preverimo, kako deluje!

Sedaj ponovno z vso pozornostjo naredimo zasuk (katero koli različico ali obe) in preverimo, kako daleč nam je sedaj uspelo. Presenečeni bomo nad svojim novim rezultatom.

Rezultat

Sproščenost je sedaj znotraj nas, v notranji tišini smo začutili nek prijeten občutek: našo bit. To je vaja, ki naj vam bo vedno v mislih, ko boste pretiravali z delom ali pa jo izvedite samo za sprostitev. Tudi drugim jo lahko predlagate. Ovir ni in jo lahko izvaja kdor koli. Več novih trikov izveste naslednjič ali na vadbi ob ponedeljkih v dvorani na Turjaku ob 18.30, kjer se dobivamo in redno vadimo. Medse vabimo nove člane in članice. Prvi obisk je brezplačen. Zato v letošnjo jesen brez bolečin in z novimi energijami. Vpis poteka cel september in oktober.

Za vas pripravila
vaditeljica in terapevtka Tina Sešek 041 745 363

ZAKAJ JE KORISTNA JOGA, KAJ NUDI POSAMEZNIKU?

Jogijske tehnike sproščanje, asane ali telesne vaje, pranajama ali dihalne vaje in meditacija vzpostavljajo v človeku ravnovesje. S tem ohranjajo naše telesno in psihično zdravje, krepijo našo življenjsko energijo, optimizem, nas pomlajujejo. Dajejo nam zaupanje, notranjo moč, koncentracijo, omogočajo nam samospoznavanje, odkrivanje naših še neodkritih sposobnosti in vzdržujejo nenehen stik s seboj.

Joga je več tisoč let star sistem različnih vaj, ki je nastal z namenom pomagati človeku. Vsak posameznik si lahko z vadbo pomaga ne glede na starost v različnih življenjskih situacijah. **Prilagojena je evropskemu človeku,** njegovemu načinu življenja in sodobnim težavam, zato tudi upošteva znanstvena spoznanja sodobne medicine, ki tudi priporoča vadbo joge.

Vse bolj se vsi zavedamo, da smo zadovoljni in zdravi, ko živimo skladno s seboj in z okoljem. Danes se soočamo z vse večjimi zahtevami družbe, ki obremenjujejo telo in duševnost. Vedno več ljudi ima težave zaradi telesne in duševne napetosti (stres, živčnost, nespečnost, bolečine, posledice pomanjkanja gibanja). **Zato so tehnike za izboljšanje zdravja, vzpostavitev telesnega, duševnega in duhovnega ravnovesja vse bolj cenjene.**

Med njimi je tudi joga, ki po zahtevnosti obsega različne stopnje vaj, podobne telovadnim, izvajajo pa se lahko sproščujoče ali intenzivne, kar omogoča poleg sproščanja tudi krepitev telesa in telesne moči, ravnovesje v delovanju organov, s tem pa zmanjševanje najrazličnejših zdravstvenih tegob, tudi več let trajajočih, ko smo poskusili že marsikaj, a ni bilo izboljšanja. Različne dihalne tehnike vse te učinke še povečajo.

Že Paracelsus je rekel: »Zdravje ne pomeni vsega, toda če ni zdravja, je vse brez pomena.« Tako z jogo ne vplivamo samo na mišice, sklepe, ampak na vse procese v telesu: dihanje, srce, obtočila, živce,

limfni sistem, prebavila, žleze, na notranje organe in psihično počutje. Te vaje nam dajo spokojnost, duševni mir, sproščenost, občutek notranje svobode in miru.

Duševno zdravje je odvisno od čistosti našega uma, ki je več tisočkrat močnejši od telesa. Poleg čutil je um gospodar našega telesa. Mnogokrat podležemo čutilom, ne da bi se zavedali: hrana lepo diši, je dobrega okusa, zato si jo privoščimo, se prekršimo in posledice so tu. Marsikaj lepo zgleda, zato nas premami, da kupimo in se potem naprezamo, delamo prekomerno, se preveč zadolžimo ter si nakopljemo hude težave. Misli pa nas usmerjajo v dejanja. Če so nerealne, negativne, se jim pridružijo še strahovi, povzročajo neravnovesje v telesu in delovanju živcev.

Spomočjo meditacije pridemo v stiks seboj in izvorom vseh kompleksov, strahov, vzorcev razmišljanja ... Spoznavamo lastno bit, se osvobajamo negativnosti, razvijamo zaupanje, modrost, mir, razumevanje in lažje rešujemo probleme v življenju.

Socialno zdravje se kaže v tem, da smo se sposobni sprostiti in uživati življenje, ob tem pa ostajamo odgovorni. Pogoste prepreke so medosebni odnosi, ki jih že znamo bolje reševati in ohranjati strpnost, razumevanje in spoštovanje po prvem letu vadbe.

Duhovno zdravje se kaže skozi vse naše delovanje, katerega glavna naloga je zaščititi vse oblike življenja, upoštevati njihovo samobitnost in delati po načelu: »Ne rani nikogar«. Nenasilje ja najvišja dolžnost – ob tem se spomnimo nase, česar ne bi sebi želeli, tega ne počnimo drugim.

Kontaktirajte z nami, saj že vadimo tudi v vašem kraju v Levstikovem domu ob sredah ob 20.00; FB: Društvo Joga v vsakdanjem življenju Ribnica; 041 397 789; jogaribnica@siol.net; www.jvvz.org/ribnica; 041 397 789

Darinka Suljević

Z REGIJSKO GARANCIJSKO SHEMO HITREJE IN UGODNEJE DO KREDITA

Odrpte so nove možnosti za še hitrejše in lažje pridobivanje kreditov, namenjenih za pokritje stroškov **materialnih investicij** (nakup strojev in opreme, nakup zemljišč, stroške komunalnega in infrastrukturnega opremljanja zemljišč, stroški gradnje in/ali nakupa objekta), stroškov **nematerialnih investicij** (prenos tehnologije z nakupom patentov, licenc, blagovnih znamk, znanja ali nepatentiranega tehničnega znanja), stroškov **najema poslovnih prostorov in opreme, promocijskih aktivnosti, priprave in izdelave razvojnih, investicijskih in drugih dokumentacij ter študij, pridobivanja intelektualnih pravic ...**

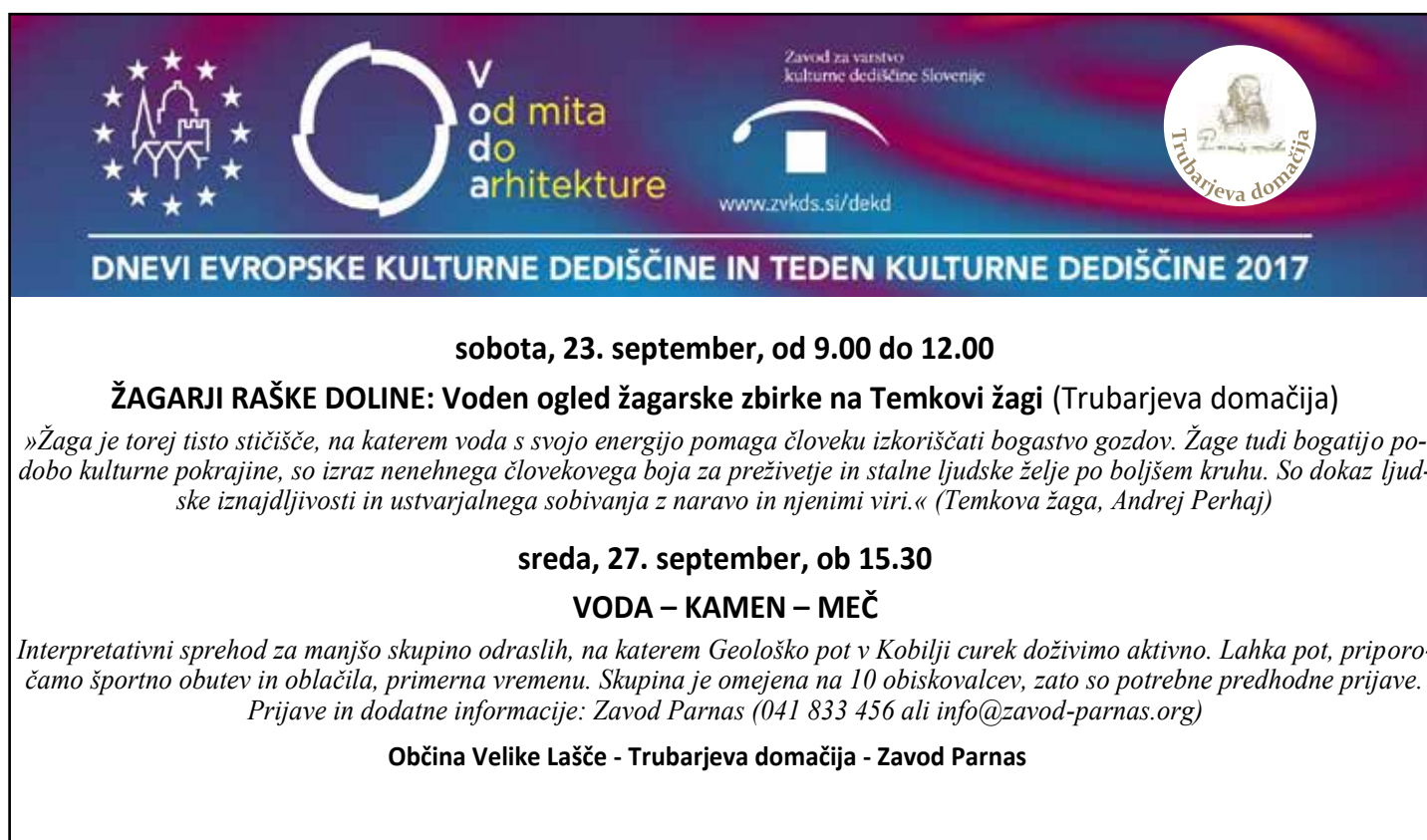
Kredit lahko podjetniki pridobijo s pomočjo Regijske garancijske sheme v Osrednjeslovenski regiji, v okviru katere je moč pridobiti garancije za bančne kredite **mikro podjetjem, malim in srednje velikim podjetjem, upravičeni prijavitelji pa so tudi socialna podjetja**, ki delujejo in vlagajo na območju občin statistične regije Osrednja Slovenija. Statistična regija obsega naslednje občine: **Borovnica, Brezovica, Dobropolje, Dobrova - Polhov Gradec, Dol pri Ljubljani, Domžale, Grosuplje, Horjul, Ig, Ivančna Gorica, Kamnik, Komenda, Logatec, Log - Dragomer, Lukovica, Medvode, Mengeš, Mestna občina Ljubljana, Moravče, Škofljica, Šmartno pri Litiji, Trzin, Velike Lašče, Vodice in Vrhnika.**

Iz garancijskega sklada, v katerem je 562.500 evrov, bo Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije (RRA LUR) izdajala garancije v višini od 50 do 80 % vrednosti kredita, preostalo vrednost kredita pa bo zavarovala banka po svojih pogojih. Najnižji znesek kredita je 8.000 evrov, najvišji pa 500.000 evrov za investicije in 200.000 evrov za obratna sredstva.

Rok za prijavo je odprt od dneva objave v Uradnem listu RS št. 40/2017 do porabe sredstev oziroma najpozneje do 15. 5. 2018. Vloge (obrazci in priloge) je potrebno poslati s priporočeno pošiljko po pošti ali osebno oddati na naslov RRA LUR, Tehnološki park 19, 1000 Ljubljana.

Javni razpis je objavljen na: <http://www.rralur.si/sl/projekti/2-javni-razpis-garancij-za-bancne-kredite>.

V času odprtja razpisa se lahko za dodatne informacije obrnete na RRA LUR, tel: 01 306 1902 oziroma na e-naslov: roman.medved@ljubljana.si.

DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE IN TEDEN KULTURNE DEDIŠČINE 2017

sobota, 23. september, od 9.00 do 12.00

ŽAGARJI RAŠKE DOLINE: Voden ogled žagarske zbirke na Temkovi žagi (Trubarjeva domačija)

»Žaga je torej tisto stičišče, na katerem voda s svojo energijo pomaga človeku izkoriščati bogastvo gozdov. Žage tudi bogatijo podobo kulturne pokrajine, so izraz nenehnega človekovega boja za preživetje in stalne ljudske želje po boljšem kruhu. So dokaz ljudske iznajdljivosti in ustvarjalnega sobivanja z naravo in njenimi viri.« (Temkova žaga, Andrej Perhaj)

sreda, 27. september, ob 15.30

VODA – KAMEN – MEČ

Interpretativni sprehod za manjšo skupino odraslih, na katerem Geološko pot v Kobilji curek doživimo aktivno. Lahka pot, priporočamo športno obutev in oblačila, primerna vremenu. Skupina je omejena na 10 obiskovalcev, zato so potrebne predhodne prijave. Prijave in dodatne informacije: Zavod Parnas (041 833 456 ali info@zavod-parnas.org)

Občina Velike Lašče - Trubarjeva domačija - Zavod Parnas

LOKALNO JE LAHKO ODLIČNO

SLOVENIJA SE JE GLEDE NA INDEKS BLAGINJE V LETU 2016 MED 149 DRŽAVAMI UVRSTILA NA 20. MESTO.

Omenjeni indeks temelji na definiciji blaginje, ki je kombinacija gospodarske rasti, ravni osebnih svoboščin, demokracije v državi, stopnje sreče in kakovosti življenja.

Kot v poročilu ugotavlja inštitut Legatum, Slovenija zaseda zelo visoko mesto predvsem zaradi prvega mesta na področju ohranjanja narave, 14. mesta na področju varnosti in varovanja države, ravno tako zaseda visoko 20. mesto na področju osebne svobode in 22. mesto na področju socialne varnosti. Najslabše se je odrezala na področju ekonomskega razvoja, in sicer 60. mesto, upravljanja 38. mesto in zdravstva 35. mesto.

Samo za informacijo: Na tej lestvici je najbolje ocenjena Nova Zelandija, ki je že četrto leto zapored premagala Norveško, Finsko, Švedsko in Švico. Zanimiva je razlika med Norveško, najvišje uvrščeno evropsko državo, in našo državo. Največja vrzel je seveda na področju gospodarstva, upravljanja in zdravstva. Norveška na področju ekonomskega razvoja dosega 10. mesto (Slovenija 60.), na področju upravljanja 3. mesto (Slovenija 38.) in na področju zdravja 12. mesto (Slovenija 35.).

Lahko pa se naša država pohvali z najboljšo oceno med vsemi državami v prejšnjem vzhodnem sistemu ter na splošno v regiji. Z izjemo Avstrije, ki zaseda 15. mesto, so vse druge države nižje uvrščene: Italija 32., Hrvaška 43. in Madžarska 47. (Makedonija 53. mesto, Črna gora 58., Srbija 66.). Najslabše uvrščena »evropska država« je Ukrajina na 107. mestu.

Omenjene informacije Mednarodnega inštituta iz Londona, ki svoje delovanje usmerja na razumevanju, merjenju in razlagi skozi blaginjo posameznika, družbe in narodov, sem uporabil kot iztočnico v razmišljanju, kako lahko v našem okolju omenjene rezultate uporabimo v usmeritvi obrti in podjetništva. Seveda so tudi drugi kazalci in raziskave, ki merijo gospodarsko blaginjo, učinkovitost, potencial ... Vendar se mi je omenjena raziskava zdela primerna prav zaradi prvega mesta na področju ohranjanja narave. In prav narava in naše še dobro ohranjeno okolje je mogoče največja danost, na kateri lahko gradimo našo gospodarsko prihodnost.

Zato smo k sodelovanju povabili do pred treh let nazaj predsednika obrtnikov in podjetnikov Območne obrtne zbornice Ljubljana Vič, zdajšnjega predsednika nadzornega odbora Območne zbornice Ljubljana Vič, zunanjega člana gospodarskega odbora pri naši občini in predsednika društva podjetnikov naše občine **Andreja Stritarja**, ki je letos prejel občinsko zlato plaketo za svoje dolgoletno delo in prispevek v družbi.

Kakšno je bilo okolje pred 37 leti in katera je glavna razlika med okoljem danes in v času vaših začetkov?

Ko sem pred skoraj 40 leti začel razmišljati o svoji poslovni poti, je bilo takrat najbolj potrebno razmisliti, katero delo znam opravljati, ter zbrati pogum in začeti. Takrat nisem niti pomislil, kakšno je okolje, na kakšen način bomo tržili izdelek. Od ust do ust sem prejel naročilo ali pa je zainteresirani kupec kar stopil v delavnico. Preprosto je bil takrat posel že skoraj sklenjen. Sčasoma je okolje tako kot celotna družba in v njem vsaka branža posebej zelo hitro napredovalo. Razvoj prometne infrastrukture je pripomogel, da se je trg dobaviteljev in kupcev, ki so lahko iskali na večjem področju, zelo razširil. Vse je postajalo vedno

bolj nestanovitno in turbolentno. Kupci danes k meni pridejo informirani in poučeni, skoraj že s končno ceno, ki bi jo želeli plačati. Samo za informacijo naj povem, da sem pred dvajsetimi leti kupil stroj, ki sem ga lahko z dvema delavcema odplačal v letu dni, danes pa ga odplačam v desetih letih in z desetimi delavci. Pa ne da bi bil tako drag, le konkurenca je občutno znižala cene izdelkov.

Zakonska regulativa ali kupci. Čemu se je bilo težje prilagoditi?

Naše podjetje je po eni strani, če pogledam, kje nas vse poznajo, veliko, po drugih kazalcih pa malo, zato si v tem pogledu ne moremo privoščiti skupnih služb, ki bi preučevala vse zakonske akte, predpise s področij, ki zadevajo naše poslovanje. Zato sem se kot predsednik vseh združenj, kjer sem deloval, trudil iskati poti, ki bi obrtnikom in podjetjem olajšala delo z državnimi službami. In če primerjam, kje imamo več problemov, bi mogoče dejal, da so kupci vedno bolj zahtevni, vendar imamo čas in znanje, da se lahko pravočasno prilagodimo, z razliko od državnih regulativ, ki pa stopijo v veljavo takoj. Veste, v našem podjetju poskušamo kupcem kazati smernice, ki jih predstavljamo na sejmih, po spletni strani, s povabilom potencialnih podjetij in drugimi ponudbami. Torej so kupci zahtevni skoraj toliko, kot je novih materialov, barv, oblik, na katere pa smo pripravljani. V svojih prostorih imamo svoj projektivni biro, ki nam utira pot razvoja in omogoča rešitev vsake naloge.

Vzgojili ste tri sinove, ki zelo uspešno nadaljujejo z delom. Verjetno poznate način vzgoje, kako vse tri sinove vključiti v delovni proces. Nam zaupate kakšno čarobno formulo? Je bilo njihovo šolanje del vašega dolgoročnega načrta?

Šolali so se tako, kot sem se jaz. Šli so skozi vse delovne procese, ki jih podjetje potrebuje. In ker so bili fantje ob delu veseli, so se z lahkoto vključili v delovni proces in sledili ciljem. Tako govorim tudi učencem naše šole, ki vsako leto pridejo pogledat našo proizvodnjo: »Štirideset let ali več boste delali določeno delo in prav je, da se odločite za tistega, pri katerem boste delali z veseljem.« Vesel sem, da sem znal pri svojih otrocih s pravo mero trde roke, postavljanja ciljev in pošiljanja na šolanja in dodatna izobraževanja vzbuditi

interes do nadaljevanja svojega dela. Ko se bom čez kakšno leto upokojil, bom na sebe ponosen, saj sem vzgojil sinove, ki bodo ne samo uspešno nadaljevali moje delo, ampak ga, verjamem, naredili še uspešnejše.

Imajo otroci različno delo oz. pokrivajo različna področja? Ne pozabiva še na vaše druge najozje družinske člane.

Da, otroci delajo vsak na svojem področju, so že pravi strokovnjaki, ki se vseskozi šolajo. Najstarejši Andraž se trenutno uči francoščine, tretji sin Tine, je končal dodatno izobraževanje o barvah in barvanju, žena Andreja, ki je vključena v proces upravljanja, dela v skupnih službah se stalno izobražuje na svojem področju. Pri nas nikoli ne spimo in izobraževanje je del našega poklica.

Postajate uspešni na mednarodnem področju. Kako pravzaprav ste našli takšnega strateškega partnerja?

To pa je že posledico delovanja trženja mojega najstarejšega sina Andraža. S sodelovanjem z drugimi partnerji je prišel v stik z njimi ter jih obiskal v Franciji. Še preden smo začeli poslovati, naj povem, da je omenjeno francosko podjetje preverilo naše poslovanje za 25 let nazaj. Delo z njimi je zelo zahtevno, kajti za njih pripravimo celotni projekt, ki zajema faze od idejne zasnove preko celotnega inženiringa, logistike ter montaže. Sedaj smo zadovoljni, ker je delo steklo v obojestransko zadovoljstvo.

Nam lahko poveste, na katerih vrstah kupcev sloni vaša proizvodnja? Verjetno je zaradi zavarovanja in bolj varnega poslovanja ta razpršena na več okolij?

Kupci naših izdelkov so podjetja in posamezniki. Razmerje med poslovnim svetom in drugimi naročili je približno polovično. Oboji tržni delež zaradi podobnega pridobivanja naročil, to je trženje od ust do ust, ostaja približno vseskozi enak.

Verjetno imate že kar nekaj referenc, ki bi jih morda izpostavili?

Ja, opremili smo že veliko poslovnih prostorov in stanovanjskih enot. Vsak objekt je bil nekaj posebnega, kajti vsak naš izdelek

je unikat in neprecenljiv. Mogoče pa bi med vsemi izpostavil opremljanje stavbe Zbornice Vič, naše velikolaške cerkve, cerkve v Vavti vas in Dolenjskih Toplicah ter seveda po novem hoteli po celem svetu v povezavi z našim strateškim partnerjem.

Zelo dejavni ste tudi na področju sodelovanja v raznih združenjih. Ali je to pogoj do uspešnosti, prepoznavnosti?

Seveda, vsako združenje pomaga, povezuje, nudi spoznavanje novih ljudi, podjetij in pripomore k naši prepoznavnosti. In ravno komunikacijo ter druženje med podjetji danes najbolj pogrešam. Zavedati se moramo, da je Slovenija majhna in da smo le združeni močnejši in lažje prepoznavni. Zapiranje v lastne kroge v smislu, da smo lahko samozadostni, je kratkoročno in le redko vodi do dolgoročnega uspeha v pogledu trajnostnega razvoja podjetja in posamezne branže.

Kaj kot »stari maček«, če se lahko tako izrazim, bi priporočili drugim podjetjem, direktorjem, obrtnikom, da bi lažje poslovali ali bili še uspešnejši?

Bodite prijatelji, sodelujte, komunicirajte, odpirajte eni drugim poslovno okolje in priložnosti. Družite se tudi na športnem, kulturnem in drugih področjih, ustvarjajte priložnosti, si pomagajte. Slovenija je premajhna, da sosed ne bi vedel za vaše početje.

Na koncu malo za izziv in opomin naši državi. Kaj bi predlagali, da bi po zakonski poti našim podjetjem omogočila »lažje« poslovanje?

Preprosto poenostaviti »korespondenco« in omogočiti krajšo, in s tem hitrejšo vključitev mladih v delovni sistem. Zakaj se mora v nekaterih šolah mladina učiti o predmetih, ki jim v življenju ne bodo koristili. Kaj ni bolje tako, kot je bilo včasih, ko so se mladi izučili ob mojstrih in že zelo zgodaj spoznali ali so se odločili za pravi poklic.

Andrej, zahvaljujem se vam za prijetne, poučne in nadvse praktične nasvete. Hvala za čas, ki ste si ga vzeli. Želim vam še naprej uspešno delo in prenašanje izkušenj na svoje otroke.

Gorazd Milavec

Omenjeni intervju je, upamo, lahko začetek – spoštovani podjetniki – vaše poslovne poti ali pomoč k večji uspešnosti. Prav zaradi vse večje vloge razvoja gospodarstva na našem lokalnem ali malo širšem območju in s tem podpiranja lokalne proizvodnje je želja uredništva Troble poiskati vas, podjetnike, ter vam ponuditi celostranski prostor, kjer se lahko predstavite bralcem ter potencialnim kupcem vaših storitev ali izdelkov. Upamo, da bo podjetniški članek, kot bi lahko poimenovali rubriko, dobrodošel v predstavljanju vašega podjetja in vam omogočil večjo prisotnost na trgu.

Vas, spoštovani bralci pa osebno nagovarjam: Verjemite, da se bo vaš sosed ali sokrajan, ki je hkrati podjetnik, potrudil prodati izdelek ali bo opravil storitev na zahtevani, mogoče še višji ravni, vam naredil kakovostno montažo z večjim zadovoljstvom in opravljal servis ter popravilo prej kot nekdo iz drugega kraja.

OBČINSKO PRVENSTVO VELIKIH LAŠČ V BADMINTONU 2017

Organizator TVD Partizan je 22. maja izvedel občinsko prvenstvo v badmintonu. Potekalo v treh kategorijah. Za letošnje tekmovanje lahko zapišemo, da je predvsem v moški kategoriji prevladala mladost nad izkušnjami (beri kondicija). Odigrane so bile tudi dvojice, v katerih so nekateri popravljali slabši vtis pri posameznikih. Dvojice pa so loterija, saj žreb odloči, kdo bo s kom v paru. In če imaš srečo pri žrebu, je kolajna zelo blizu.

REZULTATI:

Ženske (enotna kategorija)

1. Magdi Stritar
2. Tatjana Janko
3. Vesna Gruden

Moški (enotna kategorija)

1. Luka Blažič
2. Gašper Bavdek
3. Igor Sever

Dvojice

1. Gašper Bavdek - Franci Modic
2. Matej Hren – Igor Sever
3. Vesna Gruden – David Zakrajšek

Foto: Niko Samsa
Zapisal: Igor Sever

Obveščamo vas, da bo prvi trening nogometne šole NK Velike Lašče v torek, 3.10. 2017 v športni dvorani v Velikih Laščah.

Termini treningov bodo ob torkih od 16.30 do 18.30 in četrtek od 16.00 do 18.00.

Otroci se lahko v nogometno šolo prijavijo na predstavitvi zunajšolskih dejavnosti na OŠ Primoža Trubarja ali neposredno na treningu pri trenerju.

RIBNIŠKIM PLAVALCEM REKORDNO ŠTEVILO STOPNIČK NA POLETNIH DRŽAVNIH PRVENSTVIH

Ob zaključenih državnih prvenstvih za mlajše dečke in dečke v sredini julija in kategorije kadetov, mladincev in članov v začetku avgusta se lahko Ribničani upravičeno znova veselimo uspehov naših plavalcev in plavalk. Skupaj je osvojenih kar šestintrideset stopničk, od tega trinajst prvih mest, trinajst drugih mest in deset tretjih mest.

Prvi so plavalno sezono uspešno zaključili mlajši dečki, stari 12 let in manj, ter mlajše deklice, stare 11 let in manj. V Mariboru se je 15. in 16. julija zbralo 359 najmlajših plavalk in plavalcev iz 28 slovenskih klubov. Prvo ime domačega kluba je bil Velikolaščan Maks Kastigar, ki je osvojil 3. mesto na 400 m prosto, 2. mesto na 100 m hrbtno, 200 m mešano, 200 m hrbtno in 100 m prosto ter 1. mesto na 200 m prosto vse v mlajšem letniku. Na stopničke pri dečkih v mlajši kategoriji je stopil tudi Mitja Turk, ki je osvojil 3. mesto na 200 m hrbtno. Med dekleti pa je bila najbolj uspešna Dora Đukič, ki je bila kar 6-krat med najhitrejšo deseterico. Njeni najboljši uvrstitvi pa sta bili 3. mesto na 200 m hrbtno. Pri deklicah v mlajši kategoriji pa sta odlično plavali tudi Olja Radivojevič, ki je osvojila 3. mesto na 100 m prosto, ter Marta Arko s 4. mestom na 50 m hrbtno.

Drugi so z državnim prvenstvom v Ravnah na Koroškem od 21. do 23. julija zaključili dečki, stari 13 in 14 let, ter deklice stare 12 in 13 let. Med Ribničani so izstopali Maja Levstek, Vid Lovšin in Filip Čirovič. Maja je kljub svojim 12 letom uspela osvojiti bronasto medaljo na 200 m hrbtno tudi v kategoriji s starejšimi dekleti. Sicer pa je slavila med mlajšimi na 50 m hrbtno in 200 m hrbtno, drugo mesto je osvojila na 100 m hrbtno, tretje mesto pa na 400 m mešano. Med dečki je zopet blestel Vid Lovšin v delfinovi tehniki, kjer je osvojil 2. mesto na 100 m in 200 m delfin, na 50 m delfin pa je zasedel 3. mesto. V mlajši kategoriji med dečki pa je Filip Čirovič stal na stopničkih kar petkrat. Zmagal je na 200 m prsno, 200 m mešano in 400 m mešano, drugo mesto pa je osvojil na 50 m in 100 m prsno. V finalnih nastopih so uspešno nastopali še Nana Poje, Ema Tomšič, Klemen Topolnik, Nejc Mihelič in Luka Žagar.

Kot zadnji so se za naslove borili kadetinje in kadeti, mladinke in mladinci ter članice in člani na odprtem prvenstvu Slovenije v Kranju od 3. do 6. avgusta. Skoraj 400 nastopajočih plavalcev in plavalk iz petih držav je prikazalo fantastične borbe za naslove državnih prvakov. Po mnenju stroke je bilo to vsekakor eno najbolj izenačenih in kakovostnih prvenstev v zadnjem obdobju slovenskega plavanja. Med zanimive boje pa so se vmešali tudi Ribničani in dokazali, da je na njih potrebno tudi v prihodnje še kako računati.

Med člani se je z državnim naslovom in naslovom trenutno najhitrejšega Slovenca oktil Chad Andoljšek z zmago na 50 m prosto. Chad je slavil tudi na 50 m delfin, drugo mesto je osvojil na 50 m hrbtno in tretje na 100 m prosto. Med člani sta drugo mesto osvojila tudi Lucija Kous na 50 m in 100 m hrbtno ter Tim Zobec na 50 m prsno in tretje mesto na 50 m hrbtno. Med mladinci je trojčka v delfinovem slogu osvojil Robert Lovšin, ki je zmagal na 50 m, 100 m in 200 m delfin. Na 50 m in 100 m delfin je bil Robert tudi absolutno najhitrejši Slovenec na prvenstvu. Robert je zmagal tudi na 100 m prosto, a si je zmago moral deliti še z piranskim plavalcem. Na 50 m in 200 m prosto pa je osvojil 2. mesto. Med kadetinjami je blestela Laščanka **Ana Kastigar**, ki je osvojila 3. mesto na 200 m in 400 m prosto.

V štafetnem plavanju so ribniški plavalci osvojili tretje mesto na 4 x 50 m prosto moški v postavi, Chad Andoljšek, Robert Lovšin, Jan Arko in Tim Zobec in 4 x 50 m mešano (dva fanta in dve dekleti) v postavi Lucija Kous, Tim Zobec, Lovšin Robert in **Ana Kastigar**.

V finalnih nastopih so uspešno nastopale še Maša Lovšin, Nadja Padar in Gaja Radivojevič.

ČESTITAMO.

Avtor: Miha Koren
Foto: Sretko Čirovič, Marjan Mihalič

OBČINSKA LIGA V MALEM NOGOMETU VELIKE LAŠČE

3 KROGE DO KONCA V BOJU ZA NASLOV PRVAKA ŠE 4 EKIP

ŠMD TURJAK
Občina Velike Lašče

OBČINSKA LIGA V MALEM NOGOMETU 2017

TRENTNA LESTVICA

mesto	moštvo	število tekem	zmage	remiji	porazi	dani goli	prejeti goli	točke	gol razlika	forma
1.	A'JETO!? AA - ŠPORT DESIGN	14	11	1	2	109	21	34	88	W W L W W
2.	GALAKTIKI	13	10	0	3	85	25	30	60	W L W L W
3.	ŠMD TURJAK FERVITAL	13	10	0	3	72	30	30	42	W W W W W
4.	KMN VELIKE LAŠČE	13	9	2	2	86	39	29	47	L W W W W D
5.	LAŠČE	13	8	2	3	63	41	26	22	W W D W D
6.	ALA TEAM	13	5	0	8	41	52	15	-11	W L L W L
7.	FK ROB	14	2	1	11	28	94	7	-66	L L D L L
8.	MLP UNITED	13	1	1	11	10	83	4	-73	L L L L L W
9.	KOMARJI	14	0	1	13	17	126	1	-109	L L L L L

NAJBOLŠI STRELCI

zadetkov

1.	PIRMAN ALEŠ (KMN VELIKE LAŠČE)	33
2.	ŠKULJ GAL (GALAKTIKI)	23
3.	ČOŽ KRISTJAN (A'JETO!? AA - ŠPORT DESIGN)	21
4.	MAROLT ROK (GALAKTIKI)	20
	KLARIĆ ROMAN (LAŠČE)	20
6.	FEGUŠ MIHA (ŠMD TURJAK FERVITAL)	17
7.	ANDOLŠEK PETER (LAŠČE)	15
8.	STRNAD KEVIN (A'JETO!? AA - ŠPORT DESIGN)	14
	ANDOLŠEK ŽIGA (A'JETO!? AA - ŠPORT DESIGN)	14
10.	SALČINOVIĆ ALEN (KMN VELIKE LAŠČE)	12

FAIR PLAY

kazenske točke

1.	KOMARJI	0
2.	MLP UNITED	11
3.	KMN VELIKE LAŠČE	26
4.	A'JETO!? AA - ŠPORT DESIGN	34
5.	GALAKTIKI	36
6.	ALA TEAM	38
7.	ŠMD TURJAK FERVITAL	46
8.	FK ROB	53
9.	LAŠČE	64

V letošnji sezoni malonogometne lige so 3 kroge do konca še 4 ekipe v boju za naslov, pri čemer je trenutno v najboljšem položaju ekipa Ajeto?! Avtoelektrika Andolšek Šport Design iz Dobropolja, ki trenutno na lestvici vodi s 4 točkami prednosti pred najbližjima zasledovalcema, a z odigrano tekmo več. Tesno ji sledijo ekipe Galaktiki, ŠMD Turjak Fervital in KMN Velike Lašče. V naslednjih krogih bodo vse 4 ekipe še odigrale medsebojne tekme, tako da je napovedovanje zmagovalca trenutno nemogoče. Končni rezultati bodo znani v zadnjem krogu, ki se bo odvijal 30. septembra na šolskem igrišču v Velikih Laščah, kjer potekajo vsakotedenski boji. Vse nogometne navdušence in simpatizerje občinskega tekmovanja v malem nogometu vabim, da si ogledajo zadnje kroge tekmovanja, saj bo očitno zelo napeto, ne samo v boju za najboljša mesta, ampak tudi na ostalih tekmah, ki bodo določile končno lestvico vseh vključenih ekip.

Jani Levstik, vodja tekmovanja

KOLESARSKI VZPON NA SVETI PRIMOŽ KLJUB SLABEMU VREMENU IZPELJAN

»Če hočeš kolesariti tudi v lepem, kolesari v vsakem vremenu,« je rahlo prirejen rek, ki ga tast uporablja za hojo v hribe. V nedeljo, 10. septembra 2017, smo v vremenski ruleti trmasti kolesarji ujeli eno od prekinitev deževnega dneva in tudi letos s kolesi premagali klanec od Logarjev do Svetega Primoža.

Čeprav je deževalo ves dan, smo uspeli ujeti krajšo prekinitev dežja, ki je bila dovolj dolga, da so se kolesarji pripravili na štart in se kar najhitreje povzpeli na cilj. Tradicionalnega kolesarskega vzpona na Sveti Primož so se letos udeležili dve kolesarki in sedem kolesarjev od blizu in daleč.

Dogodek je podprla Občina Velike Lašče, izpeljali pa smo ga člani TVD Partizan Velike Lašče. Zapora ceste ni mačji kašelj, a odkar nam pri tem pomagajo delavci režijskega obrata, gre vse veliko lažje. Na prvo pomoč sta bili pripravljene Tatjana Janko in Alenka Zidar Zupan, ki pa k sreči nista imeli nobenega dela – na cilju je bila za povrnitev moči dovolj plastenka vode. Nikoli se ne bomo dovolj zahvalili za gostoljubje pri Juvančevih – letos so nas presenetili s pokritim prireditvenim prostorom, ki ga sicer uporabljajo za parkiranje avtomobilov.

Hvala vsem kolesarkam in kolesarjem, ki ste se udeležili dirke, in lepo povabljeni na naslednji vzpon na Sveti Primož, ki bo **14. septembra 2018**.

REZULTATI:

Moški 61 in več

1. Lado Žibert 14:20:50
2. Janez Dremelj 14:46:42

Moški do 40 let

1. Rok Lavrič 11:54:26
2. Miha Lavrič 12:57:14

Moški od 41 do 60 let

1. Frenk Pajek 12:55:26
2. Janez Trunkelj 14:00:80
3. Jože Starič 17:19:13

Dekleta do 35

1. Nataša Buser 15:57:66

Dekleta nad 35

1. Marta Pajek 21:23:23

Na štartu je vse pripravljeno.

Čakajoč na razglasitev

Najhitrejša sta bila brata Lavrič.

Besedilo: Jože Starič
Foto: Niko Samsa

ČEBELJI PRIDELKI – ODLIČNO DARILO

Jesen je čas priprav na zimo, ko napolnimo zaloge in brezskrbno pričakamo zimo. Saj poznate tisti dobri občutek, kajne? Ob tem pa tudi že razmišljamo, kako bomo obdarovali naše najdražje, znance, saj se čas praznikov približuje z izjemno hitrostjo in še preden se bomo dobro zavedli, bodo prazniki tu. Pa se zopet sprašujemo, kaj podariti našim najdražjim in kako jim izkazati pozornost in hvaležnost ...

Čebelji pridelki so vsekakor izbira, s katero ne morete zgrešiti. Slovenski medovi s široko paleto okusov lahko razveselijo še tako zahtevnega uporabnika in hkrati nudijo možnost, da prav vsakega obdarjenca razveselimo z drugim okusom.

Čudovito je spoznavati paleto različnih okusov slovenskih medov in najti najljubšega med njimi. Tudi za marsikoga še neodkriti čebelji pridelki, kot so cvetni prah, matični mleček, propolis, medica, medeni liker, peneča medica postajajo vedno bolj prepoznavni in zanimivi za kupce. Zlasti takrat, ko potrebujemo izdatnejše blagodejne učinke, ki jih bomo znali poiskati in najti pri slovenskih čebelarjih. Sveče iz čebeljega voska pa bodo z mehko rumeno svetlobo in prijetnim vonjem v nas zbudile nostalgijo po starih časih, ko so ljudje zelo drugače preživljali večere kot dandanes.

Čebelji pridelki so tesno povezani s tradicijo čebelarstva na Slovenskem in so primerni tudi kot protokolarno darilo znotraj in zunaj naših meja.

Širjenje pomena slovenskega čebelarstva in predstavitev zunaj meja nas dela prepoznavne v tujini. Peneča medica, ki so jo razvili slovenski čebelarji, je edinstvena, narejena izključno iz medu in vode po klasičnem postopku z vrenjem v steklenicah. Nanjo smo čebelarji še posebej ponosni in je primerna za posebne priložnosti. Tudi pobuda Čebelarske zveze Slovenije za svetovni dan čebel nas postavlja na sam svetovni oder dogajanja in prepoznavnosti.

Širok spekter čebeljih pridelkov boste dobili v primernih darilnih embalažah in jih s pridom uporabite za obdarovanje ob najrazličnejših priložnostih, še zlasti, ko želite iz rok dati le najboljše.

Čebelji pridelki so darilo čebel in narave – podarite košček narave.

Nataša Klemenčič Štrukelj,
svetovalka specialistka za ekonomiko

POVABILO K SODELOVANJU NA FESTIVALU ČEBELARSKE PESMI – LUKOVICA 2017.

Festival čebelarske pesmi bo potekal **v petek, 1. decembra 2017**, v popoldanskem času v Lukovici. Podroben program festivala bomo objavili po prejemu prijav pevskih ansamblov k sodelovanju.

K sodelovanju vabimo odrasle pevske ansamble, in sicer moške, ženske ali mešane, ki se boste na festivalu predstavili s tremi slovenskimi pesmimi po vašem izboru, ena od njih mora imeti čebelarsko vsebino. Izvedbo pesmi s čebelarsko vsebino bomo strokovno ocenili in najboljšo tudi nagradili.

Rok za prijavo k sodelovanju je **15. oktober 2017**, obrazec za prijavo je objavljen na spletni strani Čebelarske zveze Slovenije, na voljo pa je tudi na e-naslovu: matej.mandelj@czs.si.

SVOJ ŽIVLJENJSKI JUBILEJ – 90 LET – JE OBHAJAL NAŠ ROJAK DUHOVNIK ANTON MASNIK

Za najboljši opis vedrosti duha in misli našega rojaka in slavljenca bi lahko mogoče uporabili kar misel A. E. Stevensona: »V našem življenju ne štejejo leta, pač pa šteje življenje v naših letih.« A to misel bi za opis g. Masnika morali spremeniti v: »Neverjetno, koliko življenja je v letih njegovega življenja!« V to se je namreč zagotovo lahko prepričal vsak, ki se je z njim srečal ob obisku v Velikih Laščah in na Veliki Slevici.

Sveto mašo je g. Masnik daroval na angelsko nedeljo, dan za tem, ko je praznoval svoj visoki življenjski jubilej v podružnični cerkvi na Veliki Slevici. Pri slovesnosti se je zbralo lepo število vernikov in v uvodu je vse navzoče najprej pozdravil domači g. župnik Andrej Ojstrež, ki se je je g. Masniku lepo zahvalil za njegov obisk v domači župniji, predvsem pa za njegov zgled zvestega Božjega služabnika, ter mu zaželel, da bi se med svojimi Laščani in Slevljani dobro počutil.

Med sveto mašo, ki jo je z ubranim in slovesnim ter mogočnim petjem spremljal župnijski mešani pevski zbor pod vodstvom zborovodkinje Ladke Deterding in organistke Urše Gruden se je čutilo posebno navdušenje in hkrati hvaležnost slavljenca, da je lahko središče tokratnega dogajanja v njemu že vsa leta tako priljubljeni slevski cerkvi na sam »žeganjski« dan.

V začetku homilije je g. Masnik poudaril, da nima namena govoriti in razlagati svoje življenjske poti, težav, ovir in uspehov ter vseh »dotikov« Božje bližine in previdnosti, ki jih je doživljal v letih svojega življenja – o teh si namreč lahko preberemo v posebej zbranih zapisih z naslovom Spomini na mlada leta. Ampak je, kot se sam opiše, kot zvesti in ponižni služabnik našega Odrešenika nanizal vrsto dokazov – čudežev, ki lahko vsakdanjega človeka opogumljajo, mu vlivajo moči, predvsem pa upanja, da Božje usmiljenje in ljubezen ne usahnetata in sta v največjih stiskah človekovega življenja izrazito prisotna. Čudeži, ki jih poznamo in o katerih iz Svetega pisma poslušamo pri bogoslužju, bi nas po besedah g. Masnika morali navdihovati, da tudi sami postajamo svetla opora sočloveku. Začel je z opisom čudežev iz Stare zaveze in poudaril vidna znamenja Božje prisotnosti v času Mojzesa, nadaljeval in zaključil pa z vrsto znamenj in čudežev v času

življenja in delovanja našega Odrešenika Jezusa Kristusa: od pomnožitve kruha do obujanja od mrtvih, ozdravljanja bolnih in največjega čudeža – vstajenja.

Zbrani v prelepi slevski cerkvi smo se lahko prepričali, kako vedrih in jasnih misli je naš rojak Anton Masnik. Kako poln življenja ta veliki mož, ki je v vseh minulih letih doživel toliko preizkušenj – kot da bi z vsako od njih, od rosnih otroških let, ko je izgubil očeta, do medvojnih in povojnih let, ki so še posebej zaznamovali njegov značaj ter še okrepili ljubezen do domovine in Boga – kljub vsemu optimistično zre v prihodnost. Dovolj so mu – in to tudi pri teh letih še vedno s takim žarom zatrjuje in oznanjuje – vsi čudeži Stare zaveze in Nove Zaveze, saj so se dejansko uresničevali tudi v njegovem življenju. Kot pravi: »Kljub preizkušnjam, ki sem jih doživljal in ki jih je morala prestati naša družina, je zvestoba Bogu ostajala in se krepila.«

Še vedno pa g. Masnik preseneča tudi s svojo ljubeznijo do glasbe in petja. Njegov tenor kljub letom ostaja jasen, srčen in navdihujoč vsakokrat, ko zapoje Mariji in Bogu v

čast, hvalo in slavo. Tudi na angelsko nedeljo je dokazal, da je njegovo navdušenje nad petjem in cerkveno glasbo neizmerno. Ob tem sem se spomnila enega od mnogih zanimivih srečanj z njim. G. Masnik je veljal za izredno natančnega načrtovalca prazničnih slovesnosti, ki jih je vodil v domači župniji. In ti načrti, zapisani na star pisalni stroj, so vključevali poleg vseh uvodov, pozdravov in celo nagovora tudi natančna navodila glede petja in pesmi. Ta njegova organiziranost in s tem resen pristop k vsakršnemu na videz še tako vsakdanjemu obredu me je vedno prevzela.

V posebnem spominu nosim mašo na Jožefovo - koliko let nazaj je tega, se seveda ne spomnim. Spomnim se samo, da sem bila še srednješolka in takrat pri bogoslužju spremljala večinoma zgolj ljudsko petje. Tako kot vedno je g. Masnik po telefonu najavil namen in čas svojega obiska (ali pa je v njegovem imenu to storila teta Zora). Predstavil mi je svoj načrt, kako bi izpeljali slovesnost na praznik sv. Jožefa. V mislih je imel tudi petje litanij v čast temu svetniku. Predme je na mizo postavil note – najprej sem opazila neverjetno natančno in s čudovitim rokopisom zapisane note - in rekel: »Tole bova zapela, boš videla kako

bo lepo in nebeško! Jaz bom začel, ti pa boš imela čez odpeve.« Seveda, ker sem note videla prvič in melodije teh litanij do tedaj nisem nikoli slišala, še manj poznala, je sledila resna vaja za domačim klavirjem, dokler g. Masnik ni bil zadovoljen z izvedbo. Še danes sem mu hvaležna za njegove spodbude, predvsem pa pohvale, ki so me takrat kot učenko klavirja navduševale za spoznavanje in učenje ter igranje orgel.

»Spoštovani g. Anton Masnik,« je v zaključnem nagovoru in zahvali poudaril g. Franc Zabukovec, »velja iz srca iskrena hvaležnost Božji dobroti in Marijinemu varstvu za vse darove, ki so vam bili dani in s katerimi ste kot zvesti Božji služabnik bodrili, vodili in usmerjali vsa vam zaupana občestva. S tem ste zagotovo ponesli tudi dober glas o župniji, iz katere izhajate in v katero se radi vračate. Naj bo vaš zgled tudi nam v pogum in življenjsko vodilo. Ali kot ste zapisali v uvodu v vaše Spomine na mlade dni: Gospod, dal si mi krepost vere, upanja in ljubezni, zato sem se odločil zate.«

Lidija Čop, foto: Peter Centa

NA ŽEGNANJSKO NEDELJO, 10. SEPTEMBRA, JE V VELIKOLAŠKI CERKVI ZADONELA PESEM: ZLATOMAŠNIK, BOD' POZDRAVLJEN!

Obhajal jo je naš rojak zlatomašnik in častni kanonik dr. France Gorjup, ki je pred petdesetimi leti prav tu začel pot duhovništva in služenja Bogu.

V uvodu v slovesno sv. mašo je Franc Debeljak povzel čudovito razmišljanje papeža Benedikta XVI. o duhovniku in duhovniški službi. »Duhovnik dela nekaj, česar noben človek ne more storiti sam od sebe: v Kristusovem imenu izgovarja besedo odveze naših grehov in tako s pomočjo Boga spreminja naše življenje.

Duhovnik izgovarja nad darovi kruha in vina besede Kristusove zahvale, ki so besede spremenjenja. Te besede napravljajo navzočega Kristusa samega, Vstalega, njegovo telo in kri, ter tako spreminjajo prvine sveta. To so besede, ki na stežaj odpirajo svet Bogu in ga združujejo z njim.

Duhovništvo torej nikakor ni samo »uradna funkcija«, marveč je zakrament: Bog uporablja ubogega človeka, da bi bil po njem navzoč za ljudi in bi deloval v njihov blagor. To je drznost Boga, ki samega sebe izroča človeškim bitjem.«

Ta opis duhovništva je še posebej zvesto in z vso odgovornostjo izpolnjeval naš zlatomašnik, ki je kljub vsemu trpljenju, krivicam in oviram ostajal veder, optimističen, predvsem pa zvest Kristusu in popolnoma predan varstvu nebeške Matere Marije.

Velikolaški župan Anton Zakrajšek je pred slovesnostjo zlatomašniku izročil spominski grb Občine Velike Lašče ob 50-letnici duhovništva. (Foto: Andrej Ojstrež)

Zlatomašni pridigar dr. Alojzij Slavko Snoj je v razmišljanju poudaril pomen duhovnika v današnjem času. Je kot vodja ladje, na kateri pluje zaupano mu občestvo in katero z vseh strani nanjo prežijo različne nevarnosti in ovire. A svetla stebra, ki kažeta pravo pot v varen pristan, sta Jezus Kristus in Marija.

Duhovnik je kot pšenično zrno, ki ostane, obrodi in se pozlati. Ali kot opisuje prerok Ezekiel, lahko duhovnika primerjamo s tistim, ki ga je Bog postavil za stražarja Izraelovi hiši. Ta svari, tolaži, vliva upanje, predvsem pa varuje, vodi, usmerja in opogumlja svoje ljudstvo.

Zlatomašni pridigar je svoj nagovor zaključil s spodbudo, da moramo biti kristjani veseli in ponosni, da plujemo na skupni ladji, skupnemu cilju naproti, in da naj že na tej poti po razburkanem morju z vztrajanjem v veri, upanju, ljubezni, medsebojnem spoštovanju in medsebojni pomoči ustvarjamo to veselje še večje. Naj bosta stebra – Jezus Kristus in Marija – tista smerokaza, ki nas vse, predvsem pa mlade fante in dekleta, opogumljata za zvestobo v veri, za srčnost, veselje in sočutje ter nam vlivata prepotrebne upanja v jutrišnji dan.

Slovesnost zlate maše je z ubranim petjem in ob spremljavi mogočnih velikolaških orgel obogatil župnijski pevski zbor, svoj delček v mozaik prazničnega nedeljskega dopoldneva pa je prispeval tudi otroški cerkveni zbor. Ob koncu bogoslužja se je velikolaški župnik Andrej Ojstrež zahvali vsem, ki so na

kakršen koli način pomagali in prispevali k tokratni slovesnosti, predvsem pa zlatomašniku Francetu, da je in da ostaja svetel zgled zvestobe Kristusu, na kar smo in moramo biti farani še posebej ponosni in hvaležni.

Ob oltarju so se zlatomašniku dr. Francetu Gorjupu pridružili še sodni notar Franc Trunkelj, nadškofijski kancler Franci Miklič, velikolaški župnik Andrej Ojstrež in zlatomašni pridigar dr. Alojzij Slavko Snoj. (Foto: Peter Centa)

Zlatomašnik v družbi svojih sorodnikov in narodnih noš, ki so svojo prisotnostjo dodatno obogatili nedeljsko praznovanje (Foto: Peter Centa)

Lidija Čop

PROSTOR ZA VOŠČILA OB OSEBNIH PRAZNIKIH.

V naslednji številki bomo objavili
dodatne informacije
za novo nastajajočo rubriko.

JOŽE NOVAK, LJUBITELJ BESED IN BARV

Z Novakovim Jožetom iz Hlebč sem se srečala že večkrat, vendar sva se v daljši pogovor spustila ob priliki domačega praznika – kolin. Takrat mi je pokazal svojo zbirko slik na platnu in mimogrede omenil, da se ukvarja tudi z besedami. Dal mi je nekaj pesmi, ki so bile že objavljene v Trobli.

Dogovorila sva se, da se oglasim pri njem doma. V poznem avgustovskem popoldnevu je na slikarskem stojalu v senci pred hišo slikal sosedovega psa. Pomočil je čopič v barvo, jo narahlo nanesel na platno, stopil korak nazaj in opazoval svoje delo. Zapletla sva se v pogovor o začetkih slikanja, vzporedno sva se dotaknila tudi njegovih pesmi.

»Začel sem z voščenkami, s katerimi me je obdaroval Miklavž. Najprej sem narisal konja, sledile so tudi druge živali. Risal sem vedno rad in z veseljem se spominjam likovnega pouka v osnovni šoli. Učila nas je Martina Venturini. Risali smo s tempera barvicami, delali lesoreze, lušno je bilo. V osnovni šoli sem imel zelo rad tudi tovarišico Erzenovo. Bila je stroga, a nas je toliko časa pilila, da smo snov obvladali. Po pouku nas je imela zaprte, a naučil sem se zemljepisa in zgodovine, ki ju imam rad še danes. Veliko sem risal, predvsem v spominske knjige, to so bile rože, cvetovi, živali. Na platna sem prešel po zaključku poklicne kovinarske šole. Delal sem tudi akvarele, a jih ne delam več. Akvarel je bolj zahteven, slikanje poteka od svetlih barv do temnejših, ne smeš zgrešiti senčenja, pri olju pa lahko prekrivaš in popravljaš, tako da mi je platno nekako ljubše.

Rišem vse motive, a živali, pokrajine, vode in gore me najbolj navdušujejo. Vse, kar naslikam, gre izpod rok. So pa motivi, ki jih še ne znam narisati, se bom pa še naučil. Rož že dolgo nisem risal, sem pa naredil sliko z motivom konja in vrtnic, ki sem jo podaril sodelavčevi hčerki. Pri meni so obdobja, ko slikam določene motive, prišlo bo tudi obdobje samih cvetov. Slikam realistično, narisal pa sem tudi nekaj abstraktnih slik, med njimi je bila slika z motivom kitare in geometrijskimi liki.

Zaposlen sem na Univerzitetnem rehabilitacijskem inštitutu Soča kot finomehanik. Tam sem imel enomesečno razstavo 22 slik. Shranjene imam fotografije in ostalo dokumentacijo o razstavi. Trenutno na zalogi nimam nobenih slik, samo štiri. Dve leti nazaj sem jim imel mnogo, a so vse šle. Večino jih »razšenkam«, sem in tja dobim nekaj za platno in barve. Barve kupujem pri Rayherju v Mali ulici v Ljubljani. Najljubše so mi angleške oljne barve Winton, ki so živahne in iskriče, nekatere barve so bolj mat. V tej dobro obiskani trgovini je mogoče kupiti vse za ročna dela, z njimi izraziš svojo ustvarjalnost.

Slikam, ko pridem domov iz »šihata«. Imam inspiracijo. Po glavi se mi vedno nekaj plete. Pred mesecem dni sem končal sliko z motivom medveda. Podaril sem jo Marku Jonozoviču, krasila bo prostore Zavoda za gozdarstvo. Svoje spretnosti sem preizkusil tudi v kiparstvu.

Izdelal sem kip Primoža Trubarja, ki je svoj dom našel na Turjaku. V delu imam kip ustanovitelja tehnične ortopedije Antona Ježa. Pokritega imam z vlažno krpo, da se ne posuši. Le tako lahko še delaš morebitne korekcije. Glino sam nakopljem pod vasjo in jo pripravim. Bom pa še kiparil, vedno so izzivi.«

Z Jožetom sva se premaknila v kuhinjo. Pogled se mi je ustavil na Veliki ilustrirani enciklopediji Likovna umetnost, ki jo je izdala MK v letu 2012. Jože je pojasnil, da jo je kupil v Klubu Svet knjige, saj je njen dolgoletni član. Večino knjig podari otrokom in znancem, veliko jih nameni tudi kot dobitke za srečelov na gasilski veselici. Prav tako vam srečka lahko prinese tudi Jožetovo sliko.

»Najprej sem slikal, nekako po letu 1980 sem začel pisati tudi pesmi in jih razdajal znancem. Zdaj jih pa zbiram. Objavljam jih v Trobli in v našem službenem glasilu. Vsako leto napišem pesem s posvetilom našemu največjemu pesniku Francetu Prešernu. Težko je uskladiti vse besede. Eno pesem posvečam tudi Turjaški Rozamundi, a v njej so besede posvečene le eni osebi. Pesem nastaja iz čustev, razočaranj, veselih trenutkov. Veliko pesmi posvečam mami oz. vsem materam sveta. Mama nas je spremljala v šolo, vedno je bila prisotna. Pekla je kruh, prala je v mrzlem potoku, perilo je nosila na svitku, v jerbasu, na vrhu glave. Mame ne moreš nikoli pozabiti.

Motive za svoje pesmi jemljem iz vsakdanjega življenja. Iz narave lahko potegneš vse, ko vse zacveti, je prava renesansa. Tema pesmi je sonce, dež, veter, ljubezen. Ljubezen mora biti povsod prisotna, pri vsakem delu, pri vsakem človeku, drugače izdelek ni pravi. Brez ljubezni ni nič, pravi tudi pisatelj Borut Pahor. Pesmi napišem z užitkom. Napišem, popravljam redko, hitim pa ne, trudim se ohraniti jedro. Včasih gledam televizijo, misel mi šine v glavo, sedem za mizo in pišem. Beseda je vse. Z njo izražamo čustvenost, lepoto, užitke, bistvo življenja, bistvo življenja pa je ljubezen.

V prihodnjem letu bom svojih 50 najljubših pesmi dal v tisk. Naslova zbirke še ne vem, naslovnico bom sam naslikal. Izšla naj bi v sredini leta, takrat ko bom dobil regres za letni dopust, saj bom zbirko izdal v samozaložbi, za tisk se bom dogovoril s podjetjem Bori. Zbirka ne bo namenjena prodaji, če bom kaj dobil, se pa ne bom jezil. Svoje pesmi si zelo želim izdati. Rad bi objavjal tudi v glasilih sosednjih občin.«

Beseda je stekla tudi o minulih časih, o otroštvu, mladosti. Jože pripoveduje: »V izdelovanju špin sem bil prvak. Štirje so klali, pa sem vse podelal. V enem dnevu sem naredi 5.177 špin oz. 148 butaric. Krivčki so bili kot britev, nisem delal s silo, delal

sem z mehкими potezami. Lepe spomine imam na kmetovanje, ko se je vse delalo še ročno. Delo je bilo obred, trajalo je dlje, bilo je medsebojno spoštovanje, bili smo skupaj. Nikoli ne bom pozabil plevic, ki so plele strniščni koren. Cele dneve so po kolenih drsele po njivi, za njimi je ostajal krhki mladi koren, ki si je kmalu opomogel.«

Za konec je Jože izrazil željo, da bi pripravil nekaj slik tudi za razstavo v Laščah. Ja, kar platno na stojalo in veselo čopič v roke!

Ana Pia Debeljak

ZA NOSOM

Še nedolgo tega je, ko sem bil fantiček. Natančne starosti fantička se sicer ne da določiti, vsekakor pa nekako velja, da je to v starosti od 10 do 12 let.

To so bila leta, ko smo raški fantički prva leta po vojni raziskovali bližnjo in daljno okolico turjaškega gradu. Raziskovanje smo si organizirali ob nedeljah popoldne. Običajno smo se bosji zapodili po klancu skozi Malo Rašico in pod klancem zavili desno po stezi mimo raških njiv na Mali Osolnik.

Za Grudnovo hišo smo se spustili skozi vrtove in Praznike na najnižjo geografsko nadmorsko višino (360 m) do potokov Granjevica, Javorski potok, Bajdinca, Ščurkov potok in Želimeljščico. To sicer ni bilo raziskovanje, temveč smo v potokih z rokami pod važami lovili potočne rake jelšarje. Je pa res, da smo si ogledali vodna kolesa Kovačeve žage, Marinčkovega mlina in brodili po potokih okoli posesti sedanjega lastnika Jožeta Pirmana, ki jo je v celoti preuredil in povečal, da jo je danes za manjšo vas.

Jože Pirman je moj dober prijatelj in član Društva upokojencev Velike Lašče. Vsekakor je dober sogovornik in spremljevalec pogovora. Še ne dolgo tega je bil član Pevskega moškega zbora Turjak, ta je na žalost prenehal svoje poslanstvo zaradi smrti članov in smrti dolgoletnega vodje zbora Štefana Zrnca iz Laporj.

Pred nekaj leti smo si z društvom ogledali Hrvaško. Zapeljali smo se na Rijeko z ogledom Trsata in Moščenic, še prej pa smo se povzpeli na graščino Frankopanov, ki so bili krvno povezani z našimi celjskimi grofi. V Wiener v Neustadtu so leta 1671 obglavili Petra Zrinjskega in Frana Krsta Frankopanskega.

Takrat se je končala era Frankopanov. Ostali so le znani in manj znani potomci. Bajce živi v Preloki na naši strani Kolpe potomka Frankopanov Ana Spišič. Od tu je lep pogled na Bosiljevo na Hrvaško, od koder prihajajo njeni predniki, Frankopani.

Med ogledom gradu si je Jože dovolil zapeti nekaj po naše, pri tem si je kapo namestil tako, kot poje pesem, in glej ga zlomka, kar hitro sta se pojavila dva uniformirana stražarja Frankopanov in ga vklenila. Šele potem ko jima je v bloškem narečju (od koder Jože izvira) dopovedal, da je pri njemu kupila kravo Ana Spišič, potomka družine Frankopanov iz Bosiljeva na Hrvaškem, sta ga izpustila.

Jože Škulj

ZAHVALA

V 86. letu starosti se je od nas poslovil dragi mož,
oče, dedek, pradedek

FRANC KOROŠEC

(1931–2017)
iz Brankovega

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in vsem drugim, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvala duhovniku za lepo opravljen obred ob poslednjem slovesu in sodelavcem pogrebnega zavoda Zakrajšek. Posebna zahvala gre lovskemu društvu Velike Lašče za poslovilni govor in opravljene pogrebne svečanosti.

Žalujoci: vsi njegovi

*Veš, da je vse tako, kot je bilo,
v vsaki stvari si, ki je v hiši,
v mislih si, besedah naših,
da, celo v sanjah,
le da korak se tvoj
nič več ne sliši.*

(J. Medvešek)

ZAHVALA

V 66. letu starosti nas je zapustil naš dragi

JANEZ ZAKRAJŠEK

Mački 4

Prisrčna zahvala vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sovaščanom za poslana in izrečena sožalja ter za darovano cvetje in sveče.

Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena zahvala gospodu župniku iz Sodražice, pogrebnemu zavodu Zakrajšek za opravljene pogrebne storitve ter pevcem.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Teden dni po izpolnjenem 86. rojsten dnevu
se je od nas poslovil dragi

FRANC ZAKRAJŠEK – Bančev France
z Rašice 9

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste se od njega poslovili in ga v velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala za izrečene besede tolažbe, darovano cvetje, sveče in svete maše. Zahvala tudi gospodu župniku Andreju Ojstrežu za redne obiske na domu in lepo opravljen obred ob poslednjem slovesu. Zahvala tudi pogrebnemu zavodu Zakrajšek za vso organizacijo.

Žalujoci: vsi njegovi

*Smrt se izlila je v blede obličje,
pogled je zaplaval v neznani pokoj,
ni več trpljenja, ne bolečine,
življenje je trudno končalo svoj boj.*

(Simon Gregorčič)

ZAHVALA

Po hudi bolezni se je v 65. letu starosti poslovil
ati, brat in stric

FRIDERIK KOBILCA

(1953–2017)
Iz Podstrmece

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v trenutkih slovesa stali ob strani in Fricovga Mirla prekmalu pospremili k zadnjemu počitku. Hvala za izrečena sožalja, darovane sveče, hvala Mojci za pretresljive besede slovesa, trobentaču, pogrebnemu zavodu Zakrajšek in pevcem iz Ribnice.

Žalujoci: vsi, ki smo ga imeli radi

KNUT

ŠVEDSKE TOPLOTNE ČRPALKE

NIBE
TOPLOTNA ČRPALKA
NIBE F2120

- najvišji letni COP med vsemi konkurenčnimi črpalkami – SCOP > 5
- segrevanje vode v sistemu do 65 °C
- delovanje do -25 °C zunanje temperature

PRIJATELJI V MRZLI ZIMI
ŠVEDSKI KAMINI
Contura

www.knut.si | 01/788 99 16

Delo dobi:

- avtomehanik, vzdrževalec vozil in strojev,
- voznik vozil kategorij C, E,
- strojnik TGM,
- kovinar, varilec
- gradbeni delavec.

Izkušnje niso pogoj.

Prošnje sprejemamo do 30. 9. 2017
na naslov Mapri Proasfalt, d. o. o.,
Cesta dveh cesarjev 172, 1000 Ljubljana,
ali po e-pošti na mapri@siol.net.

www.mapri.si

ORTNEK 2
PRI BIVŠI ČRPALKI
DELENI ČAS VEMERJE
VSAK DAN 14H - 22H

NUDIMO VEČ VRST
PIZZ IN SOLAT

NAROČILA HRANE:
051 720 010

f [gostilnamatjak](https://www.facebook.com/gostilnamatjak)

VABLJENI K VPISU!

ŠOLA
DIATONIČNE HARMONIKE
NOVAK

~VPIS SKOZI CELO LETO
~MOŽNOST IZPOSODE INSTRUMENTA
~INDIVIDUALNI POUK
~OD 6 LETA STAROSTI DALJE

MILENKO NOVAK
GSM:031795489
GMAIL:milenko.gadi@gmail.com

PROIZVODNJA PVC IN ALU STAVBNEGA POHIŠTVA

PVC okna in vrata • rolete, žaluzije, senčila, komarniki • ALU okna in vrata • notranje in zunanje police • garažna vrata • adaptacije stanovanj, hiš in poslovnih prostorov

ALU VHODNA VRATA – PRIBA BASIC

- ☑ debelina 67 mm
- ☑ nerjavni ročaj 80 cm/nerjavna kljuka HOPPE E5726
- ☑ toplotna prevodnost UD = 0,9 W/m²K
- ☑ cilindrični vložek + 3 kosi ključev
- ☑ pokrivno krilo zunaj in vstavljeno znotraj
- ☑ 3-točkovno zaklepanje
- ☑ DOSTAVA IN MONTAŽA
- ☑ elektrozapirnik

ENOKRILNA VRATA

1.899 EUR

(z DDV)

SUPER CENA!

CENA VELJA ZA:

- enokrilna vrata brez stranske svetlobe, dimenzije do 1000 x 2100 mm (narejeno po meri)
- standardne barve RAL TIGER: 9010, 9016, 9003, 9006, 9007, 7016, 8017, 6005, F29/80077, Grigio ANTICO, PUNTO Grigio
- cena vsebuje dostavo, montažo in 9,5 % DDV
- steklo standard: SATINATO, ČINČILA, PESEK
- cena ne vsebuje demontaže starih vrat, odvoza na deponijo in obdelave špalet z ALU letvicami ali mavčno-kartonskimi ploščami
- aplikacije so samo na zunanji strani

OKNA PRIBA

priba@amis.net-www.priba-okna.si

Sedež podjetja: Kompolje 68, 1312 Videm - Dobropole
Razstavnici salon in proizvodnja: Javorškova 3, 1315 Velike Lašče

Kontaktne podatki:

telefon: 01 510 55 30; faks: 01 510 55 31; gsm: 041 402 780, 041 449 334, 051 402 780

e-pošta: priba@amis.net

www.priba-okna.si

OKREPČEVALNICA
ROZIKA
PIZZERIA
OKREPČEVALNICA - PIZZERIA ROZIKA
TURJAK 17, 1311 TURJAK
01/7881 680

MALICE - KOSILA - PIZZE - JEDI PO NAROČILU
NOVO: možnost pogostitve skupin do 45 oseb

Si želite prenoviti kopalnico, ali le zamenjati obstoječe kopalniške elemente in armature? Renovirate stanovanje oz. si urejate mansardo in želite prestaviti oz. zamenjati ogrevalno in vodovodno napeljavo? Potrebujete vzdrževalca vašega objekta?

Odgovor na vaše želje je:

Domen – DHS hišne storitve s.p. → mojster za vodovodne in ogrevalne instalacije ter ostala manjša hišna popravila.

POKLIČITE na tel. št. 051/864-601 in ne bo vam žal, saj pridem točno, naredim hitro in natančno.

Adaptacija kopalnic od A do Ž

- svetovanje in izris kopalnic
- nabava ter dobava materiala
- hitra in kvalitetna prenova kopalnic
- menjava pip, bojlerjev
- menjava umivalnikov, WC školjk
- servis vodoinštalacij in elektroinštalacij
- hitro in ugodno beljenje
- adaptacija stanovanj

PLAČILO JE MOŽNO TUDI NA OBROKE.

KUPON Ob kompletni adaptaciji kopalnice, prejmete PRALNI STROJ GRATIS.

MAKSI SERVIS d.o.o.
www.adaptacije-maksi.si
070/718-718

STEKLARSTVO

PETER HREN, S.P.
 GRADEŽ 14, 1311 TURJAK
 GSM: 031/356 668
 TEL: 01/7881 366

- Brušenje stekla
- Fazetiranje stekla in ogledal
- Peskanje stekla
- Izdelava izolacijskega termopan stekla
- Kaljeno steklo
- Tuš kabine (po meri, s tesnili)
- Ogledala
- Izdelava taljenega stekla z vzorci (fusing tehnika)
- Montaža vsega navedenega
- Ostale steklarske storitve

ANDREJ JAPELJ
 Rašica 19,
 1315 Velike Lašče

M: 031 404 404
 E: andrej.japelj1@gmail.com

- slikopleskarstvo
- fasaderstvo
- knauf

VZDRŽEVANJE OBJEKTOV

microera

Microera Jože Šilc s.p.
 Hrovača 14A (trgovski center SPAR Ribnica)
 1310 Ribnica
01 8373 116
051 358 762
info@microera.si
www.microera.si

UGODNI NAROČNIŠKI PAKETI TER AKCIJSKI APARATI NA OBROKE!

DELOVNI ČAS:
PON - PET
 8.30 h - 12 h
 ter 14 h - 18 h
SOB
 8.30 h - 11.30 h

TelekomSlovenije
POOBLAŠČENI PRODAJALEC

ZZ

Goran Petrović dr. dent. med.
 zasebna zobozdravstvena ordinacija

20 let

Za sproščen nasmeh skrbimo že 20 let.

- preventivni pregledi in posveti
- konzervativa
- protetika
- certifikat za vgraditev breident SKY implantatov
- nevidni ortodontski aparati INVISALIGN
- rtg digitalno slikanje zob

**BREIDENT
 IMPLANTANT**
 480,00 €

bredent **invisalign**

Goran Petrović dr. dent. med., Adamičeva 30, 1290 Grosuplje, tel.: +386 1 787 34 13, gsm: +386 41 723 731

ZAVORE (ŠE) PRIMEJO?

**-10% POPUST
 NA SERVIS
 ZAVOR**

Akcija velja od 5.9. do 30.9.2017 in se ne sešteva z morebitnimi drugimi akcijami.
 Akcija velja za diske in ploščice, kupljene in zamenjane pri nas.

KLANČAR
 Servis vozil Renault in Dacia

**Ugodne in kvalitetne
 rešitve za vaš Renault**

NAROČITE SE ZA TERMIN:
041 710 151
 Klančar d.o.o.
 Groznikova 11, Lj-Rudnik
 www.klancar.si
 info@klancar.si

**ZOBNA AMBULANTA
 PRENADENT**

- estetsko zobozdravstvo,
- protetika,
- implantologija,
- otroško zobozdravstvo,
- brezbolečinsko lasersko zobozdravstvo,
- zdravljenje parodontalne bolezni

Draga 1, 1292 lg • GSM: 040 934 000 • www.prenadent.si

Koledar prireditev

ČETRTEK, 21. SEPTEMBER, ob 16.00

Velike Lašče

SPREHOD ZA SPOMIN OB SVETOVNEM DNEVU DEMENCE

(Društvo upokoencev Velike Lašče)

PETEK, 22. SEPTEMBER, ob 20.00

Levstikov dom

RAZOČARANA GOSPODINJA PRI SEKSOLOGU

(Zavod Zimske urice)

SOBOTA, 23. SEPTEMBER – 27. SEPTEMBER

Velike Lašče

DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE: VODA OD MITA DO ARHITEKTURE

(ZVKDS, Občina Velike Lašče – Trubarjeva domačija, Zavod Parnas)

ČETRTEK, 28. SEPTEMBER, ob 18.00 in 19.00

Levstikov dom

LEVSTIKOV VEČER: Pravljično ustvarjalna delavnica za otroke in predavanje dr. Jonatana Vinklerja

(MKL, Knjižnica Frana Levstika in Občina Velike Lašče)

ČETRTEK, 5. OKTOBER, ob 19.00

Trubarjeva domačija

»PO TRUBARJEVIH POTEH«

PREDSTAVITEV NEMŠKEGA PREVODA IN ODPRTJE RAZSTAVE GRAFIK

(Občina Velike Lašče, Razvojni center Puconci in Občina Puconci)

SOBOTA, 14. OKTOBER ob 12.00

Rob

DAN STAREJŠIH OBČANOV

(Društvo upokoencev Velike Lašče)

14. OKTOBER, ob 19.30

Levstikov dom

EN GODEC NAM GODE

(Teater Šentviški)

20. OKTOBER, ob 19.30

Abonma – 1. predstava sezone 2017 /2018

ŠPAS TEATER: MOŠKI SO Z MARSA, ŽENSKES SO Z VENERE

(Občina Velike Lašče)

Organizatorji si pridržujejo pravico do morebitnih sprememb.